

การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

พานี สุวรรณศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

พานี สุวรรณศรี

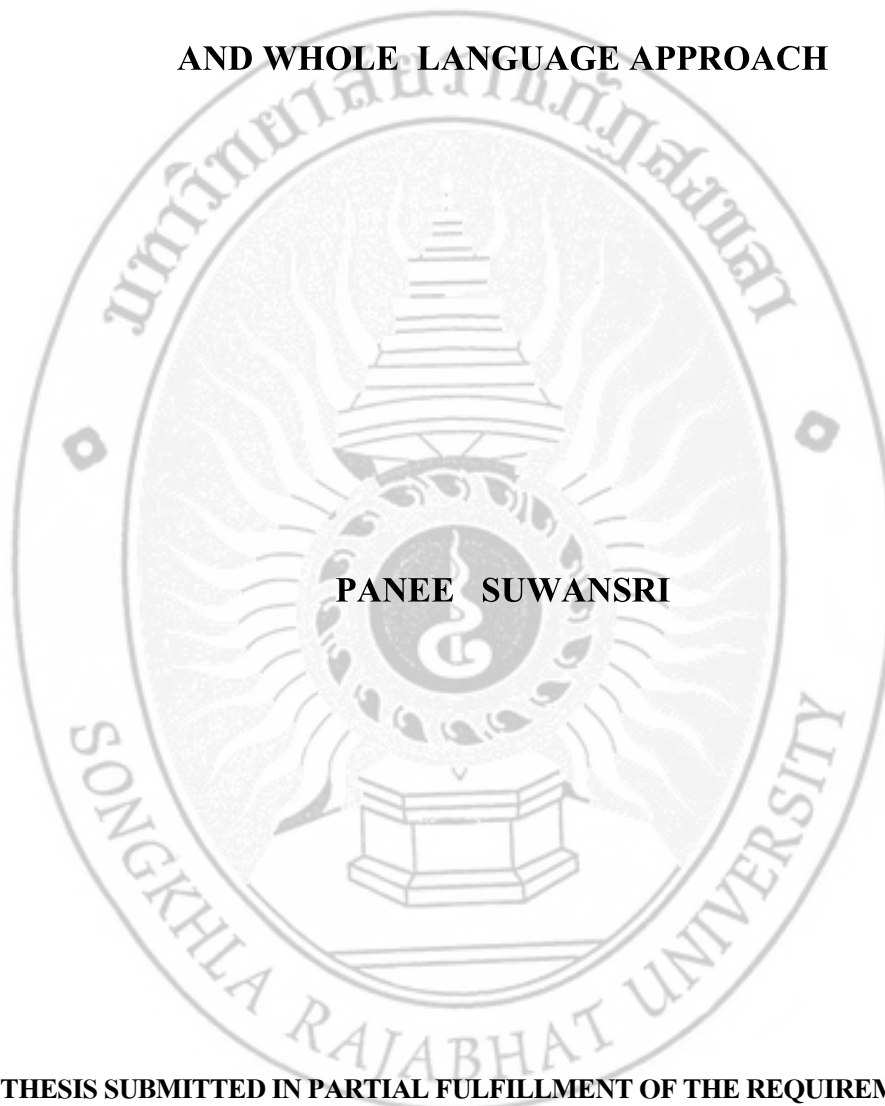
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

THESIS

**A STUDY ON WORD READING ABILITY OF STUDENTS WITH
READING DISABILITIES USING PHONICS METHOD
AND WHOLE LANGUAGE APPROACH**

PANEE SUWANSRI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM IN SPECIAL EDUCATION
OF GRADUATE SCHOOL SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY**

2014

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

ชื่อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการอ่าน โดยวิธี โฟนิคส์ ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

A STUDY ON WORD READING ABILITY OF STUDENTS WITH
READING DISABILITIES USING PHONICS METHOD AND
WHOLE LANGUAGE APPROACH

ผู้วิจัย

นางพานี สุวรรณศรี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ) กรรมการและเลขานุการหลักสูตร

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงค์)

.....ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
(รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จิวพัฒน์กุล)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.สุเมตตา คงสง)

.....กรรมการจากบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศรุตพิงศ์ ภูวัชรรัวรานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองวิทยานิพนธ์แล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุระพรรณ จุลสุวรรณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์
ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

ผู้วิจัย

นางพานี สุวรรณศรี ปีการศึกษา 2557

ปริญญา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การศึกษาพิเศษ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา ก่อสุวรรณ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงค์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านก่อนและหลังการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โรงเรียนบ้านฉลุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 9 คน เลือกโดยวิธีเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบประเมินความสามารถในการอ่านคำ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range: IQR) สถิตินอนพารามตริก The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับดีมาก และ 2) ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านหลังการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมสูงกว่าก่อนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Thesis Title	A Study on Word Reading Ability of Students with Reading Disabilities using Phonics Method and Whole Language Approach
Researcher	Mrs.Panee Suwansri Academic year: 2014
Degree	Master of Education Program in Special Education
Advisors	1. Associate Professor Dr.Kullaya Kosuwan 2. Assistant Professor Dr.Rewadi Krahomvong

Abstract

The purposes of this study were 1) to examine word reading ability of students with reading disabilities using phonics method and whole language approach, and 2) to compare reading ability of students with reading disabilities before and after using phonics method and whole language approach. The sample consisted of 9 purposively selected students with reading disabilities enrolled in Baan Chalung School, Songkhla Primary Educational Service Area Office 2, in the 2014 academic year. The research instruments used in this study were lesson plans in teaching word reading using phonics method and whole language approach and the word reading ability test. A one group pretest and posttest design was utilized. Statistics used in this study were median, inter - quartile range, and the Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test.

The research findings revealed that 1) word reading ability of students with reading disabilities using phonics method and whole language approach was at very good level, and 2) reading ability of students with reading disabilities using phonics in method and whole language approach was significantly higher than that of students before receiving instruction at .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาแนะนำ อย่างดียิ่งด้วยความกรุณาสูงสุดจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จิวพัฒนกุล ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ที่ได้จุดประกายความรู้ทางการศึกษาพิเศษ และให้แนวคิด คำแนะนำ และตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.สุเมตตา คงสง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.ศรุตพิงส์ ภูวัชรวรานนท์ กรรมการจากบัณฑิตวิทยาลัย และคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษา และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ อาจารย์ณัฐรินทร์ แซ่จุง นายบรรหาร จิตหวัง นางศิริัญญา สุริยะวงศ์ และนางรจนา คำมณี ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยและให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นายปริญญา มูเก็ม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านฉลุง ที่ได้อำนวยความสะดวกเป็น อย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกรุณาตรวจรูปแบบ ภาษาอังกฤษ ข้อเสนอแนะ ตลอดจนคณะครู โรงเรียนบ้านฉลุงทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณนักเรียนทุกคน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง แต่บูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ซึ่งแนะนำให้คำปรึกษา เป็นกำลังใจ และให้คำแนะนำในการทำปริญญาานิพนธ์จนประสบผลสำเร็จ สิ่งที่ดีมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแก่พระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครูอาจารย์ทุก ๆ ท่าน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือให้ผู้วิจัยประสบ ความสำเร็จในการศึกษา

พานี สุวรรณศรี

กรกฎาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนการอ่าน	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
แบบแผนการทดลอง	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ)	
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	75
สรุปผล	76
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	90
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	92
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	99
ภาคผนวก ง การหาค่าคุณภาพเครื่องมือ	113
ประวัติผู้วิจัย	117

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	61
2 ข้อมูลทั่วไปสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง	63
3 กำหนดการจัดการเรียนรู้	66
4 ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม	73
5 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการอ่านก่อนและหลังการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษา แบบองค์รวม	74

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2 ลำดับขั้นของการอ่านตามทฤษฎีของ Trabasso	32
3 ลำดับขั้นของการอ่านตามทฤษฎีของ Chase และ Clark	33
4 ลำดับขั้นของการอ่านตามทฤษฎีของ Rumelhart	33
5 กระบวนการอ่านตามแนวคิดของ Frederiken	35

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่าทุกสมัยที่ผ่านมา เพราะขณะนี้วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญมากยิ่งขึ้น เนื้อหาสาระทางวิชาการรวมทั้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้อย่างถูกต้อง ฉะนั้นคนเราจึงจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่าน เพื่อแสวงหาความรู้ทั้งหลายจนสามารถเข้าใจและติดตามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่จะช่วยให้เกิดความรู้ (วรณี โสภประยูร, 2537: 120) การอ่านนอกจากเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้แล้ว นักเรียนยังต้องใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการชีวิตประจำวันอีกด้วย ดังนั้นการพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านที่มีประสิทธิภาพย่อมเป็นการพัฒนานักเรียนให้เกิดความรู้และความเข้าใจในศาสตร์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น และได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างแท้จริง

การศึกษาในระดับประถมศึกษาถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเริ่มต้นของการอ่านและใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นไป อย่างไรก็ตามพบว่าในระดับประถมศึกษานั้นมีนักเรียนในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อ่านไม่ออกเป็นจำนวนมากมีจำนวนถึง 1 ใน 3 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด (ออนไลน์: 2557) เพราะการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นพื้นฐานความรู้ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจวิชาอื่น ๆ การเรียนภาษา เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจในวิชาอื่น เช่น หากนักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก หรือตีความหมายไม่เข้าใจ ก็จะส่งผลไปสู่การเรียนรู้สาขาวิชาอื่นอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสาเหตุที่ทำให้การอ่านของนักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรอาจเนื่องมาจากปัญหาเหล่านี้ได้แก่ ปัญหาครูผู้สอนไม่สำเร็จการศึกษาในวิชาเอกหรือพื้นฐานทางการอ่านของนักเรียน เช่น นักเรียนขาดทักษะทางการเรียน จึงเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ทำให้นักเรียนไม่มีความรู้พื้นฐานเดิม ขาดประสบการณ์ใหม่ ๆ เพียงพอ เพราะฉะนั้นครูผู้สอนจึงต้องปรับปรุงวิธีสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน โดยเฉพาะการอ่านของนักเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานในการอ่านระดับสูงต่อไป

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ประเภทหนึ่ง ที่มีความบกพร่องทางการอ่านจะแสดงพฤติกรรมการอ่าน เช่น จำตัวอักษรไม่ได้ หรือจำตัวอักษรได้แต่อ่านคำไม่ได้ อ่านคำแบบสลับตัวอักษร เช่น อ่าน คำว่า “มด” เป็น “ดม” ไม่สามารถแยกแยะเสียงสระในคำได้หรืออ่านได้แต่ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน (ผดุง อารยะวิญญู, 2544: 23) ทำให้ยากต่อการเรียนรู้ ปัญหาการอ่านเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในวัยประถมศึกษาได้มากที่สุด ปัญหาการเรียนดังกล่าวจะส่งผลทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านบางคนอาจมีปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งในชั้นเรียนและนอกโรงเรียน ครอบคลุมการเรียนของเพื่อนในชั้นเรียน หนีเรียน หรืออาจต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน เป็นปัญหาพฤติกรรมอารมณ์สังคมในอนาคต จากสาเหตุดังกล่าวทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การอ่านเป็นปัญหาที่พบบ่อยที่สุด นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีปัญหาการอ่าน ประมาณร้อยละ 80 รองลงมาคือปัญหาด้านการเขียน และปัญหาด้านคณิตศาสตร์ (สันสนีย์ ฉัตรคุปต์, 2544: 4) การอ่านจึงเป็นปัญหาสำคัญที่สุดของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และเป็นปัญหาและสาเหตุหลักของความล้มเหลวในโรงเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การประพฤติดีความกังวล ขาดแรงจูงใจ ขาดความเคารพ และความเชื่อมั่นในตนเอง Mercer (1992: 495 อ้างถึงใน ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์, 2552: 3) หากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการอ่านเหล่านี้ ได้รับการช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีที่เหมาะสม จะทำให้เขาสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขหรือประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิตได้ (ศรียา นิยมธรรม, 2542: 41)

โรงเรียนบ้านฉลุง เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ชานเมือง นักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวมีฐานะปานกลาง และนักเรียนบางส่วนมาจากครอบครัวหย่าร้าง จากการศึกษาความสามารถในการอ่านสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโรงเรียนบ้านฉลุง ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 โดยทดสอบการอ่านคำพื้นฐานในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคำต่ำกว่าระดับชั้นที่ตนเองศึกษาอยู่ กล่าวคือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไม่สามารถอ่านคำที่มีในบัญชีคำพื้นฐานของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ และจากการทดสอบด้านการอ่านออกเสียงพยัญชนะและการอ่านออกเสียงเป็นคำ มีนักเรียนอ่านไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 จำนวน 9 คน ดังนั้นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านดังกล่าวจึงจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือแก้ไขตั้งแต่ระยะแรก ไม่เช่นนั้นปัญหาจะลุกลามต่อไปในอนาคต เนื่องจากความยากลำบากในการอ่านส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนของนักเรียนกลุ่มนี้ จึงต้องใช้วิธีการสอนอ่านที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาผสมผสานกัน โดยคำนึงถึงธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละราย เพราะนักเรียน

แต่ละคนย่อมมีพัฒนาการรับรู้ทางภาษากับการใช้ภาษา และประสบการณ์ในการอ่านที่แตกต่างกัน (มณฑท์เชียร พัฒนาวงศ์, 2548: 2)

ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนมีหลากหลายวิธี วิธีหนึ่งที่สำคัญคือ วิธีโฟนิคส์ (Phonics) เป็นการสอนอ่านที่เน้นทักษะการถอดรหัส การวิเคราะห์การออกเสียง และความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร วิธีนี้จะสอนทักษะย่อย ๆ เรียงไปตามลำดับขั้นตอนตั้งแต่ความรู้เกี่ยวกับระบบเสียงในภาษา และนำไปสู่การอ่านที่แท้จริงคือการอ่านเพื่อความเข้าใจ Polloway et al. (2005: 232-233 อ้างถึงใน สุไปรมา ทิลาภรณ์, 2553: 4) วิธีโฟนิคส์ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการสอนอ่านที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการอ่าน และนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาการอ่าน เพราะเป็นวิธีที่ให้นักเรียนเกิดความตระหนักรับรู้ระบบเสียงในภาษา (Phonological Awareness) หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้คำพยางค์ประกอบการเรียงตัวของหน่วยเสียงต่าง ๆ ซึ่งเป็นความสามารถที่ไม่เกี่ยวข้องกับการอ่านตัวอักษร นักเรียนจึงมีความจำเป็นต้องได้รับการฝึกหัดเพื่อให้ตระหนักและรับรู้ถึงหน่วยเสียงในคำพยางค์ เนื่องจากความสามารถนี้ช่วยส่งเสริมการอ่านให้ง่ายขึ้น ถ้านักเรียนไม่มีความสามารถในการตระหนักและรับรู้หน่วยเสียงแล้ว นักเรียนจะไม่สามารถบ่งบอกและแยกความแตกต่างของเสียงต่าง ๆ ในภาษาพูดซึ่งเป็นความสามารถที่จำเป็นลำดับแรกของการอ่านที่เรียน โดยวิธีโฟนิคส์ Gunn et al. (2000 อ้างถึงใน ศิริพันธ์ ศิริวันยงค์, 2552: 5) จากงานวิจัยของ รุจิรา ลายเมฆ (2552: 35) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านสะกดคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน โดยวิธีการสอนแบบโฟนิคส์ร่วมกับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรและการสอนแบบคู่มือครูที่มีต่อความสามารถในการอ่านสะกดคำของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีดังกล่าวมีความสามารถการอ่านสะกดคำหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และมีความสามารถในการอ่านสะกดคำเพิ่มขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อย่างไรก็ตาม วิธีโฟนิคส์ช่วยให้นักเรียนสามารถสะกดคำและอ่านออกเสียงได้ แต่ไม่ได้สอนเรื่องการเข้าใจความหมายของคำ เพราะหัวใจของการอ่านคือ อ่านหนังสือเข้าใจ ได้รับความรู้ และความสนุกสนานเพลิดเพลินจากการอ่าน ดังนั้นวิธีการสอนการอ่านอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการเข้าใจความหมายของการอ่านคือการสอนภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Approach) เป็นการสอนที่เน้นสื่อที่มีความหมาย นักเรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิมช่วยทำให้เข้าใจสื่อที่อ่านได้รวดเร็วขึ้น เป็นการสอนไม่แยกส่วนย่อยของภาษาทีละส่วน แต่เน้นให้นักเรียนเข้าใจภาพรวมก่อน โดยใช้สื่อของจริงที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อม และการสื่อสารในชีวิตจริง เช่น วัตถุ สิ่งของที่นักเรียนเคยเห็นในชีวิตประจำวัน หรือการทดแทนของจริงที่เป็นรูปภาพ (ภรณ์ คุรุรัตน์, 2542: 45) จากการศึกษาวิจัย

ของ ยินดี รามทอง (2550: 119) ซึ่งได้ทำการวิจัยการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 26 คน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวมโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานมีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวมโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานอยู่ในระดับมาก และจากการศึกษางานวิจัยของ กิตติมา บุญยศ (2545: 141) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่อง การสอนภาษาไทยแบบองค์รวมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลการสอนภาษาแบบองค์รวม ระหว่างนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และชั้นอนุบาลปีที่ 3 และเพื่อศึกษาระดับความสามารถในการอ่านและการเขียนคำของนักเรียนแต่ละระดับชั้น จำนวน 42 คน พบว่าความสามารถด้านการฟังและการพูดไม่แตกต่างกัน จากผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้ง 2 ระดับชั้นมีระดับความสามารถในการอ่าน การเขียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ในการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านระหว่างก่อนและหลังการสอน โดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านหลังการสอนโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมอยู่ในระดับดี
2. ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านหลังการสอนโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมสูงกว่าก่อนการสอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน กำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีความบกพร่องทางการอ่าน กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านฉลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 9 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น คือ การสอนโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านคำ

3. ระยะเวลาการทดลอง

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 และใช้เวลาในการทดลอง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 35 ครั้ง

4. ขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองการสอนอ่านโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม เป็นคำพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 เนื่องจากปัญหาที่สำคัญในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น มีระดับความสามารถในปัจจุบัน คือ การออกเสียงพยัญชนะได้เท่านั้น แต่ยังไม่สามารถอ่านเป็นคำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นคำได้จากพยัญชนะที่เป็นอักษรกลาง (ก จ ด บ ป อ) สระเสียงยาว 3 เสียง (อา อี อุ) ตัวสะกดแม่กนตรงมาตรา และผันวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา โดยมีโครงสร้างคำดังต่อไปนี้

4.1 เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะที่เป็นอักษรกลาง และสระ

4.2 เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์

4.3 เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ และตัวสะกด

4.4 เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีพินิจร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม	
เนื้อหา	กระบวนการเรียนรู้
<p>ตอนที่ 1</p> <p>1. คำพยางค์เดี่ยวพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ + สระอา อี อุ</p> <p>2. คำพยางค์เดี่ยวพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ + สระอา อี อุ + วรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา</p> <p>3. คำพยางค์เดี่ยวพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ + สระอา อี อุ + ตัวสะกดแม่กน</p> <p>3. คำพยางค์เดี่ยวพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ + สระอา + อี + อุ + ตัวสะกดแม่กน + วรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา</p> <p>ตอนที่ 2</p> <p>การนำความรู้จากตอนที่ 1 มาใช้ในการประสมคำและอ่านเป็นคำ 1 พยางค์ ตามโครงสร้าง พยัญชนะต้น - สระ - ตัวสะกด - วรรณยุกต์ และอ่านออกเสียงคำได้ถูกต้อง</p>	<p>1. วิธีพินิจ</p> <p>1.1 ตระหนักในหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ</p> <p>1.1.1 อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ</p> <p>1.1.2 อ่านออกเสียงสระเสียงยาวสระอา อี อุ</p> <p>1.1.3 อ่านออกเสียงตัวสะกดแม่กน</p> <p>1.1.4 อ่านออกเสียงวรรณยุกต์ เอก โท ตรี และจัตวา</p> <p>1.2 การประสมคำ และอ่านเป็นคำพยางค์เดียวตามโครงสร้างพยัญชนะต้น - สระ - ตัวสะกด - วรรณยุกต์ การประสมคำ และอ่านเป็นคำพยางค์เดียว</p> <p>1.2.1 อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระอา อี อุ</p> <p>1.2.2 อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระอา อี อุ และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา</p> <p>1.2.3 อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระอา อี อุ และประสมตัวสะกดแม่กน</p> <p>1.2.4 อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระอา อี อุ ประสมตัวสะกดแม่กน ผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา</p> <p>2. การสอนภาษาแบบองค์รวม ฝึกให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำประกอบด้วยสื่อของจริง รูปภาพ การเล่านิทาน เพลง และเกม</p>

ความสามารถ
ในการอ่านคำ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการอ่านคำ หมายถึง การที่นักเรียนเปล่งเสียงคำในภาษาไทยที่มีความหมายที่มาจากการประสมของพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ ประสมด้วยสระเสียงยาว ได้แก่ สระอา สระอิ สระอุ พยัญชนะตัวสะกดแม่กนตรงมาตรา และผันวรรณยุกต์ทั้ง 4 รูป 5 เสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี และจัตวา ได้อย่างถูกต้องโดยวัดได้จากแบบประเมินความสามารถในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 คำ

2. วิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ประกอบด้วยวิธีการสอน 2 ส่วน คือ

2.1 วิธีโฟนิคส์ หมายถึง การสอนอ่านออกเสียงโดยวิธีโฟนิคส์ที่มีการสอนแบบการแยกเสียงทีละหน่วยเสียง หลังจากนั้นจึงจะสอนกระบวนการนำเสียงเหล่านั้นมาประสมให้เป็นพยางค์ หรือคำ และอ่านออกเสียงสะกดคำจากการวิเคราะห์การอ่านออกเสียงและความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรไปพร้อมกับการสอนความหมายของคำที่อ่าน และพร้อมกับการสะกดคำที่มาจาก การประสมของพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ ประสมด้วยสระเสียงยาว ได้แก่ สระอา สระอิ สระอุ พยัญชนะตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ทั้ง 4 รูป 5 เสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

2.2 การสอนภาษาแบบองค์รวม หมายถึง นำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย ประกอบด้วยสื่อของจริง รูปภาพ การเล่านิทาน เพลง และเกม พร้อมจัดสภาพการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้การสื่อสารอย่างมีปฏิสัมพันธ์และมีความหมาย อีกทั้งเพื่อส่งเสริมทักษะทางการเรียนรู้ทางภาษาของนักเรียน ยังเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ทำให้ นักเรียนเกิดความรู้สึก สนุกสนาน น่าสนใจ ทั้งยังเป็นการทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ไปแล้วเพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น วิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม หมายถึง การอ่านออกเสียงโดยวิธีโฟนิคส์ที่มีการสอนแบบการแยกเสียงทีละหน่วยเสียง หลังจากนั้นจึงสอนกระบวนการนำเสียงเหล่านั้นมาประสมให้เป็นพยางค์หรือคำ และอ่านออกเสียงสะกดคำ จากการวิเคราะห์การอ่านออกเสียงและความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรไปพร้อมกับการสอนความหมายของคำที่อ่านไปพร้อมกับการสะกดคำ ที่มาจากการประสมของพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ ประสมด้วยสระเสียงยาว ได้แก่ สระอา สระอิ สระอุ พยัญชนะตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ทั้ง 4 รูป 5 เสียง คือ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา หลังจากนั้นจึงนำวิธีการสอนภาษาแบบองค์รวมมาใช้โดยนำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย ประกอบด้วยสื่อของจริง รูปภาพ เล่านิทาน เพลง และเกม พร้อมจัดสภาพการณ์ให้นักเรียนได้เรียนรู้การสื่อสารอย่างมีปฏิสัมพันธ์และมีความหมาย อีกทั้งเพื่อส่งเสริม

ทักษะทางการเรียนรู้ของนักเรียนและสร้างแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ทำให้ นักเรียนเกิดความรู้สึก สนุกสนาน น่าสนใจ ทั้งยังเป็นการทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนรู้ไปแล้วให้เกิด ความคล่องแคล่วมากยิ่งขึ้น

ซึ่งผู้วิจัยได้นำวิธีการสอนทั้ง 2 วิธีมาใช้ร่วมกันในการวิจัยซึ่งมีขั้นตอนการสอน ดังนี้

1. การสอนอ่านโดยวิธีโฟนิคส์

1.1 การรู้จักและวิเคราะห์หน่วยเสียง

1.2 การสร้างความเข้าใจการใช้สัญลักษณ์แทนหน่วยเสียง ดังนี้ พยัญชนะต้น ได้แก่

ก จ ต บ ป อ สระ ได้แก่ สระอา อี อุ ตัวสะกดแม่คนที่ตรงมาตรา และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

1.3 การประสมคำ และอ่านเป็นคำพยางค์เดียว ตามโครงสร้างพยัญชนะต้น - สระ - ตัวสะกด -วรรณยุกต์

2. การสอนภาษาแบบองค์รวม ฝึกให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำโดยประกอบด้วย สื่อของจริง รูปภาพ การเล่านิทาน เพลง และเกมการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านมีความสามารถในการอ่านดีขึ้น และสามารถ นำความรู้ที่ได้รับไปเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้

2. วิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ความสามารถในการอ่านคำ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านในระดับชั้นต่าง ๆ ใน ระดับประถมศึกษาได้

3. วิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ความสามารถในการอ่านสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องอื่น ๆ ที่มีความบกพร่องทางการอ่านได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.1 ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.2 ลักษณะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.3 สาเหตุของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.4 ประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.5 การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.6 การจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
  - 1.7 ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน
  - 1.8 หลักการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
  - 2.1 ความหมายของการอ่าน
  - 2.2 ความสำคัญของการอ่าน
  - 2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
  - 2.4 หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน
  - 2.5 ปัญหาการอ่าน
  - 2.6 วิธีการและขั้นตอนในการสอนอ่าน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนการอ่าน
  - 3.1 วิธีโฟนิคส์
    - 3.1.1 ความหมายและวิธีโฟนิคส์
    - 3.1.2 ความสำคัญของวิธีโฟนิคส์
    - 3.1.3 กระบวนการและขั้นตอนการสอนอ่านโดยวิธีโฟนิคส์
    - 3.1.5 วิธีโฟนิคส์กับการตระหนักรู้หน่วยเสียง

3.2 การสอนภาษาแบบองค์รวม

3.2.1 ความหมายของการสอนภาษาแบบองค์รวม

3.2.2 ความสำคัญของการสอนภาษาแบบองค์รวม

3.2.3 ทฤษฎีและหลักการของการสอนภาษาแบบองค์รวม

3.2.4 รูปแบบการสอนของการสอนภาษาแบบองค์รวม

3.2.5 การเรียนการสอนการสอนภาษาแบบองค์รวม

3.2.6 การวัดและประเมินผลการสอนการสอนภาษาแบบองค์รวม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ตั้งแต่ความหมาย ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สาเหตุ ประเภท การคัดแยก การจัดการเรียนการสอน ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลักการสอนอ่าน ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (2554: 47) ได้ให้ความหมาย นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

ส่วน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 1) ให้ความหมาย ความบกพร่องทางการเรียนรู้ว่า ความบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งอย่างทางกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจหรือการใช้ภาษา การพูด การเขียน การสะกดคำ หรือการคิดคำนวณ

ในขณะที่ ผดุง อารยะวิญญู (2542: 115) ได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งทำให้นักเรียนมีปัญหา

การใช้ภาษา ทั้งในด้านการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน และการสะกดคำ หรือมีปัญหาในการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกาย เช่น ขา ลำตัว สายตา การได้ยิน ระดับสติปัญญา อารมณ์และสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน

ศรียา นิยมธรรม (2540: 3) ได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ว่า หมายถึง นักเรียนที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความเข้าใจ การใช้การคิด การพูด การเขียน การสะกดคำ และการคิดคำนวณ ตลอดจนการรับรู้ อันเป็นผลจากความผิดปกติทางสมอง แต่ไม่รวมถึงนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อันเนื่องมาจากการมองเห็น ปัญญาอ่อน การไม่ได้ยิน การเคลื่อนไหวไม่ปกติ เนื่องจากร่างกายพิการ มีอารมณ์แปรปรวน หรือนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

ส่วน ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2543: 38-39) ได้กล่าวว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นภาวะที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพทางสติปัญญาของเขา นักเรียนเหล่านี้มักมีความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว ปัญหาด้านทักษะทางสังคม และปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 33) ได้ให้นิยามของภาวะแอลดี ภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้หรือที่เรียกว่า Specific Learning Disabilities หมายถึง ความผิดปกติของกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจ การใช้ภาษา การพูดหรือการเขียน การคิดคำนวณการหาคำตอบทางคณิตศาสตร์

ในขณะที่ พัชรี จิวพัฒนกุล (2549: 1) ได้ให้ความหมายนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนมีปัญหาทางการเรียนในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การคิดคำนวณ

คณะกรรมการร่วมแห่งชาติว่าด้วยความบกพร่องทางการเรียนรู้ของประเทศสหรัฐอเมริกา (National Joint Committee on Learning Disabilities: NJCLD) (2009) ได้ให้ความหมายนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความผิดปกติที่มีลักษณะหลากหลายที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดถึงความยากลำบากในการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การให้เหตุผลและความสามารถทางคณิตศาสตร์ ความผิดปกตินี้เกิดขึ้นภายในตัวนักเรียน โดยมีเหตุสำคัญมาจากความบกพร่องของระบบประสาทส่วนกลาง ปัญหาบางอย่างอาจมีไปตลอดชีวิตของบุคคลนั้น

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยา มีผลทำให้เกิดความบกพร่องทางการเรียนรู้ ทำให้เกิดความยากลำบากในการอ่าน การเขียน การฟัง การคิดคำนวณ การใช้ภาษา และการใช้กล้ามเนื้อมือ มีระดับสติปัญญาปกติหนึ่งหรือหลาย ๆ ด้าน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้นักเรียน

ไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ มีความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลืออย่างจริงจัง

ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

มีผู้อธิบายถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2543: 38-39) ได้้อธิบายถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพทางสติปัญญาของตนเอง ซึ่งเป็นผลทำให้ศักยภาพลดลง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และมีปัญหาในการปรับตัว และได้สรุปลักษณะทั่วไปที่แสดงออกถึงลักษณะความบกพร่องการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ปัญหาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

1.1 ด้านการพูด พบว่า นักเรียนที่มีพัฒนาการทางภาษาและการพูดล่าช้ามีความยากลำบากในการเข้าใจภาษาพูด จึงมีปัญหาในการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ มีปัญหาการออกเสียงคำต่าง ๆ มีปัญหาการใช้คำศัพท์เพื่อการสื่อสารได้น้อยกว่านักเรียนในวัยเดียวกัน ไม่สามารถใช้ภาษาสื่อสารให้ตรงกับความต้องการของตนเอง และขาดทักษะการใช้ภาษาให้เหมาะสม หรือสอดคล้องกับสถานการณ์

1.2 ด้านการอ่าน พบว่า ปัญหาการอ่านเชื่อมโยงกับความบกพร่องของทักษะภาษา โดยเฉพาะทักษะที่เกี่ยวกับการเรียนรู้หน่วยเสียง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักจะมี ความยุ่งยากในการอ่าน เพราะมีข้อจำกัดในการเข้าใจเรื่องเสียงในภาษาพูด ไม่เข้าใจเสียงต่าง ๆ ที่เคยได้ยิน อาจมีปัญหาในการอ่านจับใจความ รวมทั้งขาดทักษะการรู้คิดวิเคราะห์ระดับสูง ซึ่งมีความจำเป็นในการติดตามตรวจสอบความเข้าใจในสิ่งที่อ่านยากและไม่คุ้นเคย

1.3 ด้านการเขียน พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีข้อจำกัดในส่วนตัวส่วนหนึ่ง หรือหลายส่วนของการเขียน ได้แก่ การเขียนลายมือที่อ่านไม่ออก เขียนสะกดคำไม่ได้ เนื่องจากไม่เข้าใจการแทนกันของตัวอักษรกับเสียง การเขียนประโยคสั้นและไม่ซับซ้อน เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนประ โยคของวัยเดียวกัน ไม่สามารถเขียนเรียงความได้เพราะขาดทักษะในการเรียบเรียงความคิด และการคิดสร้างสรรค์เรื่องราว

1.4 ด้านคณิตศาสตร์การคิดคำนวณ พบว่า นักเรียนจำตัวเลขไม่ได้มีปัญหาการคิดเลข โดยเฉพาะการคิดคำนวณที่มีความซับซ้อนหลายขั้นตอน เช่น การลบโดยต้องมีการขอยืม และการหาร ปัญหาในการแก้โจทย์ปัญหา ปัญหาการคิดเลขในใจ เพราะมีข้อจำกัดเรื่องความจำระยะสั้น

2. ปัญหาการรับรู้ การประสานงานของอวัยวะส่วนต่าง ๆ และการเคลื่อนไหวร่างกาย กล่าวคือ ปัญหาการรับรู้ ได้แก่ ข้อจำกัดในการรับรู้ และการแปลความหมายจากการมองเห็น มีความสับสนเมื่อเห็นตัวอักษรที่มีรูปร่างคล้ายคลึงกันหรือกลับทิศทาง และการแปลความหมายจากการได้ยิน

ส่วนปัญหาการประสานงานของอวัยวะ คือ ความยากลำบากในการทำงานประสานกันระหว่างสายตาและมือ การเคลื่อนไหวร่างกายด้วยกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ การปีนปาย การวิ่ง เป็นต้น

3. ปัญหาเรื่องสมาธิ ความสนใจ การจดจ่อ และอาการอยู่ไม่นิ่ง ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ พฤติกรรมหุนหันพลันแล่น ขาดการยับยั้งชั่งใจ รอคอยไม่ได้ เหม่อลอย หรือเสียสมาธิได้ง่าย สนใจจดจ่อกับงานที่ทำไม่ได้ไม่นาน ไม่สามารถทำงานต่อเนื่องจนสำเร็จ ทำงานไม่เป็นระบบระเบียบ ขาดทักษะการจัดการวางแผนอย่างรอบคอบก่อนทำกิจกรรมต่าง ๆ

4. ปัญหาเรื่องความจำ การรู้คิด และการรู้คิดใคร่ครวญระดับสูง ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน กล่าวคือ หากบุคคลที่มีปัญหาด้านใดด้านหนึ่งก็มักจะพบปัญหาอีก 2 ด้าน ร่วมด้วยเสมอ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักจะมีปัญหาการจดจำสิ่งต่าง ๆ

5. ปัญหาด้านอารมณ์และสังคม พบว่า ปัญหาด้านนี้ไม่ได้เกิดขึ้นกับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ทุกคน แต่นักเรียนกลุ่มนี้จึงมีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดปัญหานี้มากกว่านักเรียนปกติทั่วไป เนื่องจากนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้มักเป็นนักเรียนที่มีความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางลบ มักถูกเพื่อน ๆ ปฏิเสธ จะไม่ให้เข้าร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ บางรายมีข้อจำกัดในการรับรู้ และเข้าใจ สังคม ขาดทักษะการใช้ตัวชี้แนะ หรือบริบททางสังคม เกิดความผิดพลาดในการแปลความรู้สึก และอารมณ์ของผู้อื่น จึงแสดงพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามความคาดหวังของสังคม

6. ปัญหาขาดแรงจูงใจ พบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มักจะคิดว่าภาระทำของตนเองเกิดจากการถูกควบคุมจากปัจจัยภายนอกมากกว่าการที่จะกระทำกรอย่างหนึ่งอันเกิดจากปัจจัยภายในตนเอง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ต้องเผชิญกับความยุ่งยากในการเรียน และไม่สามารถแก้ปัญหาได้ จึงทำให้ขาดแรงจูงใจ และรู้สึกว่าตนเองไร้ความสามารถ

ในขณะที่ ผดุง อารยะวิญญู (2547: 2) กล่าวถึงลักษณะโดยรวมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ปัญหาความคิดและความจำ
  - 1.1 มีความสนใจสั้น
  - 1.2 มีความจำสั้น
  - 1.3 การเคลื่อนไหวช้า
  - 1.4 ขาดกระบวนการคิด
  - 1.5 แก้ไขปัญหาไม่เป็น
  - 1.6 การรับรู้ไม่ดี
2. ปัญหาในการเรียน
  - 2.1 ทักษะการอ่านเบื้องต้น

- 2.2 ทักษะการฟัง
- 2.3 ทักษะการพูด
- 2.4 ทักษะการเขียน
- 2.5 ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ
- 2.6 ทักษะทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น
- 2.7 การใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์
- 3. ปัญหาทางอารมณ์และสังคม
  - 3.1 อยู่นิ่งเฉยไม่ค่อยได้
  - 3.2 อารมณ์ไม่คงที่
  - 3.3 เสียสมาธิได้ง่าย
  - 3.4 ขาดทักษะทางสังคม
  - 3.5 ขาดแรงจูงใจ
  - 3.6 ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

จากการที่นักการศึกษากล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สรุปได้ว่านักเรียนมีความบกพร่องทางการใช้ภาษา การอ่าน การเขียน การสะกดคำ และการคิดคำนวณ ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การรับรู้ สมาธิ ความจำ การเคลื่อนไหวร่างกาย ปัญหาด้านอารมณ์ สังคม ลักษณะที่มีความแตกต่างเฉพาะซึ่งมีลักษณะที่บ่งชี้ให้เห็นถึงปัญหาในด้านต่าง ๆ

สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้

ปัจจุบันยังไม่มีข้อสรุปแน่ชัดถึงสาเหตุที่แท้จริงและสาเหตุใดเพียงสาเหตุเดียวของการเกิดความบกพร่องทางการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลอาจก่อให้เกิดความบกพร่องทางการเกิดการเรียนรู้ ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้เท่ากับคนอื่น ๆ

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 7-8) ได้อธิบายถึงสาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้จำแนกได้ดังนี้

1. การได้รับบาดเจ็บทางสมอง บุคลากรทางการแพทย์ที่ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีความเชื่อว่าสาเหตุสำคัญที่นักเรียนเหล่านี้ไม่สามารถเรียนรู้ได้นั้นเนื่องมาจากได้รับบาดเจ็บทางสมองเล็กน้อย อาจจะได้รับบาดเจ็บก่อนคลอด ระหว่างคลอด หรือหลังคลอดก็ได้ การได้รับบาดเจ็บนี้ทำให้ระบบประสาทส่วนกลางไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ อย่างไรก็ตามการได้รับบาดเจ็บอาจไม่รุนแรงนัก สมองและระบบประสาทส่วนกลางยังทำงานได้ดี

เป็นส่วนมาก มีบางส่วนเท่านั้นที่บกพร่องไปบ้างทำให้นักเรียนมีปัญหาในการรับรู้ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

2. พันธุกรรม มีงานวิจัยเป็นจำนวนมากระบุตรงกันว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้บางอย่างสามารถถ่ายทอดทางพันธุกรรมได้ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาเป็นรายกรณีพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้บางคนอาจมีพ่อ แม่ พี่ น้อง หรือญาติใกล้ชิดที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความบกพร่องทางการอ่าน การเขียน และความเข้าใจทางภาษา

3. สิ่งแวดล้อม สาเหตุทางสภาพแวดล้อมในที่นี้หมายถึง สาเหตุอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การที่นักเรียนได้รับบาดเจ็บทางสมองและพันธุกรรม เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังการคลอด เมื่อนักเรียนเติบโตขึ้นมาในสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เกิดจากการที่ร่างกายได้รับสารอันเนื่องจากสภาพมลพิษ สภาพแวดล้อม การขาดสารอาหารในวัยทารกและในวัยนักเรียน ตลอดจนการที่ผู้ปกครองมีความบกพร่องทางภาษา ทางด้านการแสดงออก หรือภาษาที่ผู้ปกครองใช้อาจคลาดเคลื่อน ไม่ถูกต้องในกรณีเช่นนี้ ทำให้นักเรียนขาดต้นแบบที่ดีในการพัฒนาทางภาษา ทำให้มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ รวมถึงการสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพของครู ตลอดจนการขาดโอกาสในการศึกษาเป็นต้น ซึ่งองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมเหล่านี้ อาจทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความบกพร่องมากขึ้น

ส่วน ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544: 10-11) อธิบายว่า ปัจจุบันทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับโดยส่วนใหญ่คือความบกพร่องทางการเรียนรู้มีรากฐานมาจากความผิดปกติของโครงสร้างและการทำงานของสมองหรือหลาย ๆ กรณีความผิดปกตินี้เกิดขึ้นตั้งแต่ก่อนคลอด และมีงานวิจัยทางพันธุกรรมได้ให้หลักฐานที่สรุปได้ว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยเฉพาะความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการอ่าน และความบกพร่องทางด้านคณิตศาสตร์นั้น อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

ในขณะที่ เบญจพร ปัญญา (2543: 13) อธิบายไว้ว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ อาจจะมีสาเหตุมาจากสมองทำงานผิดปกติ ดังนี้

1. พยาธิสภาพของสมองการศึกษานักเรียนที่มีบาดแผลทางสมอง เช่น คลอดก่อนกำหนด ตัวเหลืองหลังคลอด ฯลฯ แต่มีสติปัญญาปกติพบว่ามีปัญหาการอ่านร่วมด้วย

2. ความผิดปกติของสมองซีกซ้าย โดยปกติสมองซีกซ้ายจะควบคุมการแสดงออกทางภาษา และสมองซีกซ้ายจะมีขนาดโตกว่าซีกขวา แต่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สมองซีกซ้ายและซีกขวามีขนาดเท่ากัน และมีความผิดปกติอื่น ๆ ที่สมองซีกซ้ายด้วย ความผิดปกติของสมองซีกซ้ายนักเรียนที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้จะมีคลื่นอัลฟาที่สมองซีกซ้ายมากกว่านักเรียนปกติ

3. กรรมพันธุ์ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน บางรายมีความผิดปกติของโครโมโซม คู่ที่ 15 และสมาชิกของครอบครัวเคยเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ โดยที่พ่อแม่มักเล่าว่า เมื่อตอนเด็ก ๆ ตนเคยมีลักษณะคล้ายกัน

ดังนั้น จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ทำให้มีรากฐานมาจากความผิดปกติของโครงสร้างและการทำงานของสมอง ซึ่งองค์ประกอบทางพันธุกรรมและสภาพแวดล้อมเหล่านี้ อาจทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีความบกพร่องมากขึ้น

ประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การแบ่งประเภทของความบกพร่องทางการเรียนรู้ แบ่งได้ตามลักษณะความบกพร่องหรือตามปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ ประเภทที่มีปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการ หรือทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในด้านวิชาการ และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณ และประเภทที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษาพูด ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2544: 21-30) ได้แบ่งประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ประเภทที่ 1 คือ ประเภทที่มีบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการหรือทักษะ ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนทางด้านวิชาการ

1. การอ่านหรือ Dyslexia ลักษณะปัญหา ได้แก่ ไม่เข้าใจการเรียงลำดับตัวอักษร จำตัวอักษรไม่ได้ หรือจำตัวอักษรได้บ้าง แต่อ่านคำไม่ได้ พูดไม่เป็นประโยค เข้าใจเรื่องจากการฟังได้ แต่เมื่ออ่านเรื่องด้วยตนเองจะไม่เข้าใจ เป็นต้น

2. การเขียน การสะกดคำ และลายมือ ซึ่งมี 3 ลักษณะ

2.1 Dysgraphia คือ นักเรียนไม่สามารถเขียนหนังสือได้ ลอกคำศัพท์ตัวอักษร ตัวเลข หรือรูปทรงเรขาคณิตบนกระดานลงสมุดไม่ได้ แม้ทำได้ก็มีลายมือที่อ่านยาก

2.2 Recall Deficits คือ นักเรียนไม่สามารถจำสิ่งที่เห็นได้ ไม่สามารถบอกชื่อสิ่งที่เพิ่งเห็นได้

2.3 Syntax Deficits คือ ปัญหาโครงสร้างทางภาษา นักเรียนมีปัญหาการเขียนรายงานเรียงความ ซึ่งอาจมีแนวคิดที่จะเขียน แต่เด็กไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นตัวหนังสือได้ หรือไม่สามารถเขียนได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

3. ด้านคณิตศาสตร์และการคิดคำนวณ Dyscalc คือ นักเรียนไม่เข้าใจเรื่องจำนวนนับไม่สามารถจำแนก หรือเรียงลำดับวัตถุที่มีขนาดต่างกันที่อยู่รวมกันได้ และไม่เข้าใจเรื่องปริมาณเมื่อเปลี่ยนขนาด

ไม่เข้าใจเรื่องการชั่ง ตวง วัด ทำเลขไม่ได้ ทั้งการบวก ลบ คูณ หาร ไม่เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนทางคณิตศาสตร์ได้ เป็นต้น

ส่วน เบญจพร ปัญญา (2543: 4) ได้แบ่งประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็น 4 ประเภท คือ

1. ความบกพร่องด้านการเขียนและการสะกดคำ
2. ความบกพร่องด้านการอ่าน
3. ความบกพร่องด้านการคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์
4. ความบกพร่องหลายๆ ด้านร่วมกัน

ในขณะที่ วินัดดา ปิยะศิลป์ (2543: 61) ได้แบ่งประเภทของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. Reading Disorder เป็นกลุ่มที่พบได้บ่อยที่สุด โดยที่นักเรียนอ่านหนังสือไม่ได้เลย หรือมีความสามารถในการอ่านหนังสือต่ำกว่านักเรียนในวัยเดียวกัน 2 ชั้นปี ส่งผลกระทบในการเรียนรู้อย่างมาก

2. Writing Expression Disorder เป็นกลุ่มที่ขาดทักษะในการเขียนหนังสือคือ เขียนหนังสือผิด ๆ ถูก ๆ หรือเขียนหนังสือแล้วอ่านไม่รู้เรื่อง แสดงความคิดผ่านตัวอักษรไม่ได้แต่รู้ว่าอยากเขียนอะไร มักพบร่วมกับปัญหาในการอ่านหนังสือ

3. Mathematics Disorder พบน้อยที่สุด นักเรียนจะมีทักษะในด้านการคำนวณต่ำกว่านักเรียนในวัยเดียวกัน 2 ชั้นปี หรือทำไม่ได้เลย

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถจัดแบ่งประเภทตามลักษณะปัญหาหรือความบกพร่องที่ปรากฏ ได้แก่ ประเภทที่มีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการ หรือทักษะที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานจำเป็นต้องใช้ในด้านวิชาการ ประเภทที่มีปัญหาเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางวิชาการ ได้แก่ การอ่านซึ่งเป็นกลุ่มที่พบได้บ่อยที่สุด การเขียน การสะกดคำ และการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์

การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

เมื่อนักเรียนมีปัญหาทางการเรียนรู้ในชั้นเรียน จึงมีความจำเป็นที่ครูจะต้องค้นหาความสามารถและปัญหาของนักเรียนเหล่านี้ โดยการคัดแยกนักเรียน (Identification) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล เพื่อการประเมิน คัดแยกความบกพร่องของนักเรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการศึกษาพิเศษ จัดประเภทนักเรียนเพื่อเข้ารับบริการทางการศึกษาพิเศษ นักเรียนที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อที่จะจัดการบริการหรือการให้

ความช่วยเหลือที่เหมาะสม ตรงกับความต้องการของนักเรียน รวมถึงการจัดการเรียนการสอน การจัดหาสื่ออุปกรณ์ในการสอนที่ได้รับการดัดแปลงและปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 15) ได้อธิบายถึงวิธีการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่านไว้ ดังนี้

1. โดยพิจารณาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับสติปัญญาของนักเรียนคนเดียวกัน คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน การเขียน การสะกดคำ หรือการคิดคำนวณที่ต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง เช่น นักเรียนที่มี IQ 120 แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวม หรือวิชาใดวิชาหนึ่งต่ำ

2. คำนึงถึงความสามารถเฉพาะทาง สืบได้จากนักเรียนที่มีสติปัญญาปกติ หรือสูงกว่าปกติ แต่มีปัญหาในการเรียน ซึ่งนักเรียนจะมีความบกพร่องในการรับรู้หรือการทำงานของสมองเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำกับข้อมูล เช่น นักเรียนที่ผิดปกติด้านการเขียน เขียน ก เป็น บ สลับอักษรหน้าและหลัง เช่น บก เป็น กบ เป็นต้น

3. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สืบได้จากความแตกต่างของนักเรียนกับเพื่อนว่า สิ่งใดที่เพื่อนทุกคนทำได้แต่นักเรียนคนนั้นยังทำไม่ได้ มีความยุ่งยากสับสนเกี่ยวกับเรื่องวัน เช่น วันนี้ พรุ่งนี้ แต่ไม่รู้ว่าเมื่อไร เป็นต้น สับสนเกี่ยวกับเรื่องเวลา เช่น นัด 9.00 น. ตอนเช้า มา 9.00 น. ตอนกลางคืน เป็นต้น

4. โดยหาจุดตัดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พิจารณาจากการกำหนดค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ถ้านักเรียนคนใดได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ครูกำหนด นักเรียนคนนั้นจะเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ส่วน ศรียา นิยมธรรม (2541: 36-39) อธิบายถึง ทางเลือกในการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีหลายทาง ซึ่งไม่มีวิธีใดที่ง่ายในการคัดแยก ทุกวิธีจะมีข้อจำกัด หรืออาจมีข้อชวนสงสัยและยังไม่มีทางเลือกใดที่เป็นกระบวนการซึ่งยอมรับกันทั่วไป และได้สรุปรายละเอียดของวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นทางเลือกในการคัดแยกไว้ดังนี้

ทางเลือกที่ 1 ดูความแตกต่าง (The Discrepancy Method) จะพิจารณาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับสติปัญญาของนักเรียน

ทางเลือกที่ 2 คำนึงถึงความสามารถเฉพาะทาง (The Specific Abilities Method) จะพิจารณาจากนักเรียนที่มีสติปัญญาปกติหรือดีกว่าปกติ แต่มีปัญหาทางการเรียน หรือมีแนวโน้มที่จะมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ดูจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งระบุว่า เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ทางเลือกที่ 3 คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (The Intraindividual Differences Method) จะสังเกตความแตกต่างในแต่ละวิชา นักเรียนจะไม่มีปัญหาในหลาย ๆ ด้าน หรือไม่มีปัญหาเป็นส่วนใหญ่ แต่จะมีความยุ่งยากซับซ้อนเฉพาะบางเรื่องหรือบางด้านเท่านั้น เช่น ด้านการอ่าน ด้านการคำนวณ ด้านการสะกดคำ เรื่องความทรงจำ การสับสนเกี่ยวกับเรื่องเวลา หรือยุ่งยากกับการจัดระเบียบสิ่งของต่าง ๆ

ทางเลือกที่ 4 โดยหาจุดตัดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (The Low Achievement Cutoff Method) นักเรียนทุกคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในระดับหนึ่งของวิชาใดก็ตาม อาจได้รับความช่วยเหลือโดยไม่คำนึงถึงสาเหตุว่าทำไมจึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เช่น อาจกำหนดจุดของผลสัมฤทธิ์ต่ำที่ 10% คนใดที่ได้คะแนนต่ำใน 10% ก็จะถูกระบุว่าเป็นผู้ที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ

ในขณะที่ ผดุง อารยะวิญญู (2542: 35-44) อธิบายถึงวิธีคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้ 2 วิธี คือ

1. การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Identification) เป็นการคัดแยกนักเรียนโดยไม่ใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ครูอาจใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้สังเกต 2-3 คน ครูลงมตร่วมกันว่านักเรียนที่สังเกตมีปัญหาอะไรบ้าง ข้อมูลที่ได้สามารถไปประกอบการตัดสินใจคัดแยกประเภทนักเรียนได้เป็นอย่างดี อีกวิธีหนึ่งที่โรงเรียนหลายแห่งใช้ได้ผลมาแล้ว คือ การบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนว่านักเรียนมีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง จึงสรุปเรื่องการคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ 2 วิธีสรุปได้ ดังนี้

1.1 การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ได้แก่ ด้านภาษาไทย เช่น ให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งครู การใช้คำพูดในการติดต่อสื่อสาร อ่านคำง่าย ๆ ความสามารถในการอ่านของนักเรียนเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนในชั้น อ่านข้ามบรรทัด ข้ามคำ อ่านสลับตัวอักษร การลอกคำศัพท์จากกระดานดำ การเขียนตามคำบอก การคัดลายมือของนักเรียนอ่านยากหรือไม่ การสะกดคำ การอ่านเป็นคำ การเขียนประโยค หรือด้านคณิตศาสตร์ การนับเลข เข้าใจความหมายของจำนวน ความแตกต่างของรูปทรงทางเรขาคณิต ทำเลขการบวก ลบ คูณ หาร ทำโจทย์ปัญหาได้หรือไม่ เพียงใด ด้านพฤติกรรมนักเรียนด้านสมาธิ ช่วงความสนใจ การเดินหรือวิ่งได้คล่องแคล่ว หยิบจับสิ่งของ ความอดทนต่อการรอคอย จำสิ่งของ แสดงความสับสนระหว่างซ้าย ขวา ทำงานเสร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2 การบันทึกพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน ครูผู้สอนจะเข้าใจปัญหาในการเรียนของนักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากผู้สอนเป็นคนที่มีทักษะในการสังเกตว่านักเรียนในชั้นเรียนของตนมีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง ผู้ที่ทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมในการเรียน เช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ เป็นต้น ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหา

ของนักเรียนในการเรียนที่รวบรวมมาจากครู 2-3 คน เพื่อให้เห็นปัญหาชัดเจน โรงเรียนอาจกำหนดแบบฟอร์มขึ้นเพื่อใช้ในการบันทึกปัญหาในการเรียนของนักเรียน

2. การคัดแยกอย่างเป็นทางการ (Formal Identification) ซึ่งเป็นการคัดแยกนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานซึ่งมีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นที่เชื่อถือได้ และมีเกณฑ์ปกติสำหรับใช้ในการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจในการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีการประเมินนักเรียนใน 2 ลักษณะดังนี้

2.1 การวัดระดับความสามารถของนักเรียน ความสามารถในที่นี้หมายถึง ความสามารถทางสมองนั้นคือระดับสติปัญญา ผู้วัดส่วนใหญ่เป็นนักจิตวิทยา ซึ่งในต่างประเทศมีเครื่องมือที่ใช้ในการวัด เช่น Illinois Test of Psycholinguistic Abilities (ITPA) Woodcock-Johnson Psycho-Educational Battery และ Peabody Individual Achievement Test-Revised เป็นต้น อย่างไรก็ตามการใช้แบบทดสอบมาตรฐานในการวัดระดับสติปัญญา เพื่อประเมินหรือคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ควรเป็นแบบทดสอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับด้านภาษา เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีความบกพร่องที่เกี่ยวข้องกับด้านภาษา ดังนั้น หากวัดด้วยเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับภาษา อาจจะไม่ได้ผลระดับความสามารถทางสติปัญญาที่แท้จริงของนักเรียน แบบทดสอบที่นิยมใช้ในการคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ Color Progressive Matrices (CPM)

2.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะต้องทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนใน 3 ด้านเป็นอย่างน้อยนั้นคือ ด้านการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ แล้วนำคะแนนที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ แบบทดสอบมาตรฐานที่ใช้ในการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีบริการตามที่สำนักทดสอบและประเมินต่าง ๆ ซึ่งมีชื่อเรียกกันมากมาย แบบทดสอบหนึ่งที่มีคนนำมาใช้มากคือ Wide Range Achievement Test (WRAT) เมื่อได้คะแนนจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้วให้นำมาเปรียบเทียบกับระดับสติปัญญาของนักเรียน โดยเทียบตามชั้นหรืออายุ 2 ชั้นปี

สำหรับประเทศไทยมีเครื่องมือสำหรับคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จำนวน 2 ชุด ได้แก่ (ผดุง อารยะวิญญู, 2544: 36-40)

1. แบบคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้โดย ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม ซึ่งพัฒนาจากเครื่องมือของแมคคาร์ธี ซึ่งใช้สำหรับนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 4-6.5 ปี เป็นการทดสอบรายบุคคล แบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .63-.85 เครื่องมือนี้ใช้วัดความสามารถของนักเรียน 6 ด้าน ได้แก่ การรู้จักซ้ายขวา การจำคำ การวาดรูปทรง การจำตัวเลข การจัดหมวดหมู่ และการใช้หา

2. แบบสำรวจนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ พัฒนาขึ้นโดย ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู เครื่องมือนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 ใช้กับนักเรียนที่มีอายุ 6-12 ปี ซึ่งศึกษาอยู่ระดับชั้นประถมศึกษา ครูผู้สอนซึ่งรู้จักใกล้ชิดกับนักเรียนเป็นอย่างดีเป็นผู้ประเมินนักเรียนแต่ละคน

โดยสังเกตติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 เดือน เครื่องมือนี้เป็นแบบสำรวจใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถาม 50 ข้อ สํารวจปัญหาของนักเรียน 5 ด้านใหญ่ 25 ด้านย่อย ได้แก่ ด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ ด้านเวลาและทิศทาง ด้านการเคลื่อนไหว และด้านพฤติกรรม นอกจากนี้ยังพบว่า ในปัจจุบันมีแบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะออทิซึม สมาธิสั้น และบกพร่องทางการเรียนรู้ หรือ KUS-SI Rating Scales: ADHD/LD/ Autism (PDDS) ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงตามกระบวนการจิตวิทยามาตรฐานของสมาคมจิตวิทยาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Psychological Association-APA) แบบคัดกรองดังกล่าวเริ่มจากการทำวิจัยตั้งแต่ พ.ศ. 2547-2549

ดังนั้น การคัดแยกนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จากนักการศึกษาจิตวิทยาที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า แบ่งวิธีคัดแยกนักเรียนสามารถทำได้ 2 ลักษณะคือ แบบประเมินอย่างเป็นทางการและแบบประเมินที่ไม่เป็นทางการ โดยผู้ที่ทำการคัดแยกนักเรียนดังกล่าวต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถของนักเรียน สภาพปัญหาของนักเรียน ซึ่งครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนสามารถที่จะคัดแยกโดยเลือกแบบคัดแยกได้ตามความเหมาะสมกับนักเรียน พร้อมทั้งศึกษาขั้นตอนการดำเนินการคัดแยกนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนที่เป็นจริง และสามารถนำผลจากการคัดแยกเพื่อไปวางแผน ในการพัฒนาให้นักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของนักเรียน เพื่อหาแนวทางในการช่วยเหลือต่อไป

การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538: 83-86) อธิบายถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ ดังนี้

1. สอนโดยเน้นความสามารถเด่นของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ของความสำเร้จ เช่น ถ้าพบว่านักเรียนใช้สายตาในการเรียนรู้ได้ดีที่สุด ครูควรให้นักเรียนมองวัตถุต่าง ๆ แทนที่จะพูดให้นักเรียนฟังเท่านั้น

2. พยายามลดกิจกรรมที่ต้องใช้ทักษะหรือความสามารถที่เป็นจุดบกพร่องของนักเรียน เช่น ถ้าพบว่านักเรียนมีความบกพร่องทางการเขียน ก็ไม่ควรให้งานที่นักเรียนต้องเขียนมาก แต่อาจจะให้นักเรียนตอบด้วยปากเปล่า หรือตอบใส่เทปบันทึกเสียงแทนการเขียน

3. พยายามพัฒนาจุดบกพร่องของนักเรียนหลังจากที่นักเรียนมีประสบการณ์สำเร้จจากการใช้ความสามารถเด่นได้แล้ว

4. กำหนดความคิดรวบยอดที่จะให้นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างชัดเจน หากครูจะสอนความคิดรวบยอดใหม่ครูต้องนำความคิดรวบยอดใหม่ไปสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ว และสรุปความคิดรวบยอดให้ชัดเจนเพราะนักเรียนจะไม่สามารถสรุปใจความสำคัญได้เอง
5. ช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยชี้ให้นักเรียนเห็นว่าเมื่อวานนี้นักเรียนทำอะไรได้บ้าง วันนี้นักเรียนทำอะไรสำเร็จ และจะทำอะไรได้ในวันพรุ่งนี้บ้าง
6. ตั้งเป้าหมายระยะสั้นอย่างชัดเจนที่นักเรียนสามารถทำได้ โดยจัดลำดับของงานให้มี ความยากง่ายต่าง ๆ กันไป โดยให้นักเรียนทำงานในอันดับแรก ๆ ตามความสามารถของเขา จากนั้นค่อย ๆ จำกัดเวลาพร้อมทั้งบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียน เมื่อนักเรียนทำงานก้าวแรก ได้สำเร็จตามกำหนดเวลาจึงค่อยให้งานที่ยากขึ้น โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบเดียวกัน
7. ให้ข้อมูลย้อนกลับทันทีที่นักเรียนทำงานได้สำเร็จ และถ้านักเรียนทำผิดบอกให้ทราบทันที อธิบายใหม่และให้แก้ไขใหม่ทันทีแต่ต้องใช้วิธีทางบวก ถ้านักเรียนทำได้สำเร็จต้องรีบให้คำชม และบอกเหตุผลที่นักเรียนได้รับคำชม โดยเน้นความพยายามในการทำงานเป็นหลัก ไม่ชมเชย เฉพาะงานที่ครูพอใจ
8. ให้หยุดกิจกรรมนั้นชั่วคราว รอเวลาอีกระยะหนึ่ง ถ้าครูได้พยายามใช้วิธีการใหม่ ๆ หรือ กิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนแล้ว แต่นักเรียนยังไม่สามารถพัฒนาได้
9. อย่าพยายามสอนสิ่งที่นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้และไม่อาจเรียนรู้ได้
10. เนื้อหาบทเรียนและเทคนิควิธีการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้สอนนั้นควรเริ่มสอน
11. จัดกิจกรรมในทักษะเดียวกันให้หลากหลาย เพื่อว่านักเรียนจะได้เลือกงานที่ทำได้ และ ให้นักเรียนทำงานตามแนวทางของตัวเอง เช่น ใช้ปากกาสีแดง เลือกมุมที่นั่งทำงานเอง ใช้อุปกรณ์ ช่วยประเภทเครื่องเล่นเทปหรือคอมพิวเตอร์ เป็นต้น
12. ใช้อุปกรณ์การสอนที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด
13. ใช้เกมและกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหว ได้สัมผัส ได้มองเห็น ได้ยิน และ ได้ฟัง เพราะจะทำให้เด็กสนุกสนานในการเรียนและเรียนรู้ได้เร็ว
14. สอนซ้ำและทบทวนบ่อย ๆ เพราะตามปกติแล้วนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ต้องการประสบการณ์ซ้ำและบ่อยมากกว่านักเรียนปกติ
15. จัดทำป้ายกระดาษแข็งหรือธงสีแดง ซึ่งมีความหมายว่าต้องการความช่วยเหลือโดยข้างหนึ่งของป้ายอาจเขียนว่า “พยายามทำงานต่อไป” และอีกข้างหนึ่งให้เขียนว่า “หนูมีปัญหา” ให้นักเรียน ยกขึ้นตั้งหันออกนอกตัวเมื่อต้องการความช่วยเหลือจากครู วิธีนี้จะช่วยลดความคับข้องใจให้แก่เด็กนักเรียน ได้บ้างและป้ายหรือธงก็จะช่วยลดความวุ่นวายไปได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2541: 19-20) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนให้สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ครูต้องใช้วิธีที่หลากหลาย โดยพิจารณาจากปัญหาของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งการสอนนักเรียนดังกล่าวมีหลักการสอน ดังนี้

1. ไม่สอนนักเรียนโดยการบรรยายเพียงอย่างเดียว ควรให้นักเรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสหลาย ๆ ด้าน
2. ใช้คำสั่งที่สั้น ชัดเจน เข้าใจง่าย ในหนึ่งคำสั่งไม่ควรให้ทำกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรมคือระดับประถมศึกษาไม่ควรเกิน 3 กิจกรรมในหนึ่งคำสั่ง และในระดับมัธยมศึกษาไม่ควรเกิน 5 กิจกรรมในหนึ่งคำสั่ง
3. ใช้คำสั่งที่ซ้ำ ๆ กัน แต่ควรเปลี่ยนคำหรือสำนวนทุกครั้งแต่มีความหมายที่เหมือนกัน แล้วให้นักเรียนทบทวนคำสั่งของครูก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบว่ามีความเข้าใจตรงตามที่ครูสั่งหรือไม่
4. การบ้านที่นักเรียนนำมาส่งครูไม่จำเป็นต้องเขียนแต่อาจพิมพ์ก็ได้ บันทึกเสียงก็ได้ ไม่ควรให้การบ้านนักเรียนมากเกินไป
5. ให้มีการเสริมแรงเมื่อนักเรียนตอบถูกหรือตอบไม่ถูก เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่านักเรียนได้ใช้ความพยายามแล้ว
6. งานที่มอบให้นักเรียนทำจะต้องกำหนดเวลาให้พอเหมาะไม่ควรมากเกินไป
7. ครูทำใจให้รับสภาพว่านักเรียนไม่สามารถทำทุก ๆ สิ่งได้ตามที่ครูต้องการ
8. ครูกับนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น แล้วบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียนไว้ และหากนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างดีในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรรายงานให้ผู้ปกครองทราบ
9. ถ้าให้นักเรียนทำงานที่ต้องใช้เวลานาน ควรให้รายงานความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ
10. เปิดโอกาสให้นักเรียนปกติได้ช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

จากการศึกษาหลักการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีความบกพร่องทางการอ่าน สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรพิจารณาจากปัญหาของนักเรียนแต่ละคน ตามระดับความสามารถของนักเรียน มีกิจกรรมที่หลากหลาย เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข สนุกสนาน มีการจัดลำดับความยากง่าย ให้นักเรียนรับรู้เป็นรูปธรรม ครูผู้สอนควรพิจารณาหลักฐานจากแหล่งข้อมูลหลายด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการตรงต่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง เพื่อสามารถนำมาใช้วางแผนจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของนักเรียน

ลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีความบกพร่องทางการอ่าน เป็นปัญหาที่พบบ่อยกว่าปัญหาการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ตามที่ Spafford and Grosser (2005: 48) กล่าวว่า อย่างน้อยประมาณร้อยละ 50 ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน และประมาณร้อยละ 20 ของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความเสี่ยงที่จะมีความบกพร่องทางการอ่าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2538: 29) อธิบายถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ไว้ดังนี้

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านจะไม่สามารถอ่านหนังสือได้เท่ากับระดับของนักเรียนในชั้นเรียนเดียวกัน แม้ว่าจะพยายามช่วยเหลือในเรื่องความจำเป็นพิเศษแล้ว ซึ่งอาจเป็นผลจากความบกพร่องของการมองเห็นหรือการได้ยิน พฤติกรรมการอ่านที่ไม่เหมาะสม จึงปรากฏอาการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวร่างกายที่แสดงอาการเกรียด เช่น อารมณ์เสีย หน้านอง
2. อ่านหลงบรรทัด อ่านซ้ำ
3. อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ หาคำมาแทนที่หรืออ่านกลับคำ
4. อ่านเรียงลำดับคำผิด สับสนตำแหน่ง ประธาน กริยา กรรม
5. อ่านสับสนระหว่างอักษรหรือที่คล้ายคลึงกัน
6. อ่านซ้ำและตะกุกตะกัก
7. อ่านด้วยความลังเลไม่สนใจ
8. อ่านเอาเรื่องไม่ได้
9. บอกลำดับเรื่องราวไม่ได้
10. จำประเด็นสำคัญของเรื่องราวไม่ได้ (อ่านได้แต่อธิบายไม่ได้)
11. แยกสระเสียงสั้น ยาว ไม่ได้

ในขณะที่ ผดุง อารยะวิญญู (2542: 24-25) อธิบายถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านว่าอาจมีพฤติกรรม ดังนี้

1. จำตัวอักษรไม่ได้ ทำให้อ่านเป็นคำไม่ได้
2. จำตัวอักษรได้บ้าง แต่อ่านเป็นคำไม่ได้
3. ความสามารถในการอ่านต่ำกว่านักเรียนอื่นในชั้นเรียนเดียวกัน
4. ระดับสติปัญญาของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยหรือสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย เมื่อวัดโดยใช้แบบทดสอบชาวปัญญาที่เชื่อถือได้
5. นักเรียนบางคนอาจมีความไวในการใช้สายตา

6. นักเรียนบางคนอาจมีความไวในการฟัง
7. พุดไม่เป็นประโยค
8. นักเรียนสามารถเข้าใจภาษาได้ดีหากนักเรียนฟัง หรือมีคนอ่านหนังสือให้ฟังจากเทป แต่ถ้าหากให้อ่านเองนักเรียนจะอ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจหรือจับใจความไม่ได้

9. อ่านคำโดยสลับตัวอักษร เช่น

กบ เป็น บก

งอม เป็น มง

ยอด เป็น คอย

กาบ เป็น บาก เป็นต้น

10. ไม่เข้าใจว่าตัวอักษรใดมาก่อน-หลัง ตัวอักษรใดอยู่ทางซ้ายหรือขวา

11. ไม่สามารถแยกเสียงสระในคำได้ เช่น ระหว่าง น้ำลง กับ แมลง นักเรียนมักอ่านคำว่า แม-ลง หรือ มะ - แลง - ลง เป็นต้น

นอกจากนี้ เบญจพร ปัญญาขย (2543: 5-9) กล่าวถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ดังนี้

1. ซ้ำ มีความลำบากในการอ่าน เช่น อ่านคำต่อคำ จะต้องสะกดคำจึงจะอ่านได้
2. อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน
3. ไม่ระมัดระวังในการอ่าน โดยจะเดาจากอักษรตัวแรก บาท เป็น บทที่
4. อ่านข้าม อ่านเพิ่มคำ อ่านผิดประโยคหรือผิดตำแหน่ง
5. อ่านโดยไม่เน้นคำ หรือเน้นข้อความบางตอน
6. จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้
7. ผันวรรณยุกต์ไม่ได้
8. เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้
9. จับใจความสำคัญหรือเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้
10. ไม่รู้จักเดาคำจากคำหรือประโยคที่อยู่หน้าหรือหลังคำหรือย่อหน้านั้น ๆ

ในขณะที่ ศรียา นิยมธรรม (2546: 155) ได้อธิบายถึงลักษณะของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการอ่าน คือ

1. ขมวดคิ้ว นิ้วหน้าเวลาอ่านไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์
2. หลงบรรทัด อ่านตะกุกตะกัก ผิด ๆ ถูก ๆ
3. อ่านสลับคำ อ่านข้ามคำ อ่านซ้ำ อ่านย้อนกลับไปกลับมา
4. อ่านสลับตัวอักษร อ่านออกเสียงไม่ชัด

5. อ่านซ้ำ อ่านถอยหลัง

สรุปได้ว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่มีความบกพร่องทางการอ่าน คือ นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาในเกณฑ์เฉลี่ยปกติ หรือสูงกว่าเกณฑ์ แต่มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่า นักเรียนระดับชั้นเรียนเดียวกัน เนื่องจากนักเรียนมีความยุ่งยากในกิจกรรมการอ่าน ซึ่งอาจปรากฏลักษณะความบกพร่องในการตระหนักรับรู้หน่วยเสียง เช่น ไม่เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร ไม่สามารถแยกหน่วยเสียงที่ประกอบเป็นคำได้ ขณะเดียวกันไม่สามารถประสมหน่วยเสียงเป็นคำได้ ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน จับประเด็นไม่ได้ ขาดความมั่นใจในการอ่าน อ่านตกหล่น อ่านเพิ่ม อ่านสลับตัวอักษร อ่านซ้ำคำ อ่านออกเสียงไม่ชัด หรืออ่านเรียงลำดับเรื่องที่อ่านไม่ได้ เป็นต้น จากข้อสังเกตของนักการศึกษาสรุปได้ว่า จากลักษณะความบกพร่องทางการอ่านดังกล่าว ส่งผลต่อการเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ เช่น การคิด การแก้ปัญหา ดังนั้น หากนักเรียนดังกล่าวได้รับการพัฒนาทางภาษา โดยครูผู้สอนต้องหาวิธีแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับความบกพร่องของนักเรียน โดยเน้นเป็นรายบุคคล

วิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการอ่าน

การสอนการอ่านสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการอ่านมีหลายวิธี ซึ่งนักวิชาการ นักการศึกษาได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542: 72-73) อธิบายถึงวิธีการสอนอ่านที่สามารถจะนำมาใช้ได้ทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านในการสอนอ่านคำ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. สอนอ่านเป็นคำ (Sight Word Approach) เป็นการสอนนักเรียนให้อ่านเป็นคำ ๆ โดยให้อ่านก่อนที่นักเรียนจะจำตัวอักษรได้ เมื่อนักเรียนอ่านคำได้มากพอสมควรแล้ว จึงสอนให้รู้จักตัวสระ และพยัญชนะในภายหลัง ครูอาจใช้บัตรคำในการสอนให้นักเรียนอ่านตาม ให้อ่านภาพประกอบ นักเรียนอาจอ่านคำได้โดยการจำ ครูอาจทำโดยการบันทึกเสียงลงบนเทปก็ได้ แล้วจึงเปิดเสียงให้นักเรียนฟัง และให้นักเรียนอ่านบัตรคำ ทำให้นักเรียนสามารถอ่านคำได้โดยใช้สายตา

2. สอนหน่วยเสียง (Phonic Approach) เป็นการสอนให้นักเรียนอ่าน โดยวิธีให้นักเรียนเข้าใจหน่วยเสียงในภาษา เช่น เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และฝึกให้นักเรียนเปล่งเสียงให้ถูกต้อง หน่วยเสียงสระและพยัญชนะจะปรากฏในคำ ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าวิธีนี้เป็นการสอนอ่านเป็นคำ ๆ ในแต่ละคำมีที่ให้สังเกตหน่วยเสียงได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาวิจัยของ อรัญญา เชื้อทอง (2546: 89) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วม โดยใช้บทร้อยกรอง ซึ่งทดลองกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ได้รับการสอนอ่านคำยากโดยใช้บัตรย่อยกรองมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากหลังการทดลองอยู่ในระดับดี และผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากก่อนและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สอนอ่านเบื้องต้น (Basal Reading Approach) เป็นการสอนอ่านโดยมีเนื้อหาเป็นชุดตามระดับความสามารถของนักเรียนตั้งแต่ง่ายไปถึงยาก เริ่มจากการอ่านคำ อ่านฟังเสียงไปจนถึงการอ่านเพื่อเข้าใจความหมาย เนื้อหาเริ่มต้นสั้น ๆ ไปจนถึงเนื้อหาที่มีความยาวมากขึ้น ภายในชุดการสอนอาจประกอบด้วยบัตรคำ บัตรภาพ เนื้อหาสาระที่จะให้นักเรียนอ่าน มีการจำกัดคำยาก และเพิ่มปริมาณคำยากมากขึ้นตามลำดับ มีคู่มือครูและการทดสอบสำหรับแต่ละตอนแต่ละชุด ซึ่งจากผลของการศึกษางานวิจัยของ จีรัลักษ์ จีรวินุญ (2545: 130) พบว่า ในระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนมีการบันทึกคำที่นักเรียนอ่านได้ลงในบัตรฝากคำ ทำให้นักเรียนได้รับทราบถึงพัฒนาการทางการอ่านของตนเอง

ในขณะที่ ผดุง อารยะวิญญู (2546: 49-73) อธิบายถึงวิธีการสอนอ่านสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังนี้

1. การฝึกให้รู้จักพยัญชนะ และสระ
2. การจำแนกตัวอักษรที่มีลักษณะหรือรูปร่างคล้ายกัน เช่น ก กับ ค ก
3. การสอนอ่านเป็นคำเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สอนนักเรียนเริ่มเรียนภาษาไทย โดยให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามครู เมื่อนักเรียนเรียนรู้คำศัพท์จึงสอนวิธีประสมคำ คำที่นำมาใช้สอนในช่วงแรกควรเป็นคำง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. การวิเคราะห์คำ ซึ่งเป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนอ่านออก โดยให้นักเรียนรู้ว่าคำแต่ละคำประกอบด้วยพยัญชนะ สระ หรือตัวสะกด คำหนึ่งคำอาจมีพยางค์เดียว หรือหลายพยางค์
5. วิธีโฟนิคล์ เป็นการนำหลักการทางภาษาศาสตร์มาใช้ในการสอนอ่าน การสอนเสียงในภาษา ได้แก่ เสียงพยัญชนะ และเสียงสระ
6. การบันทึกชี้นำเป็นการช่วยให้นักเรียนรับรู้และเข้าใจคำสำคัญในเรื่องที่อ่าน หลังจากนั้นจึงนำคำสำคัญมารวมเข้าด้วยกัน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่กำลังอ่าน รวมทั้งการใช้สื่อทางสายตา เช่น การขีดเส้นให้คำสำคัญของเรื่อง การพิมพ์ตัวหนา หรือตัวเอน เมื่อนักเรียนฝึกจนเกิดทักษะจึงลดขนาดตัวอักษรให้เท่าปกติ และไม่มีขีดเส้นได้อีก
7. วิธีกางปลา ใช้หลักเดียวกันกับการบันทึกชี้นำ แต่ใช้รูปกางปลาแทนสื่อทางสายตา โดยให้กางปลาใหญ่แทนใจความสำคัญของเรื่อง และมีแขนงของกางปลาที่มีขนาดเล็กลงซึ่งแทนใจความสำคัญที่รองลงมา

8. วิธีกำหนดคำสำคัญของเรื่อง วิธีนี้ครูกำหนดคำสำคัญไว้ตรงกลางและใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ เพื่อให้ให้นักเรียนหาคำที่เกี่ยวข้องกับคำที่อยู่ตรงกลาง ซึ่งเป็นคำที่เป็นส่วนย่อยของคำสำคัญ โดยกำหนดให้ตัวอักษรของคำนั้น ๆ มีขนาดเล็กลง ครูเขียนคำบนกระดานและฝึกอ่านคำนั้น

ดังนั้น จากแนวคิดของนักการศึกษา นักจิตวิทยา สรุปได้ว่า ในการที่จะพัฒนาทักษะทางภาษาให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้เต็มศักยภาพ ครูผู้สอนและบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องมีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนดังกล่าว เลือกใช้เทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย และสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น วิธีการฝึกให้รู้จักพยัญชนะ และสระ วิธีการจำแนกตัวอักษรที่มีลักษณะหรือรูปร่างคล้ายกัน วิธีการสอนอ่านเป็นคำ วิธีการวิเคราะห์คำ วิธีโฟนิกส์ วิธีการบันทึกชี้นำ วิธีกางปลา และวิธีกำหนดคำสำคัญของเรื่อง เป็นต้น และสิ่งสำคัญควรให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ตั้งแต่ความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการอ่าน หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอน ปัญหาการอ่าน วิธีการและขั้นตอนในการสอนอ่าน ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน โดยมีเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นการทำความเข้าใจภาษาที่เขียนเป็นกระบวนการของความคิด การใช้จินตนาการ เป็นทักษะสำคัญที่มนุษย์ได้รับความรู้ ความคิด ความบันเทิงใจ ดังนั้นจึงมีนักวิชาการ นักการศึกษา หลาย ๆ คนให้คำจำกัดความหรือความหมายของการอ่านไว้ต่อไปนี้

ปิยรัตน์ กลอนทอง (2547: 7) ได้อธิบายถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า เป็นการสร้างความหมายจากภาพสัญลักษณ์ โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน และสิ่งชี้แนะในการคาดคะเน และตรวจสอบความหมายที่อ่าน

ส่วน นพดล จันทร์เพ็ญ (2542: 73) ได้อธิบายความหมายของการอ่านว่า เป็นการแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ เครื่องสื่อความหมายต่าง ๆ ที่ตามองเห็นออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจเชิงสื่อสาร แล้วผู้อ่านสามารถนำความคิด ความเข้าใจนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต่อไป

ในขณะที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 2) เน้นว่า การอ่านคือ การที่ผู้อ่านสามารถจำเรื่องได้ และเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้อื่นฟังก็สามารถเล่าได้อย่างถูกต้อง แต่การที่ผู้อ่านจะจำข้อความที่อ่านได้ก็จะต้องเข้าใจความหมายของคำ รู้หน้าที่ของคำ อีกทั้งยังสามารถแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากคำได้ อีกประการหนึ่ง การที่ผู้อ่านจำเรื่องได้มากหรือน้อย ยังขึ้นอยู่กับความสนใจที่เขามีต่อเรื่องนั้นด้วย

อัจฉรา นาคทรัพย์ (2546: 28) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่มีการแปลความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่มองเห็น โดยผ่านกระบวนการคิด เกิดความเข้าใจและถ่ายทอดออกมาเป็นถ้อยคำที่มีความหมาย สื่อได้ตรงกันระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน

สมคิด บุญบูรณ์ (2546: 17) ได้อธิบายว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการแปลความหมายจากสัญลักษณ์หรือตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำหรือความคิดของผู้อ่าน เพื่อสื่อความหมายของสัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่อ่านระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้มีความเข้าใจตรงกัน ทั้งนี้ การอ่านต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมาประกอบ แล้วนำความคิดความเข้าใจที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

นอกจากนี้ บันลือ พลฤกษ์วัน (2538: 2) ได้แบ่งระดับการอ่านออกเป็นหลายระดับ ดังนี้

1. เป็นการอ่านที่ใช้การผสมเสียงของตัวอักษรหรือสะกดคำ ซึ่งเรียกว่าอ่านออกเพื่อมุ่งให้อ่านหนังสือได้ถูกต้อง แตกฉาน ขยายประสบการณ์ในการอ่านคำโดยตรง
2. การอ่านที่ใช้ความสามารถในการผสมผสานของตัวอักษรออกเสียงเป็นคำ ประโยค ทำให้เกิดความเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน ซึ่งผู้ฟังฟังแล้วรู้เรื่อง เรียกว่า อ่านได้
3. การอ่านที่เหนือกว่า สามารถใช้เทคนิคการจำรูปคำ เข้าใจรูปประโยค แล้วสรุปเรื่องราว เข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนสื่อความคิดมายังผู้อ่านคืออ่านแล้วสามารถประเมินผลของสิ่งที่อ่านได้ เรียกว่า อ่านเป็น
4. การอ่านเป็นการพัฒนาความคิดโดยผู้อ่านใช้ความสามารถหลาย ๆ ด้าน นับตั้งแต่การสังเกต การจำรูปคำ การใช้ประสบการณ์เดิมมาแปลความ ตีความหรือถอดความให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ดี ตลอดจนนำสิ่งที่อ่านมาใช้ประโยชน์ เป็นแนวคิด แนวปฏิบัติได้

จากการให้ความหมายของนักการศึกษาสรุปได้ว่า การอ่านเป็นการรับรู้ความหมายจากสัญลักษณ์หรือตัวอักษรถ่ายทอดออกมาเป็นถ้อยคำผ่านกระบวนการคิดของผู้อ่าน เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ทั้งนี้ต้องอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ใช้ความสามารถหลายด้าน เช่น จากการสังเกต จำรูปคำประกอบ ความสนใจ จะทำให้ผู้อ่านจะจำข้อความ เข้าใจความหมายของคำ รู้หน้าที่ของคำ อีกทั้งยังสามารถแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากคำได้ แล้วนำความคิดความเข้าใจที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ความสำคัญของการอ่าน

ในปัจจุบันการอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมาก เพราะการอ่านเป็นวิธีแสวงหาความรู้ในทักษะวิชาด้านอื่น ๆ เพื่อให้มีความรู้และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 188) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้ และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ (2533: 55) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิชาการต่าง ๆ การอ่านทำให้เราทราบความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของคนทั้งในอดีตและปัจจุบัน ช่วยเพิ่มพูนสติปัญญา ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาตลอดจนทำให้เราเข้าใจและเข้าถึงหนังสือต่าง ๆ การที่เราจะต้องเข้าใจ และเข้าถึงหนังสือต่าง ๆ ได้ เราจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะการอ่านเป็นอย่างดี

เอกฉันท จารุเมธีชน (2539: 37) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านหนังสือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาวิชาการต่าง ๆ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษานักศึกษาจะต้องศึกษาจากตำราเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งต้องใช้การอ่านเป็นประจำ ผู้อ่านหนังสือมากย่อมได้เปรียบผู้ที่อ่านหนังสือบ่อยและผู้ที่อ่านหนังสือเก่ง รวดเร็ว สามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน สามารถจับใจความได้ถูกต้องแม่นยำ เข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน ซึ่งถ่ายทอดมาเป็นตัวหนังสือ รู้จักวิธีอ่านหนังสือว่าเล่มไหนควรใช้วิธีอ่านอย่างไร สามารถประเมินผลจากสิ่งที่ตนอ่าน รวมทั้งการมีวิจารณญาณในการอ่าน และสามารถวิจารณ์ได้ จึงเรียกว่าผู้นั้นเป็นนักอ่านที่ดี

ดังนั้น จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการศึกษาช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้น เรียนรู้วิทยาการใหม่ ๆ ได้รวดเร็วและกว้างขวาง สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม และยังเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน ในการอ่านที่ดีนั้นจะต้องอ่านแล้วสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แยกแยะประเด็นจากความรู้และข้อเท็จจริงได้ดังนั้น การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ นอกจากนั้นการอ่านยังช่วยบรรเทาจิตใจ ให้ความเพลิดเพลิน และใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง และมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งได้มีนักการศึกษาได้เสนอแนะจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543: 52-53; นพดล จันทร์เพ็ญ, 2542: 74-75 และศรีรัตน์ เจิงกลิ่นจันทร์, 2536: 8)

1. อ่านสิ่งตีพิมพ์ที่มีเนื้อหาไม่เป็นวิชาการนักเพื่อความเพลิดเพลินหรือความบันเทิง เช่น การอ่านหนังสือพิมพ์ หนังสือประเภทบันเทิงคดี นวนิยาย หรือสารคดีที่เนื้อหาไม่มุ่งความเพลิดเพลิน การอ่านประเภทนี้เป็นการอ่านที่ใช้มากในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป

2. อ่านเพื่อความรู้และความคิดสร้างสรรค์ คนเราต้องการขยายความรู้หรือความคิดสร้างสรรค์ของตนให้ขยายขอบเขตกว้างกว่าที่มีอยู่เดิม เพื่อให้เข้าใจผู้อื่น เข้าใจตนเอง และรู้ทันต่อความก้าวหน้าต่าง ๆ บางคนอาจอ่านเพื่อหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งหมายถึงการคิดค้นในเรื่องที่ตนสนใจเป็นพิเศษ

3. อ่านเพื่อจรรโลงใจ บางครั้งชีวิตของคนเราพบปัญหาและเกิดความท้อใจหากได้อ่านหนังสือที่เกี่ยวกับบุคคลที่ฝ่าอุปสรรคชีวิตจนประสบความสำเร็จทำให้ผู้ที่หมดหวังในชีวิตมีกำลังใจดีขึ้น อ่านเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ เช่น หนังสือแนะแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างบุคลิกภาพการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ

4. อ่านเพื่อฝึกทักษะในการอ่านออกเสียง การอ่านคล่อง การจับใจความ เพื่อให้ผู้อื่นฟังแล้วเกิดความรู้ ความเข้าใจ หรือซาบซึ้งในอรรถรส ทั้งนี้แล้วแต่ประเภทของงานเขียน นอกจากนี้คนเราอาจอ่านเพื่อให้ตอบคำถามหรือวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้ รวมถึงเข้าใจความรู้สึกและอารมณ์ในเรื่องที่อ่านได้

ดังนั้น จากแนวคิดของนักการศึกษาสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านมีหลากหลาย เช่น การอ่านเพื่อให้เกิดความรู้ ความบันเทิง สนุกสนาน เพลิดเพลิน วิเคราะห์วิจารณ์ หรือเพื่อค้นหาความจริง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะมีวัตถุประสงค์ใดการอ่านก็เป็นประโยชน์กับผู้อ่านทั้งสิ้น

หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

การศึกษาทฤษฎีในการสอนอ่าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแนวทางในการออกแบบวิธีการสอนอ่านให้เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการและทฤษฎีในการสอนอ่านจากนักวิชาการนักการศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539: 58-62) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการสอนอ่านที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ เป็นทฤษฎีเน้นความสำคัญของสารเป็นหลักในข้อความต่าง ๆ จะมีความสำคัญเมื่อผู้อ่านได้รับสารแล้วจะนำใจความสำคัญในแต่ละข้อความมารวมกันให้ต่อเนื่องแล้วทำความเข้าใจในอีกครั้งหนึ่ง ทฤษฎีนี้มีแนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎี Trabasso ทฤษฎี Chase และ Clark ทฤษฎี Rumelhart

1.1 ทฤษฎี Trabasso ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการคือ ผู้อ่านรับรู้อารมณ์ ต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่าระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่ ขณะที่อ่านผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผินจนกว่าสารที่รับรู้จะได้รับการเปรียบเทียบลำดับขั้นของการอ่านแสดงดังนี้

1.1.1 การรับสาร โดยใช้สายตารับรู้

1.1.2 การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริงและภาพ ทำการเปรียบเทียบกับสารที่ได้รับว่าแตกต่างจากประสบการณ์เดิมหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้จัก ผู้อ่านจะอ่านทบทวนจนกว่าจะตัดสินใจว่าอะไรคือคำตอบที่แท้จริง

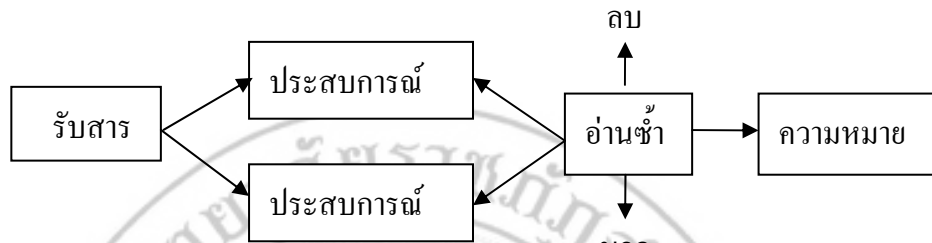
1.1.3 คำตอบที่ได้จากเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมหรือโดยอาศัยความรู้จากแหล่งอื่นมาช่วยตัดสินใจนั้น ถือว่าเป็นความรู้ใหม่ที่ได้จากการอ่าน

ภาพ 2 ลำดับขั้นของการอ่านตามทฤษฎีของ Trabasso

ที่มา: สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545: 58.

1.2 ทฤษฎี Chase และ Clark เป็นทฤษฎีที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับ ประสพการณ์เดิม โดยมีขั้นตอนของการอ่านดังแผนภูมิ

ภาพ 3 ลำดับขั้นของการอ่านตามทฤษฎีของ Chase และ Clark

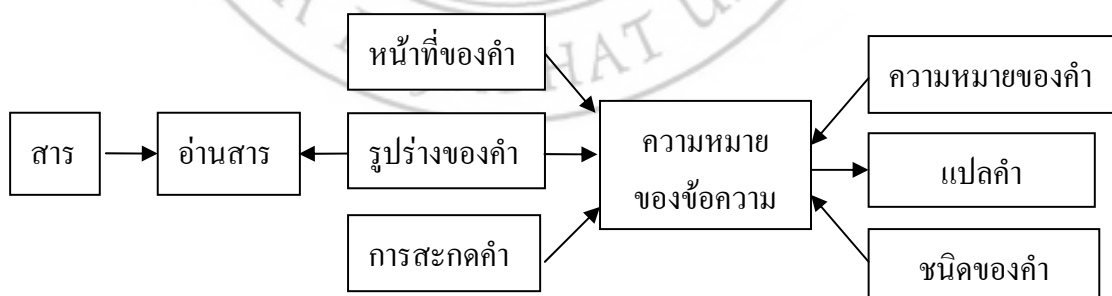
ที่มา: สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545: 59.

1.2.1 ผู้อ่านรับแล้วทำการเปรียบเทียบกับประสพการณ์ของจริงและภาพ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าวก็ใช้วิธีการอ่านซ้ำ

1.2.2 สารที่ให้ความรู้สึกในทางลบจะใช้เวลาในการรับรู้แล้วสามารถจะเก็บไว้ได้นานกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก

1.2.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะและความหมายของคำที่จะได้รับการบันทึกไว้ในสมอง

1.3 ทฤษฎีของ Rumelhart ได้กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นกระบวนการที่ทำงานคล้ายกับเครื่องของคอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อนแต่ขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งจะทำให้การอ่านไม่สมบูรณ์ ดังแผนภูมิการอ่าน

ภาพ 4 ลำดับขั้นของการอ่านตามทฤษฎีของ Rumelhart

ที่มา: สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545: 60.

ผู้อ่านจะเริ่มต้นด้วยการอ่านสาร โดยพิจารณาจากรูปร่างของคำที่รู้จัก เพื่อทำความเข้าใจความหมาย ต่อจากนั้นทำการเปรียบเทียบความหมายของคำกับความรู้อื่นที่มีอยู่ เพื่อเป็นการพิสูจน์หาข้อเท็จจริง โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ ความหมาย ชนิดของคำ องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้สามารถแปลความของสาร ได้ หลักสำคัญของทฤษฎีมีอยู่ 4 ประการ คือ

1.3.1 การที่ผู้อ่านจะรับรู้ว่คำนั้นเป็นคำชนิดใด ต้องสังเกตหน้าที่ของคำที่อยู่ใกล้เคียงในประโยคเดียวกัน หรือในข้อความใกล้เคียงกันว่าคำนั้นทำหน้าที่อย่างไร

1.3.2 การที่ผู้อ่านจะรับรู้ความหมายของคำขึ้นอยู่กับความเข้าใจความหมายของคำที่ใกล้เคียงอาจเป็นคำที่มาก่อนหรือหลังก็ได้ จะเป็นแนวทางชี้แนะให้เข้าใจและอ่านได้เร็วขึ้น

1.3.3 การที่ผู้อ่านจะรับรู้หน้าที่ของคำนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้อ่านเกี่ยวกับหน้าที่ของคำอื่นที่มาก่อนหรือมาหลังคำใหม่ จะเป็นแนวทางชี้แนะหน้าที่ของคำใหม่ให้ผู้อ่านเข้าใจ

2. ทฤษฎีวิเคราะห์ข้อความเป็นทฤษฎีที่เน้นความสำคัญขององค์ประกอบย่อยของประโยค ได้แก่ ประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย ผู้ที่สนับสนุนทฤษฎีนี้ได้แก่ ทฤษฎีของ Dawes และทฤษฎีของ Frederiken

2.1 ทฤษฎีของ Dawes กล่าวว่า ข้อความหรือเรื่องราวที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงประโยค ให้มีความเกี่ยวข้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จนเป็นที่เข้าใจของผู้อ่าน ในลักษณะเช่นนี้ถือว่ามีความสัมพันธ์เป็นบวก ความสัมพันธ์ในที่นี้คือความเกี่ยวข้องกับความหมายในแต่ละประโยค

2.2 ทฤษฎีของ Frederiken ทฤษฎีนี้ได้นำโครงสร้างทางหลักภาษามาเป็นแกนสำหรับสร้างความเข้าใจในการอ่าน กล่าวคือผู้อ่านจำเป็นต้องทำความเข้าใจความหมายของถ้อยคำในประโยค การเข้าใจหน้าที่ของคำ การนำถ้อยคำมาเชื่อมโยงกันโดยอาศัยวิธีการทางหลักภาษา ซึ่งโครงสร้างของประโยคจะประกอบด้วย ประธาน กริยา กรรม และส่วนขยาย เช่น

นอกจากนั้น Frederiken ยังได้กล่าวต่อไปอีกว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่คล้ายกับโปรแกรมของคอมพิวเตอร์คิดเลข เมื่อใส่สารเข้าไปในโปรแกรมแล้วจึงจำเป็นต้องได้รับการพิสูจน์จากผู้อ่านว่าถูกต้องหรือไม่ ทั้งนี้ต้องใช้ประสบการณ์เดิมนั้นมาเปรียบเทียบหรือตัดสิน เมื่อได้รับการพิสูจน์แล้ว จึงทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขด้วยการเก็บส่วนที่เป็นความรู้ไว้ในสมอง ส่วนที่ไม่จำเป็นก็จะทิ้งไป ความรู้ที่ได้เก็บไว้นั้นจะได้รับการนำมาใช้เมื่อถึงเวลาจำเป็น กระบวนการอ่านตามแนวคิดของ Frederiken

ภาพ 5 กระบวนการอ่านตามแนวคิดของ Frederiksen

ที่มา: สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2545: 62.

จากการศึกษาหลักการและทฤษฎีการสอนอ่านดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ทฤษฎีการสอนอ่านเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการสอนอ่านให้สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนการสอนภาษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์แก่นักเรียนอย่างสูงสุด การจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีฟิสิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ได้นำความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการอ่านดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการฝึกทักษะการอ่านคำ โดยเริ่มจากรู้จักพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ และการอ่านเป็นคำ ซึ่งนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการอ่านและนำประสบการณ์เดิม ความรู้เดิมมาพัฒนาอ่านคำใหม่ ๆ พร้อมทั้งเรียนรู้ความหมายของคำไปพร้อมกัน

รูปแบบและพฤติกรรมกรอ่าน

หลังจากทำการศึกษาค้นคว้าในการอ่านมาตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 1900 นักวิชาการได้พัฒนาทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการจัดการข้อมูลในผู้อ่านหนังสือคล่อง (Information Processing Theories of Skilled Readers) ทฤษฎีนี้กล่าวว่ามนุษย์รับรู้ข้อมูลผ่านได้ทางประสาทสัมผัส และทำการจัดระเบียบและแปลความหมายข้อมูลนั้น จากนั้นจึงนำข้อมูลเหล่านั้นจัดเก็บไว้ชั่วคราวในความจำระยะสั้น และถ่ายโอนไปยังความจำในระยะยาว ดังนั้น การอ่านจึงจัดเป็นการรับรู้ข้อมูลชนิดหนึ่ง ภายในทฤษฎีนี้ยังมีทฤษฎีย่อย ๆ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (Barnett 1989: 12-14; Nuttall 1996: 16-17 อ้างถึงใน อิศรภาชาติป, 2549: 6-8)

1. รูปแบบการอ่านจากระดับบนลงสู่ระดับล่าง (Top-Down Model) คือ รูปแบบการอ่านที่ให้ความสำคัญกับความหมายมากกว่าองค์ประกอบย่อย ซึ่งมีแนวคิดที่ว่า การอ่านเกิดขึ้นจากภายในตัวผู้อ่าน และความต้องการของผู้อ่านที่จะสร้างความหมายใหม่จากการอ่าน ในมุมมองของรูปแบบนี้ ไม่ใช่การคาดหวังให้ผู้อ่านอ่านออก หรืออ่านได้ตรงตามตัวอักษร แต่ผู้อ่านจะสามารถเลือกใช้ตัวชี้แนะอื่น ๆ เพื่อช่วยทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน เช่น การใช้ความหมายทางภาษา โครงสร้างทางภาษา และการแทนเสียงกันระหว่างรูปกับเสียง เป็นต้น อีกทั้งการใช้ตัวชี้แนะที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษาร่วมด้วย เช่น ประสบการณ์ชีวิตการคาดเดาจากลักษณะหนังสือและข้อมูลที่มีภาพบรรยายประกอบ เป็นต้น

2. รูปแบบล่างขึ้นบน (Bottom-up Model) คือ รูปแบบที่มีแนวคิดว่า พฤติกรรมการอ่านควรเน้นที่องค์ประกอบย่อยของภาษาจากระดับล่างสู่ระดับบน โดยเริ่มต้นจากการที่ผู้อ่านควรเรียนรู้พื้นฐานที่เป็นส่วนประกอบที่เล็กที่สุดของภาษา คือ การเรียนรู้เรื่องเสียง และตัวอักษร หลังจากนั้นจึงเรียนรู้การสะกดคำ และการจดจำคำ เรียนการอ่านประโยค การอ่านข้อความ และการอ่านเพื่อความเข้าใจ การสอนอ่านที่มีแนวคิดรูปแบบพฤติกรรมการอ่านแบบบนลงล่างจะสอนให้ผู้อ่านเริ่มจากการใช้กระบวนการรู้คิดใคร่ครวญในระดับสูงก่อน เช่น การคาดเดาความหมายล่วงหน้า หลังจากนั้นจึงพิจารณาโครงสร้างของสิ่งที่อ่าน โครงสร้างระดับประโยค และระดับคำ ตามลำดับ

3. รูปแบบการอ่านเชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive Model) โดย David Rumelhart เป็นผู้คิดริเริ่ม รูปแบบการปฏิสัมพันธ์เป็นการผสมผสานกันระหว่างรูปแบบพฤติกรรมการอ่านทั้งสองรูปแบบที่กล่าวข้างต้น โดยการที่ผู้อ่านใช้รูปแบบลักษณะทางภาษา ได้แก่ ตัวอักษร คำ ลักษณะคำขึ้นต้น การขึ้นต้นหัวเรื่อง ชื่อเรื่อง โครงสร้าง และเนื้อหาอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูลที่ช่วยในการอ่าน เช่น ประสบการณ์การอ่านที่ผ่านมา ความรู้เดิมที่มีเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ความรู้ทางภาษานำมาประยุกต์เข้ากับประสบการณ์ของตนเอง เพื่อคาดเดาความหมายจากสิ่งที่อ่าน บางครั้งเมื่อผู้อ่านกวาดสายตาอ่านประโยคแรกในบทอ่าน ผู้อ่านอาจจะยังไม่เข้าใจประโยค แต่เมื่ออ่านต่อไปจะทำให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

มณีนรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2549: 25-26) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงพฤติกรรมการอ่านอีก 2 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการอ่านแนวร่วมสัมพันธ์ (Transactive Theory of Reading) ซึ่งนำหลักพื้นฐานจากการอ่านรูปแบบปฏิสัมพันธ์ โดยให้ความสำคัญต่อบริบทแวดล้อม ดังนั้น การสอนอ่านตามรูปแบบแนวคิดนี้ จึงเน้นให้นักเรียนคำนึงถึงบริบทแวดล้อม คือ สภาพแวดล้อมทางสังคมที่ส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ เช่น การพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ก่อนการฝึกอ่านคำ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ของนักเรียนที่จะช่วยให้เข้าใจสิ่งที่อ่านมากยิ่งขึ้น

2. รูปแบบการพัฒนาทางภาษา และการอ่านออกเขียนได้ตามแนวปัญญาเชิงสังคม (The Sociocognitive Theory of Language and Literacy Development) กล่าวว่า คนสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมเพื่อเป็นกุญแจนำไปสู่ความเข้าใจต่อประสบการณ์ภายในตนเอง และประสบการณ์ภายนอก สาระความรู้ใหม่ และโครงสร้างความรู้ถูกนำมาประสานเชื่อมโยงกันทำให้เกิดกรอบมโนทัศน์ที่กว้างขึ้น จะเห็นว่าหากผู้อ่านยังไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระอย่างถ่องแท้ ผู้อ่านจะใช้โครงสร้างความรู้เป็นพื้นฐานนำมาประกอบการวินิจฉัยเนื้อหาสาระนั้น

จากรูปแบบพฤติกรรมการอ่านดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบพฤติกรรมการอ่านมีลักษณะแตกต่างกัน แต่ที่เป็นพื้นฐานสำคัญ ได้แก่ รูปแบบพฤติกรรมที่เน้นทักษะพื้นฐานเรื่องเสียงกับตัวอักษร การถอดรหัสคำ การอ่านคำและการอ่านประโยค อีกรูปแบบหนึ่งที่เน้นให้ผู้อ่านเข้าใจความหมาย และ

ให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบทางภาษา เช่น โครงสร้างทางภาษา ความรู้จากประสบการณ์เดิมมาช่วยในการอ่านด้วย อย่างไรก็ตามจากรูปแบบพฤติกรรมกรรมการอ่านที่แตกต่างกันดังกล่าว ครูผู้สอนจะได้นำมาประยุกต์ใช้เพื่อวางแผนการสอนอ่านต่อไป

ปัญหาการอ่าน

ปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการอ่าน ในปัจจุบันการสอนอ่านยังไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร เพราะมีปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องหลายประการ ซึ่งมีนักวิชาการ นักการศึกษา ได้กล่าวไว้ดังนี้

ศรีวิไล พลมณี (2528: 143) ได้กล่าวถึงปัญหาในการสอนอ่านไว้ดังนี้

1. ทำอย่างไรเราถึงจะรู้จักนักเรียนในลักษณะที่ค่อนข้างจะเป็นปัญหารายบุคคลหรือกลุ่มเล็ก ๆ ที่จัดตามพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอ่าน

2. ทำอย่างไรจึงจะเลือกหรือจัดให้มีวัสดุการอ่านที่สนองต่อนักเรียนทั้งในด้านความสนใจ การมีส่วนร่วมแสดงขบวนการอ่านการเขียน เพื่อเป็นบทเรียนเชิงปฏิบัติแก่ผู้อ่านและการขยายโลกทัศน์ หรือให้คุณค่าต่อชีวิตของผู้อ่าน ที่กล่าวมานั้นมีหนังสือที่เราอ่าน 3 ลักษณะ คือ

2.1 หนังสือที่นักเรียนชอบและสอดคล้องกับพื้นฐานของตน

2.2 หนังสือที่มีการเขียนดี มีขบวนการปฏิสัมพันธ์สูง เป็นแบบอย่างและช่วยพัฒนาการเขียนการอ่านหรือทักษะทางภาษาของนักเรียน

2.3 หนังสือที่มีสารประโยชน์ดี ช่วยพัฒนาผู้อ่านในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมพื้นฐานการอ่านในขั้นต่อไป ครูจึงควรเลือกหนังสือเป็น หรือสามารถผลิตขึ้นมาใช้ และแนะนำให้นักเรียนสามารถเลือกหรือฝึกเขียนได้เองเท่าที่จะเป็นไปได้

3. ทำอย่างไรจะช่วยให้นักเรียนรู้วิธีอ่าน และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อขบวนการอ่านซึ่งเป็นเรื่องของทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติควบคู่กันไป การฝึกที่อาศัยแต่ปริมาณ และเวลาข่อมไม่อาจเร่งอัตราพัฒนาการแก่นักเรียนได้เท่าที่ควร

4. ทำอย่างไรจะส่งเสริมพื้นฐานการอ่านของนักเรียนที่แตกต่างกันนั้นให้พัฒนาไปตามเอกัตภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อนี้ผู้สอนมักถือนักเรียนมีอยู่เท่าใดก็ใช้เท่านั้นหรือไม่เอามาใช้ด้วยซ้ำ แต่ถ้าจะพัฒนาการอ่าน เราข่อมต้องพัฒนาพื้นฐานการอ่านพื้นฐานของเขาด้วย เพราะพื้นฐานเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็นความรู้ ประสบการณ์ หรือโลกทัศน์ก็ดี ต่างเป็นปัจจัยสำคัญของการแสวงหาความหมายให้มีความหมายต่อตัวนักเรียนอย่างจริงจัง

ส่วน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542: 9) อธิบายถึงปัญหาสำคัญที่มีผลต่อการอ่านของนักเรียนในปัจจุบันการสอนอ่านมักไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพราะมีปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องหลายประการ คือ

1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวครู ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนอ่านอย่างแท้จริง ส่วนมากจะกำหนดวัตถุประสงค์ให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยไม่มีวัตถุประสงค์ ครูภาษาไทยมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการสอนอ่านไม่เพียงพอ เช่น จิตวิทยาการอ่าน การวิเคราะห์ระดับความสามารถในการอ่าน วิธีสอนอ่านตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ สิ่งเหล่านี้ควรมีการสอดแทรกความรู้ในหลักสูตรระดับปริญญาทางการศึกษา เพื่อนำความรู้มาพัฒนาตนเองและนักเรียนด้วย

2. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมาจากสังคมที่มีลักษณะแตกต่างกัน และมีระดับความสามารถในการอ่าน ประสบการณ์ทางภาษาจึงย่อมแตกต่างกันด้วย ซึ่งมีผลทำให้การอ่านไม่พัฒนาตามระดับชั้นเรียนและอายุของนักเรียน ทำให้ครูต้องจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับลักษณะความสามารถของแต่ละคน ครูต้องมีเป้าหมายในการสอนว่าต้องการให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอ่านทางด้านใดบ้าง

ดังนั้นจากแนวคิดของนักการศึกษาสรุปได้ว่า จากประเด็นปัญหาการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน พอจะสรุปได้เป็น 4 ประเด็นหลัก คือ ด้านตัวนักเรียน เช่น นักเรียนไม่รักการอ่าน และไม่พร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และสติปัญญา ด้านครอบครัว ครอบครัวไม่เห็นคุณค่า ไม่มีเวลาฝึกนักเรียน ด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีห้องสมุด ด้านการเรียนการสอนครูไม่ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ครูผู้สอนมุ่งแต่การสอนแต่ในบทเรียนเพียงอย่างเดียว บทบาทสำคัญอยู่ที่ตัวครูต้องให้ความสำคัญในด้านการสอนอ่าน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และเชื่อมโยงความสัมพันธ์กันระหว่างคำกับภาพ เพื่อให้ นักเรียนประเภทนี้สามารถอ่านได้

วิธีการและขั้นตอนในการสอนอ่าน

การสอนการอ่านเป็นทักษะที่ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน จึงจะสามารถทำให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น และบรรลุตามจุดประสงค์ของการอ่านได้ นักวิชาการ นักการศึกษาได้กล่าวถึงวิธีการและขั้นตอนการสอนอ่านไว้หลายวิธี ดังนี้

บันลือ พุกกะวัน (2538: 117-118) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการสอนอ่าน ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ได้แก่ การเตรียมตัวที่จะสอนนับ ตั้งแต่ นักเรียนก้าวเข้ามาโรงเรียนในวันแรก รวมถึงการปฐมนิเทศนักเรียน การพัฒนาความพร้อม และการแก้ไขช่วยเหลือให้นักเรียนได้เรียนและเล่นร่วมกันไปด้วย

1.1 การเตรียมการอ่าน เป็นการเตรียมงานในขั้นการปรับปรุงพื้นฐานภาษาพูด กิริยามารยาท และระเบียบในการอยู่ร่วมกัน โดยใช้การฟัง การพูด ในการเตรียมตัวนักเรียน เช่น การสังเกต การเรียก ชื่อสิ่งของ สภาพแวดล้อมทั่วไปทั้งในโรงเรียนและที่บ้าน ตลอดจนการเล่าถึงกิจวัตรประจำวัน

1.2 การพัฒนาและตรวจสอบความพร้อมในการอ่าน ได้แก่ สังเกตความเหมือน ความแตกต่าง ความสัมพันธ์ของกล้ำเนื้อกับสายตา การฝึกลีลามือ การเล่นเกม การจับร้อง การฝึกวาดภาพ การปั้น การพับกระดาษ เพื่อนำไปสู่การพูด การฟังได้อย่างกว้างขวาง

1.3 การฝึกอ่าน เริ่มนับตั้งแต่การฝึกอ่านพจนานุกรมภาพ (พยัญชนะ) พจนานุกรมเสียง (สระ) การฝึกนิทานที่เริ่มด้วยพยัญชนะต้น หรือเสียงพร้อมกับการช่วยเหลือแก้ไขอย่างใกล้ชิดจากครูผู้สอนไปด้วย

1.4 ฝึกอ่านบัตรคำประกอบภาพและบัตรประโยคประกอบภาพเรื่องราว หรือนิทานสั้น ๆ โดยฟังจากครูอ่านหนังสือและเปิดให้ดูภาพไปด้วย

1.5 ฝึกฟังครูเล่านิทาน เช่น นิทานพื้นบ้าน ฝึกพูดและอ่านตามครู และฝึกให้นักเรียนฟังและเล่าเรื่องอย่างย่อ ๆ ได้

1.6 ฝึกท่องจำบทประพันธ์ง่าย ๆ ต่อคำสัมผัสหรือคำคล้องจองเป็นตอน ๆ

2. ขั้นเริ่มอ่าน หมายถึง การเริ่มอ่านหนังสือที่เป็นเรื่องราวสั้น ๆ นิทาน กิจวัตรประจำวัน โดยใช้วิธีจำรูปคำและภาพประกอบ

2.1 ฝึกอ่านคำและประโยคประกอบภาพ

2.2 ฝึกอ่านประโยคและเรื่องราวโดยอาศัยภาพประกอบช่วย

2.3 ฝึกอ่านนิทานสั้น ๆ หรือเรื่องราวที่ครูและนักเรียนจัดเตรียมหรือแต่งขึ้นหรือแผนภูมิประสบการณ์ที่ช่วยขยายประสบการณ์

2.4 ฝึกให้ใช้การเทียบคำ เทียบประโยค เพื่อใช้ประโยชน์ในการอ่าน

3. ขั้นอ่านหนังสือแตก หรือมีความก้าวหน้าในการอ่าน ได้แก่ สามารถใช้การอ่านได้ยาวนานขึ้น โดยสามารถใช้วิธีสะกดตัวผสมช่วยในการอ่านคำแปลก ๆ ใหม่ ๆ

3.1 ฝึกอ่านนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ และกิจวัตรประจำวันที่ใช้คำแปลก ๆ

3.2 ฝึกอ่านนิทานที่ยาวขึ้น และสามารถเล่าเรื่องราว ลำดับเหตุการณ์ได้

3.3 ฝึกอ่านบทประพันธ์สั้น ๆ โดยการรู้จักลงจังหวะสัมผัส

3.4 ฝึกอ่านเรื่องราวบทความ และสามารถจำรูปคำ เทียบคำ สะกดตัวได้ดีจนนำไปใช้การแสดงความคิดเห็น และรายงานได้

4. ขั้นเสริมสร้างนิสัยในการอ่านที่ดี หมายถึง สามารถอ่านในใจได้เร็ว สามารถอ่าน เพื่อค้นคว้าหาคำตอบ หาความเพลิดเพลินจากการอ่าน และอ่านหนังสือได้หลายรสนหลายประเภท

4.1 ฟีกอ่านในใจ และมีความสนใจในการอ่าน

4.2 ฟีกอ่านหนังสืออ่านประกอบเพื่อค้นหาสาระสำคัญ

4.3 ฟีกอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่สนใจและเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่ประเมินเรื่องราวและวิจารณ์หนังสือที่อ่านได้

5. ชั้นอ่านหนังสือได้อย่างกว้างขวาง หมายถึง สามารถสังเกตเห็นคุณค่าประโยชน์ของการอ่าน เกิดสนิยมในการอ่านหนังสือประเภทใดประเภทหนึ่ง มีความสนใจในสวรรณคดี เริงรมย์ และสารคดี จนสามารถหยิบยกส่วนดีเด่นขึ้นอ้างอิงชักชวนให้ผู้อื่นสนใจภาษาได้

ส่วน สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543: 156-158) ได้อธิบายถึงขั้นตอนในการสอนอ่าน ไว้ดังนี้

1. พิจารณาประเภทของข้อความที่นำมาอ่านข้อความแต่ละประเภท เช่น นิทาน สารคดี ข่าว และบทความที่ให้ความรู้สึกต่าง ๆ ย่อมมีวิธีการอ่านแตกต่างกัน ดังนั้น ครูจึงควรแนะนำให้ นักเรียนพิจารณาข้อความก่อนการอ่านเพื่อให้รู้ว่าเป็นประเภทใด แล้วจึงพิจารณาต่อไปว่าจะอ่านอย่างไร โดยคำนึงถึงหลักสำคัญว่าการอ่านออกเสียงที่ตนจะอ่านนั้นจัดอยู่ประเภทใดใน 4 ข้อ ดังนี้

1.1 อ่านเพื่อให้ผู้ฟังซึ่งมีสารประเภทเดียวกันกับที่ตนรับรู้

1.2 อ่านเพื่อเป็นการติดตามผลการอ่านในใจว่าสามารถเก็บใจความได้ครบถ้วนหรือไม่

1.3 อ่านเพื่อให้ผู้ฟังซึ่งไม่มีสารประเภทเดียวกันกับที่ตนรับรู้

1.4 อ่านตามจุดมุ่งหมายที่ครูกำหนด เช่น บทตลก บทตื่นเต้น บทละคร บทสนทนา ฯลฯ

2. แนะนำลักษณะของการอ่านออกเสียงที่ดี ควรคำนึงหลักต่อไปนี้

2.1 ไม่รู้สึกระคายอายหรือเก้อเขินขณะอ่านออกเสียงต่อหน้าผู้อื่น

2.2 ออกเสียงชัดเจนและถูกต้องเพื่อให้ผู้ฟังจับใจความได้ถูกต้อง

2.3 ไม่อ่านข้ามหรืออ่านกระโดด ทำให้ผู้ฟังเข้าใจผิดเพราะใจความไม่ต่อเนื่องกัน

2.4 เว้นวรรคตอนในการอ่านไม่ถูกต้อง

2.5 ออกเสียงดังให้ได้ยินทั่วถึง

2.6 อ่านใส่ความรู้สึกตามบทของผู้เขียน โดยพิจารณาตามประเภทของสารที่อ่าน

3. จัดกิจกรรมการอ่านออกเสียงควบคู่กับการอ่านในใจ หมายความว่า เมื่อมีการอ่านในใจ ควรมีการอ่านออกเสียงต่อกันไป เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นความแตกต่าง เป็นการฝึกความถูกต้องในการอ่านออกเสียง และเป็นการช่วยทำให้กิจกรรมการสอนมีความสมบูรณ์มากขึ้น

4. การเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการอ่านออกเสียงมีหลายวิธี ดังนี้

4.1 นักเรียนเป็นผู้เตรียมสื่อ เช่น แต่งบทละครหรือนิทาน ข่าว และข้อความอื่น ๆ แล้วนำมาอ่านออกเสียง

4.2 ครูเตรียมนิทานที่ตรงกับความสนใจของนักเรียน สื่อที่นำมาใช้อ่านออกเสียงจะต้องคำนึงถึงความยากง่ายให้เหมาะสมกับความสามารถในการอ่านของนักเรียน และต้องไม่ยาวจนเกินไป เพราะมุ่งที่จะให้นักเรียนทุกคนมีโอกาสได้อ่าน หากมีคำที่นักเรียนอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องควรให้เปิดปทานุกรมทุกครั้ง เพื่อตรวจดูเสียงอ่านของคำที่ถูกต้องต่อไป

5. วิธีฝึกอ่านออกเสียง ควรดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

5.1 อ่านออกเสียงพร้อมกันเป็นกลุ่ม ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 5-6 คน ให้นักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออกกับนักเรียนที่กล้าแสดงออกละกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อฝึกให้คนที่มีความมั่นใจไม่กล้าแสดงออกและไม่รู้สึกละอายใจ ครูควรพิจารณาความพร้อมเพรียงและความถูกต้องเป็นประการสำคัญ สามารถใช้เป็นกิจกรรมขั้นพื้นฐานของการอ่านประสานเสียงและการร้องเพลงประสานเสียงได้เป็นอย่างดี

5.2 อ่านออกเสียงเป็นรายบุคคลตามข้อความหรือบทเรียนที่กำหนดให้ ซึ่งมีทั้งคำยากและเว้นวรรคตอนในการอ่านให้ถูกต้อง นอกจากนั้นให้นักเรียนฝึกการเน้นเสียง และใส่อารมณ์เพื่อประกอบการอ่านตามข้อความที่กำหนดไว้ ครูอาจจะจัดทำเป็นเวทีสำหรับผู้ที่อ่านออกเสียงเพื่อให้แลดูตื่นเต้น และมีความสุขสนาน

5.3 ให้ดูตัวอย่างจากผู้ใหญ่ที่อ่านออกเสียงดี ๆ เพื่อฝึกหัดอ่านตามแบบอย่าง เช่น โฆษณาอ่านข่าวโทรทัศน์ ตลอดจนผู้ที่มีชื่อเสียงในการอ่านออกเสียงบทความต่าง ๆ สิ่งสำคัญที่จะต้องเน้นคือ การอ่านที่จะได้ผลดีนั้นต้องมีการฝึกฝนทุกวัน

ในขณะที่ วรรณิ โสมประยูร (2537: 131) ได้อธิบายว่าวิธีการสอนอ่านนั้นมีหลายวิธี ซึ่งในแต่ละวิธีมีข้อดีและข้อบกพร่องแตกต่างกัน ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในแต่ละวิธี เพื่อเลือกวิธีอ่านให้เหมาะสมกับเนื้อหา และทักษะที่ต้องการพัฒนาในตัวนักเรียน และจะต้องเข้าใจวิธีการบูรณาการวิธีการสอนเพื่อทำให้วิธีสอนเกิดความสมบูรณ์ โดยนำวิธีที่ดีต่าง ๆ มาผสมผสานหรือบูรณาการเข้าด้วยกัน ตัวอย่างวิธีการสอนอ่านแบบต่าง ๆ ที่ครูควรนำมาผสมผสานกันและเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันมีดังนี้

1. วิธีการสอนแบบแจกลูก เป็นการสอนให้นักเรียนรู้จักรูปและเสียงของตัวอักษรทุกตัว เพื่อให้รู้จักการประสมคำ ซึ่งมีทั้งการแจกลูกพยัญชนะ และสระ เช่น กะ กา ก็ กู ๆ ฯลฯ และ กา ขา คาง ฯลฯ รวมทั้งการผันวรรณยุกต์ ที่แยกเสียงตามอักษรสูง-กลาง-ต่ำ เช่น กาก้า ก้า ก้า ก้า เป็นต้น วิธีการสอนอ่านแบบแจกลูกนี้เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้นักเรียนเรียนคำใหม่ได้ง่าย อ่านออกเสียงได้ดี แต่บางครั้งทำให้นักเรียนไม่สนใจการอ่านเพราะไม่ค่อยเข้าใจความหมายของคำ และทำให้ขาดทักษะการอ่านเร็ว การสอนอ่านแบบแจกลูกจึงมุ่งให้นักเรียนออกเสียงได้เป็นส่วนใหญ่มากกว่าที่จะมุ่งอ่านเพื่อเอาความหมาย การสอนโดยวิธีแจกลูกจะได้ผลดีมากที่สุดก็ต่อเมื่อนักเรียนได้พอที่จะรู้เหตุผล

ได้ดีแล้ว เช่น ในตอนปลายปีของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การสอนอ่านแบบแจกลูกตลอดไปย่อมไม่ได้ผลดี เพราะจะทำให้แก่นักเรียนมีทัศนคติต่อเสียงและการประสมอักษรจนลืมนึกถึงความหมายของคำ

2. วิธีการสอนแบบสะกดคำ ในปัจจุบันใครก็ตามที่ไม่สามารถจะอ่านและเขียนได้นั้นนับว่าเป็นข้อเสียเปรียบอย่างมหาศาลทั้งในทางธุรกิจและวงการสังคม เพราะโลกทุกวันนี้เป็นโลกของการอ่านและโลกของการเขียน ซึ่งทั้งในเรื่องของทักษะการอ่านและทักษะการเขียนนั้นย่อมจะต้องมีการสะกดคำ (Spelling) รวมอยู่ด้วย จึงทำให้การอ่านและการสะกดคำมีความสัมพันธ์กันในแง่ของการใช้ทักษะทางด้านภาษามีมากพอสมควร นักเรียนที่สะกดคำเก่งมักจะเป็นนักเรียนที่อ่านเก่ง และนักเรียนที่อ่านสะกดคำไม่เก่งจะต้องอ่านไม่เก่งด้วยเสมอ แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่านักเรียนที่สะกดคำไม่เก่ง จะต้องอ่านไม่เก่งไปเสียทั้งหมด การเรียนรู้ในการอ่านกับการเรียนรู้ในการสะกดคำจึงมีความสัมพันธ์กันมาก วิธีสอนแบบสะกดคำในภาษาไทยก็เป็นส่วนหนึ่งของวิธีสอนอ่านแบบแจกลูกหรือประสมคำ

3. วิธีสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยค วิธีสอนแบบนี้จะช่วยให้นักเรียนสนใจอ่านหนังสือเรียนรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือประโยค และเรื่องราวที่อ่านได้ดี ทำให้นักเรียนอ่านได้เร็ว เพราะสามารถกวาดสายตาไปได้ครั้งละ 2-3 คำ นอกจากนี้ยังช่วยให้นำความเข้าใจจากการอ่านไปใช้ด้วยการสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยคให้กับนักเรียนช่วงเริ่มเรียน หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้วใช้วิธีสอนอ่านแบบแจกลูกในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมปนกันทั้งสองอย่างจะได้ประโยชน์มากที่สุด และจะช่วยให้การอ่านของนักเรียนในชั้นประถมศึกษา สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ดีหากจะใช้วิธีการสอนอ่านแบบเป็นคำเป็นประโยคแต่เพียงอย่างเดียวก็อาจทำให้ทักษะในการอ่านออกเสียงของนักเรียนได้ไม่ดีเท่าที่ควร

4. วิธีการสอนอ่านแบบใช้แผนภูมิประสมการณ์ แผนภูมิประสมการณ์มีหลายชนิด ซึ่งครูผู้สอนและนักเรียนสามารถที่จะช่วยกันสร้างขึ้นมาได้ แผนภูมิประสมการณ์ที่ดีจะเป็นอุปกรณ์หรือสื่อการสอนที่มีประโยชน์อย่างยิ่งในการสอนอ่าน การสอนอ่านโดยวิธีนี้จะทำให้นักเรียนอ่านคำหรือประโยคได้เร็วและมีความหมายมากขึ้น และนักเรียนสามารถนำความคิดที่ได้จากแผนภูมิไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ดี นอกจากนี้ครูยังสามารถใช้แผนภูมิสอนสำหรับการอ่านควบคู่ไปกับวิธีสอนอ่านแบบอื่น ๆ ได้ทุกแบบ และจะสามารถใช้ได้ดีกับทุกกลุ่มประสมการณ์อีกด้วย

ส่วน Smith (1999: 436-438 อ้างถึงใน จริลักษ์ณ์ จิรวินูลย์, 2545: 47-48) ได้กล่าวถึงการสอนอ่านในระดับประถมศึกษาไว้ 6 แนวการสอน ได้แก่

1. แนวการสอนแบบภาพรวม ซึ่งรู้จักกันในชื่อของการสอนแบบดู และพูดตาม โดยการสอนให้นักเรียนจำลักษณะความแตกต่างของตัวอักษร และจำตัวอักษรในคำนั้น ๆ ในลักษณะโดยรวม ซึ่งมีเส้นกรอบที่แสดงรูปร่างขนาดสูงต่ำของตัวอักษร

2. แนวการสอนแบบเทียบเสียง การสอนจะเน้นเรื่องเสียง โดยให้นักเรียนใช้ทักษะการฟังและวิเคราะห์เสียง ประสมเสียงของตัวอักษรเข้าด้วยกัน และสะกดคำใหม่

3. แนวการสอนแบบภาษาศาสตร์ เป็นการสอนที่ให้ความสำคัญในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษร และทักษะการออกเสียง โดยทั่วไปมักใช้แนวการสอนนี้ร่วมกับการสอนแบบเทียบเสียง และการสอนแบบภาพรวมของคำ

4. แนวการสอนประสบการณ์ทางภาษา ซึ่งมีความเชื่อพื้นฐานว่า ภาษาประกอบด้วย 3 ระบบ ได้แก่ ระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และระบบความหมาย แนวความคิดนี้เห็นว่าความหมายเป็นสิ่งสำคัญของภาษา ส่วนไวยากรณ์และเสียงเป็นเพียงองค์ประกอบ กิจกรรมการสอนแนวนี้เน้นการฟังและการพูด

5. แนวการสอนเฉพาะบุคคล แนวการสอนนี้มีจุดมุ่งหมายในการแก้ไขภาพลักษณ์ที่ไม่ดีในการอ่านของนักเรียน โดยให้นักเรียนมีโอกาสเลือกสิ่งที่ต้องการอ่านตามระดับความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการอ่านสูงขึ้น

6. แนวการสอนแบบโปรแกรม เป็นแนวการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำในการใช้โปรแกรมเท่านั้น

ดังนั้นจากแนวคิดของนักการศึกษาสรุปได้ว่า ขั้นตอนการสอนอ่านครูผู้สอนควรศึกษาขั้นตอนการสอนอ่านอย่างถ่องแท้ และสอนตามลำดับขั้นตอน มีการเตรียมความพร้อม ฝึกการอ่านให้รู้จักพยัญชนะ สระ โดยครูต้องดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด มีการเตรียมสื่อเพื่อใช้ในการฝึกทักษะการอ่านออกเสียงในรูปแบบต่าง ๆ เป็นกลุ่ม รายบุคคล ฝึกอ่านตามแบบอย่าง ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนอ่านเป็นคำ ประโยค และอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น และความเพลิดเพลินได้ การสอนอ่านออกเสียงควรฝึกควบคู่กับการอ่านในใจ และสิ่งสำคัญควรมีการฝึกฝนทุกวัน จะส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านมากขึ้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ ตั้งแต่ความหมาย ความสำคัญ กระบวนการและขั้นตอนการสอนอ่าน วิธีโฟนิคส์กับการตระหนักรู้หน่วยเสียง และการสอนภาษาแบบองค์รวม ตั้งแต่ความหมาย ความสำคัญ ทฤษฎี และหลักการของการสอน รูปแบบการสอนอ่าน การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน โดยมีเนื้อหาสาระดังต่อไปนี้

การสอนอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ได้รับความนิยมน้อยมาตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 19 จนถึงปัจจุบัน (Browne: 1996: 27 อ้างถึงใน สุไพรมา ลีลามณี, 2553: 43) ในปัจจุบันวิธีโฟนิคส์ได้นำมาใช้ในการสอนอ่านให้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านทั้งในและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้สรุปเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีโฟนิคส์ไว้ดังต่อไปนี้

ความหมายของวิธีโฟนิคส์

การสอนอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ได้มีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศได้อธิบายไว้ดังต่อไปนี้

Browne (1996: 27) กล่าวว่า วิธีโฟนิคส์ คือ วิธีการสอนอ่านที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์ของเสียงและตัวอักษร โดยเน้นให้นักเรียนฝึกเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างของตัวอักษรกับเสียงของตัวอักษร

ในขณะที่ Spafford and Grosser (2005: 104 อ้างถึงใน สุไพรมา ลีลามณี, 2553: 44) อธิบายถึงความหมายของวิธีโฟนิคส์ หมายถึง การสอนให้ผู้อ่านเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง เพื่อนำความเชื่อมโยงนั้นไปใช้ในการอ่าน ถอดรหัส และการสะกดคำ

Eldredge (2005: 21, 42-43 อ้างถึงใน สุไพรมา ลีลามณี, 2553: 44) กล่าวว่าวิธีโฟนิคส์เป็นยุทธวิธีหนึ่งที่นักเรียนใช้ในการสังเกตแยกแยะคำด้วยการอาศัยวิธีการออกเสียง ซึ่งนักเรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร ความสามารถในการแบ่งแยกหน่วยเสียง และความสามารถในการประสมหน่วยเสียง เพื่อออกเสียงเป็นคำ นอกจากนี้ Eldredge ยังอธิบายเพิ่มเติมว่า วิธีโฟนิคส์มีความหมายได้ 2 นัย ได้แก่

นัยที่ 1 คือ วิธีโฟนิคส์ หมายถึง ความรู้ที่นักเรียนจำเป็นต้องมีเพื่อใช้ในการอ่าน โดยรู้ว่าการพูดกับคำเขียนมีความสัมพันธ์กันได้อย่างไร กล่าวคือ ความรู้ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูปจะปรากฏความแตกต่างกัน วิธีโฟนิคส์ช่วยให้นักเรียนมองเห็นความเชื่อมโยงของภาษาพูดกับ

ภาษาเขียน ต้องอาศัยการตระหนักรู้หน่วยเสียง จึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการรู้ การจำคำ ความคล่องแคล่วในการอ่านคำ และการอ่านจับใจความ

นัยที่ 2 คือ วิธีโฟนิคส์ หมายถึง วิธีการสอนที่ครูหรือพ่อแม่ผู้ปกครองใช้สอนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้ และเข้าใจเรื่องวิธีโฟนิคส์ หรือใช้ความรู้ดังกล่าวในการอ่าน กล่าวคือ วิธีการต่าง ๆ ที่ครูใช้สอนนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีโฟนิคส์ การสอนวิธีหนึ่งอาจจะให้ผลดีต่อนักเรียนบางคน ซึ่งการเลือกวิธีการสอนจะต้องขึ้นอยู่กับระดับความสามารถของนักเรียน เช่น วิธีโฟนิคส์โดยการใช้เสียงต้นและเสียงท้ายที่มีสัมผัสคล้องจอง เป็นการสอนที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนที่มีข้อจำกัดในการตระหนักรู้หน่วยเสียง เนื่องจากวิธีการนี้นักเรียนไม่จำเป็นต้องแยกหน่วยเสียงทีละเสียงทุกเสียงในคำ

รวมถึง ผดุง อารยะวิญญู (2545: 25) อธิบายว่า วิธีโฟนิคส์เป็นเรื่องของเสียง เพราะ “Phonics” มาจากคำว่า “Phone” ที่แปลว่าเสียง แต่ในที่นี้วิธีโฟนิคส์ หมายถึง เสียงในภาษา ซึ่งเน้นที่เสียงของตัวอักษร โดยให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับรูป เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับรูปและเสียงครบทุกหน่วยเสียงในภาษาแล้ว นักเรียนสามารถนำหน่วยเสียงเหล่านั้นมาประสมเป็นคำทำให้จำรูปคำและเสียงตัวอักษรได้ นักเรียนจึงสามารถอ่านเป็นคำได้ในที่สุด

ดังนั้นจากแนวคิดนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า วิธีโฟนิคส์ คือ การสอนอ่านออกเสียงที่เน้นเสียงในภาษา โดยใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนได้วิเคราะห์หน่วยเสียงกับตัวอักษร และแยกแยะลักษณะหน้าที่ของเสียง เช่น เสียงของ พยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ โดยเน้นการสรุปกฎเกณฑ์ให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงในภาษาพูดกับตัวอักษร เพื่อเชื่อมโยงรูปแบบคำพูดกับรูปแบบคำเขียน ทำให้นักเรียนสามารถถอดรหัสตัวอักษรที่เห็นออกมาเป็นคำ และสามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง

ความสำคัญของวิธีโฟนิคส์และจุดมุ่งหมายของการสอนโดยวิธีโฟนิคส์

วิชา “สัทศาสตร์” (Phonetics) เป็นการศึกษาธรรมชาติของเสียงพูด กระบวนการเปล่งเสียง และการออกเสียง นักสัทศาสตร์จะศึกษาลักษณะของการออกเสียงตามหลักวิทยาศาสตร์ที่ว่าด้วยการออกเสียง ส่วนการศึกษาเสียงในคำพูดเรียกว่า Phonology ซึ่งศึกษาความเกี่ยวข้องของเสียงในภาษา นักการศึกษาได้ใช้การวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของเสียงเหล่านี้ ในการนำเสนอความสัมพันธ์ของเสียงและอักษรเพื่อนำมาช่วยในการสอนอ่าน ความสัมพันธ์ของเสียงและอักษรนี้ค่อนข้างจะซับซ้อน เนื่องจากการออกเสียงไม่ได้กำหนดว่าอักษรแต่ละตัวสามารถออกเสียงได้เพียงเสียงเดียว แต่ความเป็นจริงแล้วอักษร 1 ตัว อาจสามารถออกเสียงได้หลายเสียง ดังนั้นวิธีการที่นำอักษรแต่ละตัวมาผสมกันเป็นคำก็สามารถออกเสียงเป็นคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ Lapp and Flood (1992 อ้างถึงใน แสงวิไล

จาร์วาทิ, 2554: 78) นักการศึกษาได้นำความรู้เกี่ยวกับการศึกษาเสียงเหล่านี้มาเป็นส่วนช่วยนำไปสู่ การสอนความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและอักษร และพัฒนาเป็นวิธีการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ ซึ่งเป็นวิธี สอนอ่านวิธีหนึ่งที่สำคัญที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร ซึ่งเป็น สิ่งจำเป็นที่นำไปสู่การอ่านออกเขียนได้ ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

Hughes (1972: 2-3) กล่าวว่า วิธีโฟนิคส์ต้องอาศัยพื้นฐานความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับ ตัวอักษร ซึ่งเป็นการให้นักเรียนเรียนรู้ระบบตัวอักษร กระบวนการสอนเป็นการสร้างความสนใจ ของนักเรียนให้รู้จักตัวอักษร ซึ่งเป็นตัวพิมพ์ในภาษาเขียน รู้จักเสียงของตัวอักษรเหล่านั้น แม้ว่า ในความเป็นจริงเมื่อนักเรียนเห็นคำสามารถจะเดาความหมายโดยใช้บริบท หรือรูปภาพประกอบ แต่บางครั้งหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะพบเห็นคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน ดังนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้อง มีเครื่องมือที่ช่วยในการแปลรหัสที่ไม่คุ้นเคย วิธีโฟนิคส์จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านเป็นอย่างมากเพราะ ทำให้สามารถถอดรหัส และประสมตัวอักษรเพื่ออ่านคำที่ไม่คุ้นเคยได้

ส่วน Eldredge (2005: 19) กล่าวว่า วิธีโฟนิคส์ได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการสอนที่เหมาะสม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านและนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหาการอ่าน เพราะช่วย ให้นักเรียนเกิดการตระหนักรู้ระบบเสียงในภาษา ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการอ่าน และช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบคำพูดกับรูปแบบคำเขียน

Weaver (1994) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแบบโฟนิคส์ว่าเป็นวิธีการสอนที่สามารถช่วยพัฒนา ความสามารถในการอ่านและสะกดคำ ดังนั้นการสอนนักเรียนในระดับเริ่มต้นจึงควรเริ่มที่การสอน หน่วยเสียงเพื่อพัฒนาไปสู่ทักษะที่ยากขึ้นต่อไป

ซึ่งสอดคล้องกับ Morrison (1968) ได้กล่าวถึงวิธีโฟนิคส์ว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนให้นักเรียนได้วิเคราะห์เสียงและรู้คำศัพท์ วิธีนี้จะเน้นที่การสรุปกฎเกณฑ์ และนำไปใช้เมื่อนักเรียนพบคำที่มีความคล้ายกัน การสอนหน่วยเสียงนี้เน้นการฝึกฝนหน่วยย่อย ของอักษรและคำศัพท์ซึ่งจะสอนก่อนที่จะมีการสอนอ่านอย่างจริงจัง วิธีการนี้จึงเหมาะสมสำหรับนักเรียน ในระดับประถมศึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์คำอื่นได้ด้วย

ดังนั้น จากที่กล่าวในข้างต้นแสดงให้เห็นว่า โฟนิคส์เป็นวิธีสอนอ่านวิธีหนึ่งที่มีความสำคัญ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องตัวอักษร เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร ซึ่งเป็น สิ่งจำเป็นที่นำไปสู่การอ่านออกเขียนได้ นอกจากนี้วิธีโฟนิคส์ยังได้รับการยอมรับว่าเป็นวิธีการสอน อ่านที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อความบกพร่อง ทางการอ่าน เพราะเป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์รูปแบบคำพูดกับรูปแบบคำเขียน และ เป็นวิธีที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการตระหนักรู้ระบบเสียงในภาษาซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญ ของกระบวนการอ่าน

การจัดการเรียนการสอนอ่านโดยวิธีโฟนิคส์

วิธีโฟนิคส์เป็นวิธีการฝึกฝนซ้ำ ๆ ครูจะแสดงให้เห็นให้นักเรียนเห็นความเชื่อมโยงระหว่างตัวอักษร กับเสียง เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจและรู้จักของความสัมพันธ์ระหว่างรูปกับเสียง กฎของการออกเสียงที่ ถูกต้อง และนำกฎความสัมพันธ์ดังกล่าวไปใช้ในการอ่านออกเสียง ซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

กุลยา ก่อสุวรรณ (2553: 46) ได้อธิบายว่า การสอนด้วยวิธีโฟนิคส์ในปัจจุบันเรียกว่า “การวิเคราะห์เสียง (Phonetic Analysis)” (Polloway et al., 2005) หรือ “การแจกลูก” เป็นการสอนให้ นักเรียนอ่านได้แต่ไม่เน้นการเข้าใจความหมาย เมื่อนำไปสอนผู้สอนควรสอนความหมายของคำ ไปพร้อมการอ่านสะกดคำ การสอนอ่านเป็นคำด้วยวิธีโฟนิคส์เป็นการสอนให้นักเรียนประสมคำ โดยใช้การผันเสียง ประเด็นสำคัญของการสอนวิธีนี้คือ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่าง รูปพยัญชนะ 44 ตัว และเสียงพยัญชนะ 32 เสียง จากนั้นจึงเรียนรู้รูปและเสียงของพยัญชนะแต่ละตัว

วิธีโฟนิคส์ มีขั้นตอนดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู และคณะ, 2551)

1. ครูสอนให้นักเรียนออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระแยกกัน
2. ครูต้องย้าให้นักเรียนเปล่งเฉพาะเสียงของพยัญชนะตัวนั้น ไม่ใช่ออกเสียงตามชื่อตัวอักษร เช่น “ก” นักเรียนต้องอ่านว่า “กอ” ไม่ใช่อ่านว่า “กอ โก” หากปล่อยให้เด็กอ่านผิดทำให้เกิด ความเคยชิน จะมีปัญหาต่อการผันเสียงต่อไป
3. ครูสอนให้นักเรียนประสมเสียงของพยัญชนะและสระเข้าด้วยกัน เช่น “กอ ออ กา” เมื่อนักเรียนเริ่มประสมเสียงได้แล้ว ครูควรจัดกิจกรรมฝึกทักษะให้นักเรียนอ่านออกเสียงเร็วขึ้น
4. หากเห็นว่านักเรียนอ่านออกเสียงผิดต้องรีบแก้ไขทันที
5. เมื่อนักเรียนสามารถอ่านได้แล้ว ครูต้องให้นักเรียนฝึกอ่านบ่อย ๆ โดยการสอนให้อ่าน คำใหม่ ๆ ทุกวัน จากนั้นค่อยเริ่มทำกิจกรรมเป็นการฝึกทักษะเข้ามาร่วมด้วยต่อไป

ส่วน Beck and Juel (1992: 116-121 อ้างถึงใน สุไปรมา ลีลามณี, 2553: 48) เสนอแนะเกี่ยวกับการสอนวิธีโฟนิคส์ว่า การสอนให้นักเรียนรู้จักเสียงที่มีตัวอักษรเป็นตัวแทนเสียง ไม่จำเป็นต้องสอน แยกเสียงทีละเสียงอย่างชัดเจน ครูสามารถสอนโดยเริ่มจากคำที่นักเรียนรู้จัก และคุ้นเคยจากภาษาพูด มาก่อน เพื่อให้เด็กแยกเสียงของคำ หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนเชื่อมโยงเสียงกับรูปตัวอักษรที่ ปรากฏในคำที่เห็น ตัวอย่างเช่น การสอนเสียงของตัวอักษร ก ครูควรสร้างความสนใจให้แก่เด็ก โดยใช้คำที่นักเรียนรู้จัก คือ กาค้า ซึ่งอาจจะเป็นคำที่นักเรียนคุ้นเคยรู้จักจากนิทานที่ครูเคยสอน หรือการใช้คำที่มีเสียงพ้องกัน หลังจากนั้นครูควรอธิบายให้นักเรียนรู้ว่า พยัญชนะต้นของคำเหล่านั้น ชื่อว่าอะไรใช้แทนเสียงพยัญชนะดังกล่าว

วิธีโฟนิคส์ไม่ใช่การสอนให้นักเรียนรู้จักเสียงทีละเสียงเท่านั้น แต่เป็นการสอนให้ นักเรียนสามารถนำเสียงเดียวกันนั้นมาประสมเป็นคำ การสอนประสมคำมีตัวอย่าง 2 วิธี คือ

1. การที่ครูสาธิตการอ่านคำใหม่ โดยเริ่มจากการออกเสียงแรก และพยางค์ที่ละเสียงจนประสมรวมเป็นคำ ครูเขียนคำบนกระดาน และสาธิตการออกเสียงให้นักเรียนฟังก่อน หลังจากนั้นจึงอธิบายว่าพยัญชนะต้นคือตัวสัญลักษณ์แทนเสียงที่ปรากฏ หลังจากนั้นครูออกเสียง และเพิ่มเสียงพยัญชนะประสมสระ หลังจากนั้นครูเพิ่มเสียงตัวสะกด

2. การสอนโดยใช้การเทียบเสียง เช่น ครูวางตัวสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงบนกระดานและนำตัวพยัญชนะวางไว้ข้างหน้า หลังจากนั้นเปลี่ยนพยัญชนะเป็นตัวอื่น ๆ และให้นักเรียนอ่านคำที่เห็น เช่น กาน ปาน เป็นต้น หรือการเทียบเสียงจะให้นักเรียนได้ฝึกการประสมคำได้คำใหม่ ๆ นอกจากการเปลี่ยนตัวอักษร ครูอาจใช้วิธีการเพิ่ม ลด หรือสลับสับเปลี่ยนลำดับตัวอักษรในคำเพื่อเพิ่มความซับซ้อน

ในขณะที่ ศคฺง อารยะวิญญู (2545: 25-26) ได้แนะนำการนำวิธีโฟนิกส์มาใช้สอนภาษาไทย ดังนี้

1. การสอนเสียงสระ และพยัญชนะที่มีความถี่ในการใช้ก่อน เช่น
  - เสียงพยัญชนะ บ คำว่า “บ้าน” “บอล” “บิน”
  - เสียงพยัญชนะ ม คำว่า “แม่” “ม้า” “หมู”
  - เสียงพยัญชนะ ป คำว่า “ปู” “ปี” “ป่า”
  - เสียงสระ -า คำว่า “กา” “ป่า” “จาน”
  - เสียงสระ -ี คำว่า “ปี” “สี” “มีด”
  - เสียงสระ -ู คำว่า “หู” “งู” “รูป”
2. การสอนเสียงสระและพยัญชนะที่ออกเสียงง่ายก่อน เช่น เสียงสระ อา อี อุ เอ เสียงพยัญชนะ บ ป ว น ล
3. จัดระบบการสอนเสียงสระและเสียงพยัญชนะตามลำดับจากง่ายไปสู่ยาก ควรสอนคาบละไม่เกิน 5 หน่วยเสียง เมื่อนักเรียนอ่านได้จึงเพิ่มหน่วยเสียงใหม่ที่ละน้อยจนครบทุกหน่วยเสียงในภาษา
4. การสอนเป็นคำเน้นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระเสียงพยัญชนะในแต่ละคำ
5. การสอนควรเน้นการสอนเสียงพยัญชนะก่อนการสอนเสียงสระ
6. การสอนเสียงสระเสียงยาวก่อนเสียงสระสั้น
7. การสอนเสียงพยัญชนะที่สังเกตอวัยวะการออกเสียงได้ชัดเจนขณะออกเสียงก่อนคือ เสียงพยัญชนะที่เกิดจากอวัยวะส่วนหน้าของช่องปาก เช่น เสียง /ม/ /น/ /ว/ /ล/ ก่อนเสียงพยัญชนะที่เกิดจากอวัยวะส่วนหลังที่อยู่ในช่องปาก เช่น เสียง /ก/ /ค/ /ห/
8. การสอนเสียงสระแท้ก่อนเสียงสระประสม

9. การสอนเสียงพยัญชนะควรถูกสอนเสียงพยัญชนะต้นก่อนพยัญชนะควบกล้ำและพยัญชนะท้าย (ตัวสะกด)

10. การสอนเสียงสระปกติก่อนเสียงสระลดรูป

11. การสอนคำที่มีความหมาย และเป็นคำที่ปรากฏในประโยคที่มีความหมายด้วย เช่น การสอนสระอา ครูให้นักเรียนออกเสียง มา นา ยา ลา และควรมีคำเหล่านี้ในประโยคที่มีความหมาย เช่น “ตามาหาอา” “ยาทาตาอยู่ในตู้” “ลาเล็กกว่าม้า” เป็นต้น

12. การสอนคำที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางภาษาก่อนการสอนคำยกเว้นที่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ เช่น “กิน อ่านว่า ก - ิ - น” “ตฤณ อ่านว่า ต-ริ-น” เป็นต้น

ส่วน ผดุง อารยะวิญญู (2554: 87) ได้อธิบายว่า การสอนอ่าน ผู้สามารถอ่านได้คล่องแคล่วควรมีความสามารถใน 5 ด้าน ดังนั้นแนวทางการช่วยเหลือให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ซึ่งมีปัญหาด้านการอ่านให้มีความสามารถในการอ่านได้ทันทั่วทั้งที่ ต้องมีกรรมวิธีการช่วยเหลือตั้งแต่ระยะแรก ต้องมีกระบวนการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การตระหนักรู้เกี่ยวกับระบบในภาษา (Phonemic Awareness: PA) เน้นการฝึกเบื้องต้นที่ทำให้นักเรียนเข้าใจว่าภาษาประกอบด้วยเสียง ส่วนเสียงที่ได้ยินชัดที่สุดในคำหรือพยางค์คือ เสียงสระและสระเสียงยาวจะได้ยินเสียงชัดกว่าเสียงสระเสียงสั้น นอกจากนี้เสียงสระแล้วยังมี ก ส ม เป็นตัวแรกของคำเราเรียกว่าพยัญชนะ บางคำมีพยัญชนะต่อท้ายเรียกว่าตัวสะกด บางคำไม่มี ทุกคำมีระดับเสียงเรียกว่าวรรณยุกต์

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยของเสียงในภาษา (Phonics) Phon แปลว่าเสียง Phonics แปลว่าเกี่ยวกับเสียงในภาษา ได้แก่ เสียงพยัญชนะ เสียงสระ เสียงวรรณยุกต์ การสอนให้นักเรียนเข้าใจหน่วยเสียงในภาษา และให้เปล่งเสียงได้ถูกต้องครูอาจจะใช้สื่อประกอบ หรือใช้ตัวอักษรสีดำ (ตัวหนา) ประกอบ เช่น ตัวอย่าง การสอนให้อ่านออกเสียงคำที่ประสมด้วยสระอา คือ มา กา ปา ขาตา และตัวอย่าง การสอนให้อ่านออกเสียงคำที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้น ค (ตัวหนา) คือ คำ ดา

3. การรู้คำศัพท์ (Vocabulary) การสอนอ่านคำศัพท์ อาจจะใช้เทคนิคต่อไปนี้

3.1 สอนให้เข้าใจความหมายของคำ (ศัพท์) ที่พูดได้อย่างเดียว หรือคำที่เป็นภาษาพูด (Oral Vocabulary) กับคำศัพท์ที่เป็นคำที่อ่านได้ (Reading Vocabulary) เด็กบางคนอาจพูดได้เป็นคำแต่ไม่เคยเห็นคำนั้นที่พิมพ์เป็นคำ เมื่อพบคำนั้นในหน้ากระดาษจึงอ่านไม่ได้ จึงควรสอนทั้งคำศัพท์ที่เด็กพูดได้และสอนให้อ่านจากบัตรคำ

3.2 แบ่งการสอนคำศัพท์ออกเป็นหลายระดับ และนำมาเสนอตามขั้นตอนจากง่ายไปหายาก เช่น มีคำเกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่จะต้องสอน 30 คำ ควรเรียงคำจากง่ายไปหายากตามโครงสร้าง

ของคำ แล้วนำมาสอนครั้งละ 5 คำ เป็นต้น ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างคำที่มีโครงสร้างของคำยากไปทางซ้ายตามลำดับ เช่น มา ย่า กิน บ้าน กล้วยหอม เป็นต้น

3.3 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสอนอ่าน ปัจจุบันมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสอนคำศัพท์หลายโปรแกรม เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่รู้จักกันในนาม CDL มีทั้งที่ใช้แบบฝึกหัดทั้งภาพและเสียง มีแบบทดสอบประเมินผลพร้อมสรรพ ครูอาจนำโปรแกรมเหล่านี้มาใช้สอน

3.4 การสอนอ่านคำศัพท์โดยไม่ตั้งใจ (Incidental reading) หรือ (Incidental learning) ขณะที่ครูกับนักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน เมื่อพบคำใหม่ครูสอนกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทันที เช่น ในขณะที่อ่านนิทานให้เด็กฟัง อาจมีคำศัพท์ใหม่ที่เด็กยังไม่รู้ ครูควรสอนทีละคำ หรือขณะเดินทางไปทัศนจร ขณะเข้าค่าย กิจกรรมลูกเสือ เป็นต้น

3.5 สอนคำศัพท์ใหม่ก่อนการอ่าน คำใดเป็นคำใหม่ควรสอนคำนั้นก่อนให้นักเรียนอ่านเรื่องที่ครูกำหนดให้ (ควรให้เด็กเลือกรื่องที่จะอ่านเอง)

4. ความเข้าใจ (Comprehension) การอ่านจับใจความ ครูอาจใช้เทคนิคในการสอนอ่านจับใจความ ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความเข้าใจก่อน (Compression monitoring) หลังจากให้นักเรียนอ่านเรื่องที่นักเรียนเลือกด้วยตนเองแล้ว ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่าเด็กเข้าใจหรือไม่ หากไม่เข้าใจครูอธิบายเพิ่มเติม

4.2 สอนโดยใช้วิธีสอนเรียนร่วม (Cooperating learning) หรือเรียกอีกวิธีหนึ่งว่าการร่วมกันเรียน ซึ่งมีเทคนิคย่อย ๆ มากมาย วิธีหนึ่งที่เหมาะคือเทคนิคที่เรียกว่า “ตัวต่อ” (Jigsaw) นั่นคือ การมอบให้นักเรียนเรียนรู้ในหัวเรื่องที่กำหนด แล้วนำเรื่องย่อย ๆ มาต่อกันเข้าเพื่อเรียนเรื่องใหญ่ที่สมบูรณ์

4.3 การจัดรวบรวมล่องหน้าในรูปของความเหมาะสม (Semantic organizer) เช่น ลำดับที่ 1 รูปบัวตูม ลำดับที่ 2 รูปบัวเริ่มบาน ลำดับที่ 3 รูปบัวบาน เป็นต้น หรืออาจใช้แผนผังความคิด (Story mapping)

4.4 การตอบคำถาม ครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบ

4.5 การขยายคำถาม การตั้งคำถามให้มากขึ้น ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่อ่าน

4.6 การระบุโครงสร้างของเรื่อง เรื่องที่อ่านมักมีจุดเริ่มต้นเนื้อหาโดยละเอียด

4.7 การสรุปความ เมื่ออ่านแล้วเข้าใจแล้วจำเป็นต้องสรุปให้ได้

5. กิจกรรมการสอนอ่านให้คล่อง (Fluency) ครูผู้สอนส่งเสริมการอ่านให้คล่องได้ ดังนี้

5.1 ส่งเสริมให้อ่านโดยไม่ติดขัด ไม่หยุดชะงัก อ่านโดยไม่ต้องประสมคำ อ่านได้ทันทีที่มองเห็นคำหรือข้อความ

5.2 จำแนกพยางค์หรือจำแนก (แยก) คำได้ ความยุ่งยากประการหนึ่งของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ ไม่สามารถแยกคำออกจากกันได้ เนื่องจากภาษาไทยเขียนคำต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ จึงจำเป็นต้องหาวิธีการในการฝึกแยกคำหรือพยางค์ ให้เด็กแยกคำให้ได้จึงจะอ่านได้ เช่น จงแยกคำต่อไปนี้ “ไม่อยากคิดให้พิศวงงงวย” อาจแยกได้โดยใช้เส้นแบ่งคำลงในช่องว่างเป็นช่อง ๆ เช่น

ไม่	อยาก	คิด	ให้	พิศวง	งง	งวย
-----	------	-----	-----	-------	----	-----

5.3 อ่านซ้ำ ๆ (Repeated Reading) ให้นักเรียนอ่านซ้ำ ๆ คำเดิมหลาย ๆ ครั้งหากเบื่อก็จองแทรกด้วยกิจกรรมที่ลงมือหยิบ-จับ

5.4 การอ่านร่วมกัน (Reading Along) หรืออ่านพร้อมกันอาจมีการประยุกต์เป็นการอ่านเดี่ยว อ่านพร้อมกัน อ่านเดี่ยวสลับกับการอ่านพร้อมกันทีละ 2 คน 3 คน 5 คน ทั้งชั้น เป็นต้น

5.5 จับคู่อ่าน (Pair Reading) คล้ายกับข้อที่ 4 แต่อ่านทีละ 2 คน พร้อมกัน อาจสลับกันกับการอ่านเดี่ยวก็ได้

5.6 การอ่านแบบเสียงก้องหรือเสียงสะท้อน (Echo Reading) เป็นการให้ 1 คน หรือ 1 กลุ่ม แล้วอีก 1 กลุ่มอ่านตามเป็นการสะท้อนเสียงของกลุ่มแรก

จากความเห็นของนักการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีโฟนิกส์สรุปได้ดังนี้ วิธีโฟนิกส์และการตระหนักรับรู้หน่วยเสียงมีความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในกระบวนการอ่านอีกด้วย โฟนิกส์เป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงรูปตัวอักษรที่เห็นกับเสียงที่ได้ยิน ส่วนการตระหนักรับรู้หน่วยเสียงเป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนแยกย่อยหน่วยเสียง และประสมหน่วยเสียงเป็นคำได้ ซึ่งเป็นทักษะที่เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนการสอนโฟนิกส์ ทำให้เข้าใจเรื่องตัวอักษรกับเสียง และส่งผลต่อการนำไปใช้ในการอ่านให้ประสบความสำเร็จได้ดี โดยต้องสอนตามลำดับขั้นตอน

วิธีโฟนิกส์กับการตระหนักรับรู้หน่วยเสียง (Phonemic/Phoneme Awareness)

การที่นักเรียนไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษร ก่อให้เกิดปัญหาการอ่านแก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านได้ ซึ่งนักเรียนเหล่านี้อาจจะมีความสามารถอ่านคำนั้นมีส่วนที่มีความสัมพันธ์ระหว่างเสียงและตัวอักษรอย่างง่าย แต่อาจจะเดาส่วนที่นักเรียนไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียง

Griffith and Olson (1992: 518 อ้างถึงใน สุไพบรมา ลีลามณี, 2553: 52) ให้ความหมาย การตระหนักรับรู้หน่วยเสียง คือ การที่มีความรู้ความเข้าใจในโครงสร้างของภาษาพูด โดยรู้ว่าเสียง ของคำพูดสามารถแยกย่อยออกเป็นหน่วยเสียงได้ นักการศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการตระหนักรับรู้ หน่วยเสียง หมายถึง ความเข้าใจว่าคำพูดประกอบขึ้นจากเสียงย่อย ๆ ที่เรียงลำดับกัน

ส่วน Eldredg (2005: 30 อ้างถึงใน สุไพบรมา ลีลามณี, 2553: 53) สรุปว่า การตระหนักรับรู้ หน่วยเสียง คือ การเข้าใจธรรมชาติของภาษาพูด โดยสามารถบอกได้ว่าคำประกอบด้วยเสียงที่ละเสียง (หน่วยเสียง) ที่เรียงต่อกันและสามารถแบ่งแยกหน่วยเสียงที่อยู่ในคำได้ หากนักเรียนมีความสามารถ ตามที่กล่าวข้างต้น นักเรียนมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการอ่าน และการเขียนต่อไปใน อนาคต

กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาความสามารถการตระหนักรับรู้หน่วยเสียงมีมากมาย ได้นำ กิจกรรมการตระหนักรับรู้หน่วยเสียง ซึ่งเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก ได้แก่ (Reutzel and Cooter, 2002: 172 อ้างถึงใน สุไพบรมา ลีลามณี, 2553: 53)

1. การรู้จักคำคล้องจอง
2. การฟังเสียงคำ และให้แยกแยะคำที่มีเสียงเหมือนกันหรือแตกต่างกัน
3. การนับพยางค์ และหน่วยเสียง
4. การแยกแยะหน่วยเสียงที่อยู่ตำแหน่งต้นคำ ท้ายคำ หรือตรงกลางของคำ
5. การแทนเสียง หรือตัดลดเสียงที่อยู่ในคำ หรือพยางค์
6. การประสมพยางค์ให้เป็นคำ การประสมเสียงต้นและเสียงท้ายที่เป็นเสียงสัมผัสคล้องจอง ให้เป็นคำ และการประสมหน่วยเสียงให้เป็นคำ
7. การแบ่งแยกคำให้ออกเป็นพยางค์ (Syllables) เป็นเสียงต้นกับเสียงท้ายที่เป็นเสียง สัมผัสคล้องจอง (Onset-Rime) และเป็นหน่วยเสียง (Phonemes)
8. การเขียนสะกดคำ โดยรู้จักนำตัวอักษรที่แทนเสียงมาเขียนเป็นคำ

รวมถึง Gillon (2004: 5-7 อ้างถึงใน สุไพบรมา ลีลามณี, 2553: 53-54) ได้อธิบายว่า การตระหนัก รับรู้หน่วยเสียง เป็นกิจกรรมลำดับหนึ่งในการตระหนักรับรู้ระบบเสียงในภาษา ซึ่งการตระหนักรับรู้ หน่วยเสียง เป็นการแบ่งแยกคำออกเป็นหน่วยเสียงที่เล็กที่สุด ซึ่งมีอิทธิพลต่อความหมายของคำ ดังนั้นหน่วยเสียงแต่ละหน่วยเสียง จึงมีความสำคัญ หากมีการเปลี่ยนหน่วยเสียงใดเสียงหนึ่งของคำ ก็จะมีผลให้คำนั้น ๆ เปลี่ยนความหมายไป

จากคำกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า วิถีโฟนิคส์และการตระหนักรับรู้หน่วยเสียงมีความเชื่อมโยง ซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในกระบวนการอ่านอีกด้วย ช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงรูป ตัวอักษรที่เห็นกับเสียงที่ได้ยิน ส่วนการตระหนักรับรู้หน่วยเสียง จึงเป็นการฝึกทักษะที่เป็น

องค์ประกอบที่สนับสนุนการสอนด้วยวิธีโฟนิกส์ ทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องตัวอักษรกับเสียง และส่งผลต่อการนำไปใช้ในการอ่านในระดับสูงต่อไป

จากการศึกษางานวิจัยของ วันเพ็ญ เดียวสมคิด (2551: 46-47) ศึกษาเรื่องการสอนภาษาไทย เป็นภาษาที่สองตามแนวการสอนวิธีโฟนิกส์ เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านปลาขาว อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างแผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนด้วยวิธีโฟนิกส์ และเพื่อเปรียบเทียบความพร้อมทางภาษาไทยก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 8 คน ผลการศึกษาพบว่า หลังจากใช้แผนการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนด้วยวิธีโฟนิกส์ จำนวน 4 แผน นักเรียนมีความพร้อมทางภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และมีความสามารถจำแนกภาพ จำแนกเสียง การรู้คำศัพท์ ความเข้าใจในการฟัง และสามารถใช้สายตารับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

จากการศึกษางานวิจัยของ น้ำทิพย์ ขจรบุญ (2553: 57) เรื่อง การใช้วิธีสอน โฟนิกส์เพื่อส่งเสริมการออกเสียงและความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนสามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้มากขึ้นหลังการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ และนักเรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหลังได้รับการสอนโดยวิธีโฟนิกส์

และจากการศึกษางานวิจัยของ ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์ (2552: 287-288) รูปแบบการเสริมสร้างทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 ที่มีภาวะการอ่านบกพร่อง ประกอบด้วย 1) แบบวินิจฉัยการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 ที่มีภาวะการอ่านบกพร่อง มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวินิจฉัยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้งฉบับอยู่ที่ .92 และแบบวินิจฉัยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งฉบับอยู่ที่ .90 และเมื่อนำคะแนนจุดตัดโดยวิธีเองกอพมีค่าคะแนนจุดตัดใกล้เคียง ณ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 10 ทุกชุดของแบบวินิจฉัย 2) แบบประเมินทักษะการอ่านคำศัพท์ ภาษาอังกฤษมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.70 ถึง 0.86 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.33 ถึง 0.82 มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.22 ถึง 0.80 3) ความสามารถทางการเรียนรู้การอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ พบว่า ความสามารถในการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .50 และประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาการเสริมสร้างทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 ที่มีภาวะการอ่านบกพร่องหลังการเรียนรู้อยู่ในระดับดีมาก

การสอนภาษาแบบองค์รวม

การสอนภาษาโดยองค์รวม เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่เสนอแนวคิดใหม่ในการสอนภาษา เกิดจากความพยายามของนักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์ ซึ่งมองเห็นปัญหาการเรียนรู้ภาษาของนักเรียน ซึ่งเกิดจากการสอนที่คร่ำมุ่นเน้นสาระทางภาษาเป็นหลัก ทำให้การเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ไม่เป็นไปตามธรรมชาติคือไม่เหมาะกับวัย ความสนใจและความสามารถของนักเรียน และเมื่อคำนึงถึงประโยชน์ใดก็จำเป็นต้องใช้ภาษาในการเรียนรู้และการสื่อสารในชีวิตจริง พบว่าการสอนภาษาแบบเดิมไม่เน้นความสำคัญของประสบการณ์ และภาษาที่นักเรียนใช้ในชีวิตจริง จึงไม่ได้ให้โอกาสนักเรียนเรียนรู้ภาษาและใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างมีความหมายเท่าที่ควร

ความหมายของการสอนภาษาแบบองค์รวม

นักการศึกษา นักวิชาการได้ให้ความหมายของการสอนภาษาแบบองค์รวมไว้ดังนี้

พัชรี ผลโยธิน (2537: 23) อธิบายไว้ว่า การสอนภาษาแบบองค์รวม เป็นการสอนที่ใช้ภาษาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การสื่อสาร และความคิด โดยไม่แยกภาษาออกเป็นส่วนย่อย ๆ แต่จะมองภาษาโดยรวม สร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์จริงมาช่วยให้ภาษานั้นง่ายต่อการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การอ่าน การฟังและการเขียน ถ้าเป็นสิ่งที่มีความหมายมีประโยชน์หรือนักเรียนสนใจ ทำให้การเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งที่ง่าย

Iran Blum (1995 อ้างถึงใน ยาวพา เดชะคุปต์, 2542: 19) การสอนภาษาแบบองค์รวม หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่เน้นการเรียนรู้จากสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยนำสิ่งที่เขาประสบพบเห็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งรวมหมายถึง วัฒนธรรมการดำรงชีวิตของนักเรียนแต่ละคนมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนเป็นการเรียนอย่างมีชีวิตชีวาจากสิ่งที่เป็นธรรมชาติ จากสภาพแวดล้อมที่เป็นชีวิตจริง และจากสิ่งที่มีอยู่จริงในชีวิตประจำวัน โดยนักเรียนเป็นผู้คิดค้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองกับเพื่อน ๆ ไม่มุ่งเน้นการสอนเขียน อ่าน ไวยากรณ์หรือการอ่านหนังสือ แบบเรียนเพราะเป็นเรื่องที่ยากต่อ ความเข้าใจและไม่ใช่ว่าสิ่งที่เขาพบเห็นในชีวิตจริงส่วน

ดังนั้น จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การสอนภาษาแบบองค์รวม เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมายโดยการนำประสบการณ์จากในชีวิตประจำวันของนักเรียนมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนเรียนรู้ทักษะทางภาษาทั้ง การฟัง การพูด การอ่านและ การเขียนไปพร้อม ๆ กัน ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและอาศัยประสบการณ์เดิมของนักเรียน

ความสำคัญของการสอนภาษาแบบองค์รวม

นักการศึกษา นักวิชาการ ได้ให้เสนอแนะแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาแบบองค์รวมไว้ ดังนี้

อารี สันทลวี (2535: 213) กล่าวว่า การสอนภาษาแบบองค์รวมทำให้นักเรียนได้แสดงออกโดยไม่กลัวผิด มีแบบอย่างที่ดีในการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน การเรียนรู้ภาษาของนักเรียนจะง่ายและสนุก ได้ประสบการณ์ตรง มีโอกาสได้อภิปรายพูดคุยในบรรยากาศที่มีความอบอุ่น นักเรียนจะเรียนรู้ภาษาด้วยความเข้าใจ มีความสุขและไม่เรียนด้วยตนเอง

ส่วน ฉันทนา ภาคบงกช (2537: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนภาษาแบบองค์รวมไว้ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนมีความสุข สนุกสนานในการเรียนภาษา และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้
  2. ช่วยให้นักเรียนได้รับการพัฒนาภาษา ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ครอบคลุมทุกด้านและเต็มศักยภาพ
  3. ทำให้ครูและผู้ปกครองเกิดความเข้าใจในการพัฒนาทางภาษา ทั้งด้านการอ่านและการเขียนเพิ่มขึ้น
  4. สนองความต้องการของผู้ปกครองส่วนมาก ซึ่งต้องการให้นักเรียนได้รับการพัฒนาภาษาในช่วงปฐมวัย จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าการสอนภาษาแบบองค์รวมนั้นทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะทางภาษาทุกด้านอย่างสัมพันธ์ต่อกัน ทั้งการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาทำให้การเรียนภาษาง่ายขึ้นและมีความหมายต่อนักเรียน
- ดังนั้น จากแนวคิดของนักการศึกษา นักวิชาการดังกล่าวสรุปได้ว่า การสอนภาษาแบบองค์รวมทำให้การเรียนรู้ภาษาของนักเรียนเป็นเรื่องที่ง่าย เนื่องจากได้นำประสบการณ์เดิมของนักเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายพูดคุยในบรรยากาศที่อบอุ่นช่วยให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุขและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ทั้งยังได้รับการพัฒนาภาษา ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนครอบคลุมทุกด้านและเต็มศักยภาพ

ทฤษฎี แนวคิด หลักการและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

ผู้วิจัยต้องศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการของการสอนภาษาแบบองค์รวม เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง ดังนี้

แนวคิดของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาที่อธิบายถึงธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาของนักเรียน ซึ่ง อารี สันทลวี (2535: 62) ได้รวบรวมไว้ดังนี้

Piaget (1955) กล่าวว่า นักเรียนจะเรียนรู้จากกิจกรรมการเคลื่อนไหวของตนเอง และการได้สัมผัสกับสิ่งของภายนอก และนักเรียนคิดสร้างสรรค์ความรู้ขึ้นภายในตน หรืออีกนัยหนึ่ง นักเรียนจะต้องเป็นผู้กระทำ (Active) ในการเรียนรู้ ในการคิด การเรียนมิใช่เป็นสิ่งที่เป็นการรับมาเฉย ๆ (Passive)

Dewey (1944) ได้กล่าวว่า นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จากการกระทำและหลักสูตรควรจะบูรณาการให้เห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Vygotsky (1978 อ้างถึงใน อารี สันทลวี, 2535: 62) กล่าวว่า อิทธิพลของสังคมและบุคคลอื่นมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนจะเรียนรู้ทีละน้อย โดยการได้รับคำแนะนำจากผู้นำจนนักเรียนสามารถคิด และเกิดเป็นความรู้ภายในตนเองได้ ฉะนั้นแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมจึงเน้นให้มีการปฏิสัมพันธ์การสนทนาโต้ตอบและการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน

Halliday กล่าวว่า มนุษย์ใช้ภาษาโดยมีจุดมุ่งหมายหรือประโยชน์ของภาษาไว้ 7 ประเภทคือ

1. แสดงความต้องการ เช่น ฉันอยากได้ลูกโป่ง หรือแผ่นโฆษณาสินค้า
  2. ใช้สำหรับควบคุม เช่น หยุด ห้าม วิ่ง รอสัญญาณไฟจราจร หรือเอกสารชี้แจงวิธีการกระทำ
  3. ใช้สื่อสารในปฏิสัมพันธ์ เช่น ไปเล่นกันเถอะหรือจดหมายส่วนตัวโต้ตอบ
  4. ใช้แสดงอารมณ์ ความรู้สึก เช่น ฉันชอบหนังสือเล่มนี้หรือบทบรรณาธิการ บันทึกรประจำวัน
  5. ใช้ในการแสวงหาความรู้ เช่น คือ อะไร หรือจดหมายสอบถาม แบบฟอร์ม ใบสมัคร
  6. ใช้ในจินตนาการ คิดฝัน เช่น เธอเป็นพ่อ ฉันเป็นแม่ หรือนิทาน คำประพันธ์ บทละคร
  7. ใช้ในการบอกเล่า เช่น โรงเรียนเปิดแล้ว หรือรายงาน พจนานุกรม สารานุกรม บัตรเชิญ
- ป้ายประกาศต่าง ๆ เป็นต้น

อารี สันทลวี (2535: 12) ได้กล่าวถึงหลักการสอนภาษาแบบองค์รวมสำหรับนักเรียนไว้ดังนี้

1. การสอนภาษาจะต้องสร้างสิ่งแวดล้อมให้นักเรียนคุ้นเคยกับหนังสือ ชิมชั๊บเรื่องราวในหนังสือโดยครูอ่านหนังสือให้นักเรียนฟังทุกวัน สนทนาพูดคุยกับนักเรียน ให้นักเรียนเล่าเรื่องโดยการพูด การเขียนหรือการวาด และการแสดง
2. การสอนภาษาจะต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล ศึกษาความสนใจ ความสามารถและสอนนักเรียนตามระดับความสามารถที่แตกต่างกัน
3. การสอนภาษาจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนสนใจและรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง การให้นักเรียนมีโอกาสเลือกอ่านหนังสือหรือเขียนสิ่งที่ตนสนใจจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษา
4. การสอนภาษาควรมีพื้นฐานจากประสบการณ์จริงที่มีความหมายต่อนักเรียน

5. การสอนภาษาจะต้องให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาในลักษณะต่าง ๆ
6. การสอนภาษาควรจะเป็นประสบการณ์ที่ทำให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู ปฏิสัมพันธ์นี้จะในทางสนับสนุน ให้กำลังใจ ช่วยเหลือและส่งเสริมซึ่งกันและกัน
7. การสอนภาษาควรให้นักเรียนมีความมั่นใจกล้าจะพูด อ่าน เขียน โดยไม่กลัวผิด
8. การสอนภาษาควรจะสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ ให้มีความต่อเนื่องเป็นหน่วยเดียวและสัมพันธ์กับชีวิต และประสบการณ์ของนักเรียน การสอนจึงควรมีลักษณะเป็นหน่วยบูรณาการ
9. การสอนภาษา ครูจะต้องเป็นนักวิจัยเป็นผู้ใฝ่เรียนใฝ่ศึกษา โดยเฉพาะในการสังเกต นักเรียนครูจะเรียนรู้จากนักเรียนแต่ละคน และสร้างหลักสูตรหรือเนื้อเรื่องที่จะสอนจากสิ่งที่สังเกตจากนักเรียน

ส่วน บุญบง ตันติวงศ์ (2536: 143-150) ได้สรุปแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมว่ามีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การอ่าน การเขียน ในระบบภาษาดังนี้

1. ทฤษฎีว่าด้วยระบบของภาษา ประกอบด้วย 3 ระบบ คือ ระบบความหมาย ระบบไวยากรณ์ และระบบเสียง ทฤษฎีนี้เชื่อว่าความหมายเป็นหัวใจของภาษา ส่วนไวยากรณ์และเสียงเป็นเพียงส่วนประกอบสถานการณ์กำหนดคำ ซึ่งการกำหนดความหมายในการสื่อสารนักเรียนจะไม่พยายามอ่าน และเขียนด้วยการสะกดคำไปทีละตัว แต่จะคิดคำที่สื่อความหมายได้เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้น ด้วยเหตุนี้ นักเรียนจึงไม่จำเป็นต้องรู้จักเสียงของตัวอักษรก่อนที่จะสามารถสื่อความหมายโดยการอ่าน เขียน ได้
2. ทฤษฎีว่าด้วยภาษา ความคิดและสัญลักษณ์สื่อสาร ทฤษฎีนี้เชื่อว่าภาษาเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่สามารถสื่อสารความหมายทุกเรื่อง ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร การสื่อความหมายจึงจำเป็นต้องใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายและถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ หลากรูปแบบ ด้วยเหตุนี้การจัดประสบการณ์การเรียนการสอนด้านภาษาตามแนวความเชื่อของทฤษฎีนี้จึงรวมกับศิลปะ ดนตรี และละครเป็นส่วนสำคัญของการเรียนการสอน ถ้านักเรียนไม่สามารถเข้าใจเรื่องราวจากภาษาได้ครบถ้วน เขาก็จะสามารถคาดคะเนเรื่องราวจากท่าทาง ภาพประกอบ หรือดนตรี ที่เข้ากับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องได้
3. ทฤษฎีว่าด้วยการอ่านเขียนในระบบภาษา ทฤษฎีเชื่อว่าทุกคนต้องสะสมประสบการณ์ทางภาษาไว้เป็นข้อมูลสำหรับใช้ต่อไป ความก้าวหน้าในการอ่านเกิดจากการได้ฟังคำสั่ง ฟังนิทาน การได้พูดคุยกับเพื่อน และการได้พยายามเขียนถ่ายทอดประสบการณ์ เนื่องจากการอ่านเขียนจะช่วยให้นักเรียนเห็นการคาดคะเนลักษณะต่าง ๆ ตามความคิดของผู้อื่นซึ่งจะทำให้เขาเข้าใจความหมายของเรื่องมากขึ้น การคาดคะเนซึ่งเป็นประสบการณ์จากการอ่านจะช่วยในการสื่อความหมาย เมื่อนักเรียน

เขียนการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นประสบการณ์จากการเขียนช่วยในการคาดคะเน เมื่อนักเรียนอ่าน การอ่านและการเขียนเป็นระบบที่ต้องพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ในขณะที่ พัทรี ผลโยธิน (2537: 12) ได้กล่าวถึง ความเชื่อพื้นฐานและบทบาทของครูในการสอนภาษาแบบองค์รวม ไว้ดังนี้

1. นักเรียนเรียนรู้ภาษาธรรมชาติในสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสัญลักษณ์และเครื่องหมายต่าง ๆ ที่พ่อแม่ใช้ในการสื่อความหมายกับนักเรียน ทั้งนี้โดยธรรมชาตินักเรียนเป็นผู้กระตือรือร้นที่จะสำรวจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เขาจะค้นพบภาษาในชีวิตจริงของเขาได้ด้วยตนเอง

2. ภาษาจะง่ายต่อการเรียนรู้เมื่อนักเรียนได้ใช้ภาษาอย่างมีความหมาย

3. นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ครูต้องตระหนักถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละ ประสบการณ์เดิมที่ต่างกันของนักเรียน

4. ครูไม่ควรเพิกเฉยต่อภาษาของนักเรียน ควรให้นักเรียนมีโอกาสได้พูด คิด แสดงออก ด้วยตัวนักเรียนเอง ครูต้องเป็นแบบอย่างให้นักเรียนเห็น ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ประสบการณ์ เพื่อที่จะค้นพบภาษาด้วยตนเอง

5. ครูต้องพยายามทำให้การอ่านเป็นเรื่องที่สนุกสนาน และสร้างความรู้สึกที่ดีต่อการอ่าน ให้เกิดขึ้นภายในตัวนักเรียน

เพราะฉะนั้นการสอนภาษาแบบองค์รวม จึงเน้นถึงการใช้ประโยชน์ของภาษาในบริบทต่าง ๆ จากแนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษาต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็นพื้นฐานความเชื่อสำคัญของแนวการสอนภาษาแบบองค์รวมที่คำนึงถึงการใช้ภาษาที่ต้องสัมพันธ์กันในบริบทต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่งผู้สอนจะต้องมีจุดมุ่งหมายและมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เหมาะสมและมีความเข้าใจในศักยภาพการเรียนรู้ภาษาของนักเรียน

การวัดและประเมินผลตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม

การวัดและประเมินผลแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม ใช้แนวคิดเรื่องแฟ้มรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

ซึ่ง Paulson (1990: 79) กล่าวถึง แฟ้มรวมหลักฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมว่าหมายถึง การรวบรวม ทั้งผลงานและหลักฐานแสดงกระบวนการทำงานของนักเรียนที่แสดงความพยายาม ความก้าวหน้าและความสำเร็จมากกว่า จุดมุ่งหมายการเก็บรวบรวมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกผลงานของตนเอง

ส่วน Watson (1990: 89) กล่าวถึงวิธีการประเมินการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม สรุปได้ดังนี้

1. เป็นการประเมินที่ยึดผู้เรียนมากกว่าการยึดเกณฑ์ปกติหรือเกณฑ์มาตรฐาน

2. เป็นการประเมินจากสิ่งที่นักเรียนรู้ ไม่ใช่การประเมินเริ่มต้นสิ่งที่นักเรียนไม่รู้
3. เป็นการเริ่มต้นจากการประเมินด้วยตนเอง และโดยเพื่อน ครู และผู้ปกครอง
4. เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับกระบวนการ ไม่ใช่พิจารณาผลงานอย่างเดียว
5. เป็นการประเมินที่ต่อเนื่องทั้งหลักสูตรและการสอน ไม่ขัดแย้งกับหลักสูตร
6. เป็นการประเมินที่ไม่มีการกำหนดล่วงหน้า จัดระบบและแก้ไขได้เมื่อต้องการ
7. เป็นการประเมินที่ไม่แยกทักษะย่อยของภาษา
8. เป็นการประเมินที่ประเมินเนื้อหา ภาษา ความคิดและการสนทนา
9. เป็นเทคนิคการประเมินทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
10. เป็นการประเมินที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อกับแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ดังนั้น การวัดและประเมินผลจากการสอนภาษาแบบองค์รวม เป็นการประเมินที่ไม่แยกทักษะย่อยของภาษา โดยประเมินจากหลักฐานแสดงจากกระบวนการทำงานของนักเรียน ต้องใช้การสังเกตการบันทึก การเก็บร่องรอยทางภาษาของนักเรียนขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ ถือว่าสำคัญอย่างยิ่ง โดยเริ่มต้นจากการประเมินด้วยตนเอง และประเมินโดยเพื่อน ครู และผู้ปกครอง เพราะเป็นการประเมินการเรียนรู้ภาษาจากสภาพจริง และมีประโยชน์ต่อการพัฒนานักเรียนมากกว่าการใช้แบบทดสอบทางภาษา

จากการศึกษางานวิจัยของ ยินดี รามทอง (2550: 122-124) ได้ทำการวิจัยการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 26 คน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน มีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานอยู่ในระดับมาก

ดังนั้น จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวข้องกับวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาออกแบบการสอนอ่านคำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีระดับความสามารถในปัจจุบัน คือ การอ่านพยัญชนะได้เท่านั้น แต่ยังอ่านเป็นคำไม่ได้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นคำที่ได้มาจากพยัญชนะที่เป็นอักษรกลาง (ก จ ด ต บ ป อ) สระเสียงยาว 3 เสียง (อา อี อุ) ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา โดยมีโครงสร้างคำดังต่อไปนี้

1. เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะที่เป็นอักษรกลาง และสระ
2. เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์

3. เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ และตัวสะกด

4. เป็นคำที่ประสมด้วยพยัญชนะ สระ ตัวสะกดและวรรณยุกต์

โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าจะสามารถช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านคำได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมไว้ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสอนความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร ได้แก่

1. คำพยางค์เดียวพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา สระอิ สระอุ

2. คำพยางค์เดียวพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา สระอิ สระอุ และวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

3. คำพยางค์เดียวพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา สระอิ สระอุ ตัวสะกดแม่กน และวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

ตอนที่ 2 การนำความรู้จากตอนที่ 1 มาใช้ในการอ่านประสมคำ และอ่านเป็นคำ 1 พยางค์ ผู้วิจัยได้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้วิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ดังนี้

1. วิธีโฟนิกส์

1.1 ตระหนักในหน่วยเสียงพยัญชนะและสระ

1.1.1 อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ

1.1.2 อ่านออกเสียงสระเสียงยาวสระอา สระอิ สระอุ

1.1.3 อ่านออกเสียงตัวสะกดแม่กน

1.1.4 อ่านออกเสียงวรรณยุกต์ เอก โท ตรี และจัตวา

1.2 การประสมคำ และอ่านเป็นคำพยางค์เดียวตามโครงสร้างพยัญชนะต้น - สระ - ตัวสะกด - วรรณยุกต์ การฝึกอ่านประสมคำ และอ่านเป็นคำพยางค์เดียว

1.2.1 อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระอา สระอิ สระอุ

1.2.2 อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระอา สระอิ สระอุ และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

1.2.3 อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระอา สระอิ สระอุ และประสมตัว และสะกดแม่กน

1.2.4 อ่านคำที่มีพยัญชนะต้นประสมสระอา สระอิ สระอุ ประสมตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา

2. การสอนภาษาแบบองค์รวม ฝึกให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ ประกอบด้วยการใช้สื่อของจริง รูปภาพ การเล่านิทาน เพลง และเกม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ใช้กระบวนการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. แบบแผนการทดลอง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบ One Group Pretest - Posttest Design (ลิวิน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 249) โดยมีรูปแบบการทดลอง ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

เมื่อ E แทน กลุ่มทดลอง

X แทน การสอนอ่านคำโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

T₁ แทน การทดสอบความสามารถในการอ่านคำโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมก่อนการทดลอง

T₂ แทน การทดสอบความสามารถในการอ่านคำโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมหลังการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน มีปัญหาด้านการอ่านคำภาษาไทย ศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน มีปัญหาด้านการอ่านคำภาษาไทย กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การเลือกดังต่อไปนี้

- 2.1 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- 2.2 ได้รับการเสนอชื่อจากครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยว่ามีปัญหาในการอ่านสะกดคำ
- 2.3 ผ่านการคัดกรองโดยใช้แบบคัดกรอง นักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิซึม KUS-SI Rating Scales: ADHD/LD/Autism (PDDs) สรุปว่านักเรียนมีความบกพร่องทางการเรียนรู้ทางการอ่าน
- 2.4 ผ่านการประเมินโดยใช้แบบทดสอบแบบไม่เป็นทางการ เบื้องต้นพบว่า นักเรียนรู้จักสระ พยัญชนะ แต่ไม่สามารถอ่านสะกดคำ ประสมคำได้
- 2.5 ประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญา โดยใช้คู่มือการประเมินเชาว์ปัญญาสำหรับนักเรียนอายุ 2-15 ปี สร้างโดยฝ่ายจิตวิทยา ศูนย์สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่า มีระดับสติปัญญา 90 ขึ้นไป
- 2.6 ผู้ปกครองเต็มใจให้เข้าร่วมการวิจัยตลอดโครงการ

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ที่	เพศ	อายุ	IQ
1	ชาย	7 ปี 9 เดือน	93
2	ชาย	7 ปี	91
3	ชาย	8 ปี	90
4	ชาย	8 ปี	100
5	ชาย	7 ปี 9 เดือน	95
6	ชาย	7 ปี 9 เดือน	91
7	ชาย	8 ปี	90
8	ชาย	9 ปี	91
9	หญิง	7 ปี 9 เดือน	90

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด ได้แก่

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม จำนวน 35 แผน
2. แบบประเมินความสามารถในการอ่านคำ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของการสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนบ้านฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา คู่มือครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับการสอนการอ่าน คำพื้นฐาน และวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้ เนื้อหาที่สอนอ่านคำพยางค์เดี่ยวที่มีพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ประสมสระอา สระอี สระอุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา ที่ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการออกเสียงพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ จำนวน 7 แผน แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านประสมคำด้วยพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ประสมสระอา สระอี สระอุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ 5 เสียง จำนวน 28 แผน รวมจำนวน 35 แผน

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษด้านการสอนภาษาไทย และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ฯ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ฯ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

1.4 นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีความเที่ยงตรงมีค่า ตั้งแต่ 0.60-1.00 ซึ่งถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมทุกแผน

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ไปปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้แนะนำให้ปรับปรุงในด้านสื่อที่ใช้ในการสอนให้มีความหลากหลาย และให้แผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนมีรูปแบบเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้ว

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบประเมินความสามารถในการอ่านคำ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่านคำ เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน ก่อนและหลังการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ซึ่งมีการสร้างและหาคุณภาพดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา เอกสารประกอบหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนบ้านฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และวิธีการวัดประเมินผล

2.2 สร้างแบบประเมินความสามารถในการอ่านคำ ที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ประสมสระอา สระอี สระอุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา จำนวน 20 คำ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน

และเกณฑ์การพิจารณาตามหลักเกณฑ์ การประเมิน ดังนี้ (สำนักงานบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ, 2547: 200-202)

เกณฑ์การให้คะแนน

อ่านถูก ได้ 1 คะแนน

อ่านผิดหรือไม่อ่าน ได้ 0 คะแนน

เกณฑ์การพิจารณา

16-20 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการอ่านระดับดีมาก

11-15 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการอ่านระดับดี

6-10 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการอ่านระดับพอใช้

0-5 คะแนน หมายถึง มีความสามารถในการอ่านระดับปรับปรุง

2.3 นำแบบประเมินความสามารถในการอ่านคำที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาศึกษาพิเศษ ด้านการสอนภาษาไทย ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน (รายนามดังภาคผนวก ข) พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.4 นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีความเที่ยงตรงมีค่า ตั้งแต่ 0.80-1.00 และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.5 นำแบบประเมินความสามารถในการอ่านคำที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมเป็นจำนวน 35 ครั้ง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการประเมินความสามารถในการอ่านคำก่อนการทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการอ่านคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลาในการดำเนินการ 1 ชั่วโมง และผู้วิจัยได้เก็บคะแนนก่อนเรียนเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ต่อไป

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนรวม 35 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง

3. ดำเนินการประเมินความสามารถในการอ่านคำหลังการทดลองกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการอ่านคำ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง ดังตาราง 3

ตาราง 3 กำหนดการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้	แผนที่	ว/ด/ป ที่สอน	เนื้อหา	เวลา ชั่วโมง
ประเมินความสามารถในการอ่านคำก่อนเรียน		25 ก.ค. 57	ทดสอบการอ่านก่อนเรียนคำพยัญชนะอักษรกลาง ประสมสระ อา อี อุ ตัวสะกดแม่กน ผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา จำนวน 20 คำ	1
อ่านพยัญชนะและสระและวรรณยุกต์ จำนวน 6 แผน	1	28 ก.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ	1
	2	29 ก.ค. 57	อ่านออกเสียงสระ อา อี อุ	1
	3	30 ก.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ และสระ อา อี อุ	1
	4	31 ก.ค. 57	อ่านออกเสียงวรรณยุกต์ เอก โท ตรี จัตวา	1
	5	1 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ น และสระ อา อี อุ วรรณยุกต์ เอก โท ตรี จัตวา	1
	6	4 ส.ค. 57	ทบทวนอ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ น และสระอา อี อุ และวรรณยุกต์ เอก โท ตรี จัตวา	1
อ่านคำที่มีพยัญชนะประสมสระ อา อี อุ จำนวน 7 แผน	1	6 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา	1
	2	7 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอี	1
	3	8 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ อา อี	1

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	แผนที่	ว/ด/ป ที่สอน	เนื้อหา	เวลา ชั่วโมง
	4	11 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอู	1
	5	13 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ ออ อี อู	1
	6	14 ส.ค. 57	ทบทวนอ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ ออ อี อู	1
	7	15 ส.ค. 57	ทบทวนอ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ ออ อี อู	1
อ่านคำที่พยัญชนะ ประสมสระออ อี อู และผันวรรณยุกต์ จำนวน 7 แผน	1	18 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระออ และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	2	19 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอู และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	3	20 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ ออ อี และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	4	21 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระอู และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	5	22 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระออ อี อู และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	6	25 ส.ค. 57	ทบทวนอ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระออ อี อู และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	แผนที่	ว/ด/ป ที่สอน	เนื้อหา	เวลา ชั่วโมง
	7	26 ส.ค. 57	ทบทวนอ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา อี อุ และผันวรรณยุกต์ เอก โท ตรี จัตวา	1
อ่านคำที่มีพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม	1	28 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระอา ตัวสะกดแม่กน	1
สระ อา อี อุ ตัวสะกด แม่กน จำนวน 6 แผน	2	29 ส.ค. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระอี ตัวสะกดแม่กน	1
	3	2 ก.ย. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระอา อี ตัวสะกดแม่กน	1
	4	3 ก.ย. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระอุ	1
	5	4 ก.ย. 57	ทบทวนอ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา อี อุ ตัวสะกดแม่กน	1
	6	5 ก.ย. 57	ทบทวนการอ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา อี อุ ตัวสะกดแม่กน	1
อ่านคำที่มีพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ อา อี อุ ตัวสะกดแม่กน และ ผันวรรณยุกต์ จำนวน 8 แผน	1	8 ก.ย. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา ตัวสะกดแม่กน และผัน วรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	2	9 ก.ย. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระอี มาตราแม่กน และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	3	10 ก.ย. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระ อา อี ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	4	11 ก.ย. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระอุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้	แผนที่	ว/ด/ป ที่สอน	เนื้อหา	เวลา ชั่วโมง
	5	12 ก.ย. 57	อ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ อา อี อุ มาตราแม่กน และผัน วรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	6	15 ก.ย. 57	ทบทวนอ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสม สระ อา อี อุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	7	16 ก.ย. 57	ทบทวนอ่านออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ อา อี อุ ตัวสะกด แม่กน และผันวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
	8	17 ก.ย. 57	ทบทวนอ่านออกเสียงคำที่มีพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ อา อี อุ ตัวสะกด แม่กน และผันวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา	1
ประเมินการอ่านคำ หลังเรียน		18 ก.ย. 57	ทดสอบอ่านคำที่มีพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ อา อี อุ ตัวสะกดแม่กน และผัน วรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา จำนวน 20 คำ	1

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range: IQR) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 73)

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน ทำการวิเคราะห์ด้วย สถิติ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (นิภา ศรีไพโรจน์, 2553: 92)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินความสามารถในการอ่าน เป็นการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผู้วิจัยใช้สถิติการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ IOC (Index of Item Objectives Congruence) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543: 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับเนื้อหาและจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้สถิติดังนี้

2.1.1 ค่ามัธยฐาน (Median) ของคะแนนความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ใช้ค่ามัธยฐาน (นิภา ศรีไพโรจน์, 2524: 61-62) โดยมีสูตรดังนี้

$$Mdn = \frac{N + 1}{2}$$

เมื่อ	Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน
	N	แทน	จำนวนคะแนนหรือข้อมูล

2.1.2 ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile Range) ของคะแนนความสามารถในการอ่าน คำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้สูตร (บุทธิพงษ์ กัวยวรรณ, 2543: 152)

$$IQR = Q_3 - Q_1$$

เมื่อ	IQR แทน	พิสัยควอไทล์	
	Q_3 แทน	ค่าของข้อมูลที่แสดงให้ทราบว่า มี 75% หรือ $\frac{3}{4}$ ของข้อมูลที่มีค่าต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าที่ใช้ในสูตร $\frac{N}{4} \times 3$	
	Q_1 แทน	ค่าของข้อมูลที่แสดงให้ทราบว่า มี 25% หรือ $\frac{1}{4}$ ของข้อมูลที่มีค่าต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าที่ใช้สูตร $\frac{N}{4}$	
	N แทน	จำนวนข้อมูล	4

2.2 สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบสมมติฐานเป็นสถิติแบบนอนพารามेटริก (Nonparametric Statistics) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ก่อนและหลังการสอนด้วยสถิติ The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test (นิภา ศรีไพโรจน์, 2553: 92) มีสูตรดังนี้

$$D = Y - X$$

เมื่อ	D แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนน X และ Y
	X แทน	ความสามารถในการอ่านคำก่อนการทดลอง
	Y แทน	ความสามารถในการอ่านคำหลังการทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมาย และการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

Mdn	แทน	ค่ามัธยฐาน
IQR	แทน	ค่าพิสัยควอไทล์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมโดยใช้ค่ามัธยฐานและค่าพิสัยควอไทล์
2. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านก่อนและหลังการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้สถิติอนพารามตริกวิลคอกสัน (Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านที่ได้รับการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 4 ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

คนที่	คะแนนก่อนการสอน (คะแนนเต็ม = 20)	ความหมาย ของคะแนน	คะแนนหลังการสอน (คะแนนเต็ม = 20)	ความหมาย ของคะแนน
1	8	พอใช้	18	ดีมาก
2	3	ปรับปรุง	17	ดีมาก
3	1	ปรับปรุง	14	ดี
4	6	พอใช้	20	ดีมาก
5	4	ปรับปรุง	20	ดีมาก
6	5	ปรับปรุง	18	ดีมาก
7	8	พอใช้	19	ดีมาก
8	2	ปรับปรุง	15	ดี
9	7	พอใช้	18	ดีมาก
Mdn	5	ปรับปรุง	18	ดีมาก
IQR	3		4	

จากตาราง 4 พบว่า คะแนนก่อนการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านอยู่ระหว่าง 1-8 คะแนน มีค่าคะแนนมัธยฐานเท่ากับ 5 ค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 3 มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับปรับปรุง หลังจากที่ได้รับการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการอ่านคำอยู่ระหว่าง 14-20 คะแนน มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 18 ค่าพิสัยควอไทล์เท่ากับ 4 มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับดีมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน ก่อนและหลังการสอนโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

ตาราง 5 แสดงการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน ก่อนและหลังการสอนโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

คนที่	คะแนน		ผลต่าง ของ คะแนน	ลำดับที่ ความ แตกต่าง	ลำดับ ตามเครื่องหมาย	
	ก่อนเรียน (คะแนนเต็ม 20)	หลังเรียน (คะแนนเต็ม 20)			บวก	ลบ
1	8	18	10	1	1	-
2	3	17	14	7.5	7.5	-
3	1	14	13	5	5	-
4	6	20	14	7.5	7.5	-
5	4	20	16	9	9	-
6	5	18	13	5	5	-
7	8	19	11	2.5	2.5	-
8	2	15	13	9	9	-
9	7	18	11	2.5	2.5	-
					T = 49	T = 0*

จากตาราง 5 พบว่า ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน หลังการสอนโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะไว้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน จำนวน 9 คน กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านฉลุง ตำบลฉลุง อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ได้มาจากการคัดเลือกโดยแบบเจาะจง การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2557 ถึงวันที่ 17 กันยายน 2557 ใช้เวลาดำเนินการ 35 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 35 ชั่วโมง โดยคำที่นำมาประเมินเป็นคำพยางค์เดี่ยวประกอบไปด้วยพยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา สระอี สระอุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา จำนวน 20 คำ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แบบแผนในการทดลองครั้งนี้เป็นแบบกลุ่มเดี่ยว ประเมินความสามารถในการอ่านคำก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest Posttest Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 และแบบประเมินความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานคือ สถิติวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test)

สรุปผล

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านหลังได้รับการสอนโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมมีความสามารถในการอ่านคำ อยู่ในระดับดีมาก
2. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านหลังการสอนโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ความสามารถในการอ่านคำสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ในการศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคำอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน เป็นกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ประเภทหนึ่ง ซึ่งมีความยากลำบากในการรับรู้ การแยกแยะหรือการจำตัวอักษร ทำให้ยากต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะมีปัญหาต่อการอ่านคำภาษาไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้นมีความจำเป็นอย่างมากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลำดับขั้นตอน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความรู้และความเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร และการประสมอักษรใหม่ให้เป็นคำ โดยเริ่มจากคำที่มีโครงสร้างระดับพื้นฐานไม่ซับซ้อน เมื่อนักเรียนได้รับการสอนโดยวิธี โฟนิคส์ ซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ทำให้ นักเรียน ได้เรียนรู้ หน่วยเสียง พยัญชนะและสระ และการประสมของพยัญชนะและสระที่ทำให้เกิดหน่วยเสียงอย่างชัดเจน ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการอ่านสะกดคำได้มากขึ้น ประกอบกับการสอนโดยวิธี โฟนิคส์ต้องมีจังหวะการสอนที่เร็ว นักเรียนได้มีโอกาสฝึกผันเสียงพยัญชนะกับสระต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้สามารถอ่านเป็นคำได้เร็วขึ้น Weaver (1994: 39-40) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนแบบ โฟนิคส์ว่าเป็นวิธีการสอนที่สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านและสะกดคำ ดังนั้นการสอนนักเรียนในระดับเริ่มต้นจึงควรเริ่มที่การสอนหน่วยเสียงเพื่อพัฒนาไปสู่ทักษะที่ยากขึ้นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับที่ Morrison (1968: 24-25) ได้กล่าวถึง โฟนิคส์ว่าเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อฝึกฝนให้นักเรียน ได้วิเคราะห์เสียง และรู้คำศัพท์ วิธีนี้จะเน้นที่การสรุปกฎเกณฑ์และนำไปใช้เมื่อนักเรียนพบคำที่มีความคล้ายกัน การสอนหน่วยเสียงนี้เน้นการฝึกผันหน่วยย่อยของอักษรและคำศัพท์ ซึ่งจะสอนก่อนที่จะมีการสอนอ่านอย่างจริงจัง วิธีการนี้จึงเหมาะสมสำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของ น้ำทิพย์ ขจรบุญ (2553: 57) พบว่า นักเรียนสามารถออกเสียงภาษาอังกฤษได้มากขึ้นหลังการสอน โดยวิธีโฟนิกส์ และนักเรียนมีความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นหลังได้รับการสอนโดยวิธีโฟนิกส์ เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยของ ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์ (2552: 287-288) พบว่า การจัดการเรียนการสอน โดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับวิธีพหุสัมผัส เป็นการสอนที่มีกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานให้แก่ นักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสนใจ และตั้งใจในการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็น การเสริมแรงในการเรียนรู้การอ่านตัวอักษรได้ดีขึ้น และจากการศึกษางานวิจัยของ กิตติมา บุญยศ (2545: 114-115) เรื่องการสอนภาษาไทยแบบองค์รวมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า ความสามารถ ด้านการฟังและการพูด ไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านการอ่าน การเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 ผลการทดลองพบว่านักเรียนทั้ง 2 ระดับชั้นมีระดับความสามารถในการอ่าน การเขียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน หลังการสอน โดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจมีความเป็นไปได้ว่าสอนโดยวิธีโฟนิกส์จะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้วิธีการถอดรหัสของคำที่ยังไม่เคยพบมาก่อน ทำให้นักเรียนสามารถอ่านคำใหม่ได้เพิ่มมากขึ้น ในขณะเดียวกัน การสอนภาษาแบบองค์รวมช่วยทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเข้าใจความหมายของ คำตามธรรมชาติ และเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลินกับการเรียน ดังนั้นจากการนำการสอน ภาษาแบบองค์รวมเข้ามาเป็นองค์ประกอบร่วมกับการสอนอ่านคำโดยวิธีโฟนิกส์ จึงเป็นการจัด การเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้เป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติมากยิ่งขึ้น โดยผ่านการจัดกิจกรรมได้เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น การเล่านิทานที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เล่นเกม ร้องเพลง และมีสิ่งเร้ามาเสริมแรงโดยใช้คำชมเชยหรือของรางวัลช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ รังสิมา สง่าเมือง (2545: 59) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออก ความสามารถทางภาษา ทั้งการฟัง การอ่านนิทาน การเล่นเกม การร้องเพลง ทำให้นักเรียนเกิด ความเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความวิตกกังวลในการเรียน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ยินดี รามทอง (2550: 122-124) ซึ่งได้ทำการวิจัยการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย และความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 26 คน พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการ สอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวมโดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน มีความสามารถในการ อ่านจับใจความภาษาไทย หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษา ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้

วรรณกรรมเป็นฐานอยู่ในระดับมาก และจากการศึกษางานวิจัยของ ภัทรกมล รักสวน (2546: 98) ซึ่งทำการวิจัยการใช้แนวการสอนภาษาแบบองค์รวมเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาอังกฤษ และทักษะทางสังคมของนักศึกษาผู้ใหญ่ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่มีทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น เนื่องจากมีหลักการและขั้นตอนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์เดิมมากพอที่จะสามารถนำมาใช้ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และมีโอกาสฝึกฝนการฟังและพูดจากสื่อจริง ทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่ใช้เวลาในการเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ถึงแม้ในงานวิจัยนี้จะมุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน แต่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ควรจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับทักษะอื่น เช่น การพูด การฟัง และการเขียนด้วย จึงจะก่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนอย่างแท้จริง

1.2 นอกจากจะมุ่งเน้นในการพัฒนาทักษะการอ่านแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน ควรจะมุ่งส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เกิดความรู้สึกมั่นใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วย เช่น การให้คำชมเชยกับความพยายามมากกว่าจะได้รับคำชมเชยจากความถูกต้องแต่เพียงอย่างเดียว

1.3 ควรได้มีการศึกษาวิธีการสอนภาษาแบบองค์รวมร่วมกับวิธีการสอนอื่น เพื่อส่งเสริมการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้

2.2 ควรได้มีการศึกษาวิธีการสอนภาษาแบบองค์รวมร่วมกับวิธีการสอนอื่น เพื่อส่งเสริมการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน

3. การสอนอ่านคำโดยวิธีโฟนิคส์ ซึ่งมีกระบวนการที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหา และทักษะที่เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก การสอนที่มีการทบทวนทักษะทีละขั้นย่อย ๆ ช่วยให้นักเรียนมั่นใจกล้าที่จะร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข

4. จากการนำเอาวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวมเป็นการสอนอ่านที่เน้นพื้นฐานของการอ่าน โดยเริ่มต้นสอนอ่านจากทักษะย่อย ๆ ที่จำเป็น เพื่อนำไปสู่การอ่านในระดับความเข้าใจ ส่วนการสอนภาษาแบบองค์รวมเป็นวิธีสอนอ่านที่เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายในสิ่งที่อ่านมากกว่าองค์ประกอบพื้นฐานของการอ่านคำ ทำให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีความสุข

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2552). **คู่มือประเมินความสามารถทางเชาว์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี (ปศข.)**. ฉบับปรับปรุงแก้ไข ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2546. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). **ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่องการจัดการศึกษาพิเศษการจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เล่ม 8**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2543). **แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2554). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ความรู้พื้นฐานและแนวทางพัฒนา นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เล่ม 1**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2554). **แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มการจัดการศึกษา สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิตติมา บุญยศ. (2545). **การสอนภาษาไทยแบบองค์รวมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2553). **การสอนเด็กที่มีความบกพร่องระดับเล็กน้อย**. นนทบุรี: บริษัท สหมิตรพรินต์แอนด์พับลิชชิ่ง .
- จรัสลักษณ์ จีรวินบูลย์. (2545). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ด้านการอ่านตามแนวคิดพหุสัมผัสและแนวคิดสื่อกลางการสอน**. วิทยานิพนธ์ สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุวรรณ สายสิงห์. (2546). **ผลการเรียนโดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ร่วมกับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรและการสอนแบบคู่มือครูที่มีต่อความสามารถในการอ่านสะกดคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2537). **แนวการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาตามแนวการสอนภาษาโดยรวม**. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนอนุบาลหนูน้อย.

- นฤมล เนียมหอม. (2540). การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาธรรมชาติในโรงเรียนอนุบาล กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2553). สถิตินอนพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอ. เอส. พรีนติ้งเฮ้าส์.
- _____. (2524). สถิติประยุกต์ทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.
- น้ำทิพย์ ขจรบุญ. (2553). การใช้วิธีสอนโพลีคอสต์เพื่อส่งเสริมการออกเสียงและความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นพดล จันทร์เพ็ญ. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ้อ 1999.
- บันลือ พลฤกษ์วัน. (2538). มิติใหม่ในการสอนอ่าน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- เบญจพร ปัญญาขง. (2543). คู่มือช่วยเหลือเด็กบกพร่องด้านการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุษบง ต้นติวงศ์. (2536). นวัตกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย เทคนิคและวิธีการสอนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยรัตน์ กลอนทอง. (2547). ผลการจัดกิจกรรมการอ่านหนังสือนิทานตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อความสนใจการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านศรีสมบุรณ์ จังหวัดกำแพงเพชร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (อัดสำเนา).
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจเทรดดิ้ง.
- _____. (2542). การเรียนรวมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- _____. (2544). เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แวนแก้ว.
- _____. (2545). รายงานการวิจัย เรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมสำหรับสอนเด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2546). วิธีสอนเด็กเรียนยาก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ร้าไทย เพลส.
- _____. (2547). ลักษณะของเด็กแอลดี. กรุงเทพมหานคร: ร้าไทย เพลส.

- ผดุง อารยะวิญญู. (2549). การวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมสำหรับสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์. ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2554). ความรู้พื้นฐานและแนวทางพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ผดุง อารยะวิญญู และคณะ. (2551). กิจกรรมการฝึกทักษะเด็กออทิสติก. กรุงเทพมหานคร: เจ.เอ็น.ที.
- ผดุง อารยะวิญญู และบัวแก้ว ใหม่ศรี. (2548). รายงานการวิจัย เรื่อง การทดลองสอนอ่านแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้วิธีโฟนิกส์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- พัชรี จิวพัฒนกุล. (2549). การพัฒนาแบบฝึกเพื่อเสริมสร้างทักษะทางสังคมสำหรับเด็กออทิสติก. ปรินซิพัลคณบดีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรี ผลโยธิน. (2537). “พัฒนาภาษาแบบธรรมชาติในวัยอนุบาล.” วารสารลูกรัก. 1, 195-196.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ และคณะ. (2533). ภาษาไทย 1. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรกมล รักสวน. (2546). การใช้แนวการสอนภาษาแบบองค์รวมเพื่อส่งเสริมทักษะการฟัง พูดภาษาอังกฤษ และทักษะทางสังคมของนักศึกษาผู้ใหญ่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภรณี คุรุรัตน์. (2542). การสอนภาษาโดยองค์รวม (Whole Language Approach) การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- มณีนรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2549). อ่านเป็น: เรียนก่อนสอนเก่ง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุคกพับลิเคชันส์.
- _____. (2537). ไขปัญหาการคุ้นพิเวอร์ แนวทางการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณฑิเรียร พัฒนาวงศ์. (2548). การศึกษาความสามารถทางการอ่านและการเขียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการใช้ชุดการสอนทักษะการอ่านและการเขียนผ่านประสาทสัมผัสทั้งสามด้าน. ปรินซิพัลคณบดีศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ยินดี งามทอง. (2550). ผลการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการสอนภาษาแบบองค์รวม โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ปรินซิพัลคณบดีศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: แม็ค.
- รังสิมา สง่าเมือง. (2545). **การส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รติรัตน์ กล่องแก้ว. (2551). **ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางภาษาแบบธรรมชาติที่มีต่อทักษะการพูดภาษาไทยของเด็กปฐมวัยไทยอีสาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รุจิรา ลายเมฆ. (2552). **ผลการพัฒนาความสามารถอ่านสะกดคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ร่วมกับการใช้เทคนิคการปรับพฤติกรรมเสริมแรงด้วยเบี้ยอรรถกรและการสอนแบบคู่มือครู**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2543). **เทคนิคการวัดผลสาขาวิชาการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- วันเพ็ญ เดียวสมคิด. (2551). **การสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองตามแนวการสอนแบบโฟนิกส์เพื่อพัฒนาความพร้อมทางภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านปลาตาว อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณิ โสมประยูร. (2537). **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วินัดดา ปิยะศิลป์. (2543). **คู่มือครูเพื่อเด็กที่มีปัญหาการเรียน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ทีซีจี พรินต์ติ้ง จำกัด.
- วิญญูวดี กุลจลา. (2544). **การใช้ W.Pho ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำ เสียงสั้น พยางค์เดียวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/9**. (รายงานวิจัยในชั้นเรียน). เชียงใหม่: โรงเรียนปิ่นสร้อยแยลต์วิทยาลัย.
- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2543). **ความบกพร่องในการเรียนรู้ หรือ แอลดี ปัญหาการเรียนรู้อันแก้ไขได้**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช จำกัด.
- _____. (2544). **เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.

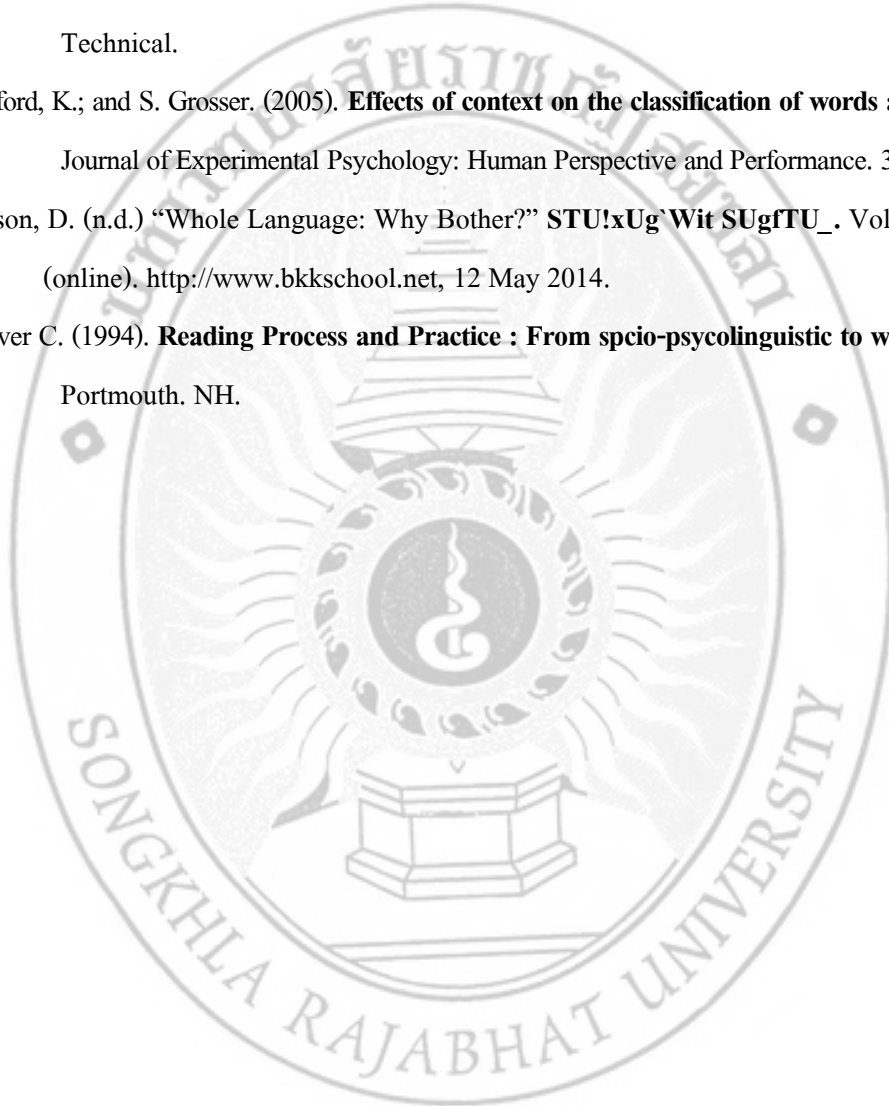
- ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์. (2552). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 ที่มีภาวะการอ่านบกพร่อง. ปรินญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรียา นิยมธรรม. (2537). แบบคัดแยกนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา การศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2540). ปัญหาที่ยากทางการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2541). ปัญหาที่ยากทางการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: พรวนบก การพิมพ์.
- _____. (2542). การวัดและประเมินผลทางการศึกษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: P.A. ART & PRINTING.
- _____. (2546). “เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.” สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับรวมเล่ม เฉพาะเรื่อง. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2540). สร้างปมเด่นเสริมปมด้อย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- ศรีวิไล พลมณี. (2528). ภาษาและการสอน. กรุงเทพมหานคร: เคล็ดไทย.
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2536). การอ่านและการสร้างนิสัยการอ่าน. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สกุณา นองมณี. (2549). การพัฒนาทักษะการอ่านคำที่มีสระประสมของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้ ระดับช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้เพลง. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สนิท สัตโยภาส. (2545). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น. กรุงเทพมหานคร: 21 เซนจูรี่.
- สพฐ. ดัชนีฟันสอตก เรียนซ้ำชั้น เหตุ 1 ใน 3 ของเด็ก ป.3 อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (Online). [http:// pantip.com/topic/32787268](http://pantip.com/topic/32787268), 30 ตุลาคม 2557.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2539). หลักและวิธีการสอนภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2542). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ปฏิรูปการศึกษา. ชมรมพัฒนาด้านความรู้ระเบียบกฎหมาย กองทุนพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- _____. (2545). หลักการและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ไทย วัฒนาพานิช.

- สุไพรมา ลีลามณี. (2553). การศึกษาความสามารถในการอ่านคำ และแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนโดยผสมผสานวิธี
โฟนิกส์กับวิธีพหุสัมผัส. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- แสงวิไล จารุวาที. (2554). การพัฒนาและประเมินการใช้โปรแกรมการให้ความรู้ผู้ปกครองไทย ใน
การส่งเสริมทักษะทางการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยด้วยการสอนภาษา
แบบโฟนิกส์โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูส์สามัคคี. คุชฎินิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตร
คุชฎิบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2527). การศึกษาความพร้อมของนักเรียนชั้น
เด็กเล็กในโครงการวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียน
ประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2541). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2554). เทคนิควิธีการและสื่อสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การวางแผนเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน
เอกสารประกอบการอบรมการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษาขั้นพื้นฐาน. ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2538). คู่มือการดำเนินการสำรวจเด็กที่มีปัญหาทาง
การเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานงานบริหารการศึกษาพิเศษ. (2547). หลักสูตรสถานศึกษาเฉพาะความพิการประเภทบกพร่อง
ทางสติปัญญากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษาพิเศษ.
- สมคิด บุญบูรณ์. (2546). การศึกษาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กที่มีปัญหาทาง
การเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอนอ่านตามแบบ. กรุงเทพมหานคร:
ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสริมศรี หอทิมาวรกุล. (2539). เอกสารการสอนชุดการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 1-8).
กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- อดิสร่า กาดืบ. (2549). อภิปราย: กลยุทธ์ในการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อรัญญา เชื้อทอง. (2546). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนร่วม โดยใช้บทร้อยกรอง. ปรินญาณิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา นาคทรัพย์. (2546). การศึกษาความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้าน
การอ่านโดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำ. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษา
พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- อารี สันทนต์. (2535). **นวัตกรรมปฐมวัยศึกษา**. สมาคมเพื่อการศึกษาเด็กพิเศษโลก. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.
- _____. (2537). **นวัตกรรมทางภาษาแบบธรรมชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สมาคมเพื่อการศึกษา
เด็กพิเศษโลก.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). **จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: ไยไหม.
- เอกพันธ์ จารุเมธีชน. (2539). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- Browne, Ann. (1996). **Developing Language and Literacy 3-8**. London: P. Chapman.
- Dewey, J. (1944). **How We Think**. Boston D.C.: Health and Co., th.
- Eldredge. (2005). **Teach Decoding: Why and How**. 2nd ed. New Jersey: Pearson Merrill Prentice
Hall.
- Gillon, Gail T. (2004). **Phonological Awareness: From Research to Practice**. New York: Guilford.
- Griffith, Priscilla and Olson, Mary W. (1992). "Phonemic Awareness Helps Beginning Readers
Break The Code." **The Reading Teacher**. 45(7), 516-23. [EJ 439 120] Berar, J. (1985,
May). Orthographic and word-specific mechanism in children's reading of words. *Child
Development*. 50: 60-72.
- Halliday, M. A. K. (1975). **Learning how to mean: Explorations in the development of language**.
New York: Elsevier. H.
- Hughes, John M. (1972). **Phonics and The Teaching of Reading**. London: Evans Brothers.
- Morrison I.B. (1968). **Teaching reading in the elementary school**. New York: The Ronald Press
Company.
- NJCLD. (2009). **Determining Appropriate Assessment Accommodations for Students with
Dissabilities** (Online). <http://www.ldonline.org/njcild>, 29 January 2013.
- Paulson. (1990). **What makes a Portfolio**. In **Evaluation: A Perspective For Change**. America:
Victoria.

- Piaget. (1955). **Play Drems and imitation in Childhood**. New York: W. W. Norton.
- Polloway, Edward A. Patton, James R. and Serna, Loretta. (2005). **Strategies for Teaching Learners with Special Needs**. 7th ed. New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Reutzel, D. Ray and Cooter, B. Robert, Jr. (2002). **Strategies for Reading Assessment and Instruction Helping Every Child Succeed**. 2nd ed. Pearson Education, Inc: Prentice Hall Professional Technical.
- Spafford, K.; and S. Grosser. (2005). **Effects of context on the classification of words and nonwords**. Journal of Experimental Psychology: Human Perspective and Performance. 3(July), 27-36.
- Watson, D. (n.d.) "Whole Language: Why Bother?" **STU!xUg`Wit SUGfTU_**. Vol. 47, 601-607. (online). <http://www.bkkschool.net>, 12 May 2014.
- Weaver C. (1994). **Reading Process and Practice : From spcio-psycholinguistic to whole language**. Portsmouth. NH.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ

วุฒิการศึกษา	Ph.D Development Education Central Luzon State University Philippines
ตำแหน่ง	ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

2. อาจารย์ณัฐรินทร์ แซ่จุง

วุฒิการศึกษา	กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ตำแหน่ง	ประธานโปรแกรมการจัดการศึกษาพิเศษ
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

3. นางรจนา คำมณี

วุฒิการศึกษา	กศ.บ. (ภาษาไทย)
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านฉลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

4. นางศิริณญา สุริยะวงศ์

วุฒิการศึกษา	คบ. (วิชาภาษาไทย)
ตำแหน่งครู	ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านฉลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

5. นายบรรหาร จิตรหวัง

วุฒิการศึกษา	ศศ.ม. (การวัดผลและวิจัยทางการศึกษา)
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลเมืองคลองแห
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทศบาลเมืองคลองแห เทศบาลเมืองคลองแห

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 0560.06/ว 0037

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

90000

3 เมษายน 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรัชรินทร์ ชำนาญกิจ

ด้วย นางพานี สุวรรณศรี รหัส 53G1831012 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันท ชาติทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/>

www.facebook.com/gsskru

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา บันทึกวิทยาลัย โทร. 246

ที่ บวส. 0315 / 2557

วันที่ 3 เมษายน 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ณัฐรินทร์ แซ่จุง

ด้วย นางพณี สุวรรณศรี รหัส 53G1831012 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันท ชาติทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0560.06/ว 0037

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

3 เมษายน 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
เรียน นางรจนา คำมณี

ด้วย นางพณี สุวรรณศรี รหัส 53G1831012 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระจะโหมวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่า คงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันท ชาติทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/>

www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ 0560.06/ว 0037

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

3 เมษายน 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางศิริัญญา สุริยะวงศ์

ด้วย นางพานี สุวรรณศรี รหัส 53G1831012 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันท ชาติทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/>www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ 0560.06/ว 0037

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

3 เมษายน 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางศิริัญญา สุริยะวงศ์

ด้วย นางพานี สุวรรณศิริ รหัส 53G1831012 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.กฤษณา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระจะโหมวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันท ชaturong)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/>

www.facebook.com/gsskru

ที่ ศธ 0560.06/ว 0037

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

3 เมษายน 2557

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลของการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านฉลุง

ด้วย นางพานี สุวรรณศรี รหัส 53G1831012 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน โดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม”

โดยมีคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.กฤษยา ก่อสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
2. ผศ.ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือในการวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา หวังว่าคงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันท ชันตอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดี

โทรศัพท์/โทรสาร 0 7433 6948

<http://bundit.skru.ac.th/>

www.facebook.com/gsskru

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านออกเสียงอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ เวลา 1 ชั่วโมง

สาระที่ 1 การอ่าน น

มาตรฐาน ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านเสริมความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.1/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจองและข้อความสั้น ๆ

สาระที่ 4 หลักการเขียน ภาษาไทย

มาตรฐาน ท.4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและ
พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้ เป นสมบัติ
ของชาติ

ตัวชี้วัด ป.1/1 บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย

สาระสำคัญ

การสอนอ่านคำโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม เป็นการจัดการกระบวนการ
เรียนรู้เรื่องการอ่านออกเสียง พยัญชนะ สระ มาตราตัวสะกด และวรรณยุกต์ เกี่ยวกับการอ่านคำ
อักษรกลาง ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา สระอี สระอุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์
สามัญ เอก โท ตรี จัตวา ได้ถูกต้อง เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

พยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียน ๆ ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญของภาษาไทย โดยครูซักถามนำนักเรียน เช่น พยัญชนะไทยมีกี่ตัว นักเรียนรู้จักตัวพยัญชนะตัวอะไรบ้าง
2. ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนในครั้งนี้ คือ การเรียนครั้งนี้เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักพยัญชนะที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ และออกเสียงพยัญชนะเหล่านี้ได้ และครูจะมีเกมให้นักเรียนได้เล่นด้วย

ขั้นดำเนินการสอน

1. ครูเริ่มสอนเนื้อหา ครูแนะนำพยัญชนะอักษรกลาง โดยครูเขียนอักษรกลางบนกระดาน พร้อมกับอ่านและให้นักเรียนอ่านตาม ครูอธิบายให้นักเรียนฟังว่าอักษรกลางในภาษาไทย มี 9 ตัว ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ ฎ ฏ แต่ในที่นี้เราจะไม่นำ ฎ ฏ มาสอนเนื่องจาก ฎ ออกเสียง ดอ เหมือน ด และ ฏ ออกเสียง ตอ เหมือน ต
2. ครูเริ่มแนะนำพยัญชนะอักษรกลางทีละตัว โดยเขียนพยัญชนะดังกล่าวบนกระดาน โดยครูลากเส้นช้า ๆ ให้นักเรียนดู และอ่านออกเสียงพยัญชนะทีละตัว ได้แก่ กอ จอ ดอ ตอ บอ ปอ ออ
3. ครูอ่านนำ เช่น ก ออกเสียงว่า กอ แล้วให้นักเรียนอ่านตามจนครบทั้ง 7 ตัว แล้วให้นักเรียนอ่านออกเสียงพยัญชนะ ก จ ด ต บ ป อ จนครบทุกตัวแล้ว
4. ครูให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน เมื่อสังเกตเห็นนักเรียนฝึกอ่านอย่างตั้งใจครูให้คำชมเชย
5. ครูสุ่มให้นักเรียนแต่ละคนอ่านพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ บนกระดาน โดยครูใช้ไม้ชี้พยัญชนะทีละตัวจนครบทุกตัวโดยไม่เรียงตามลำดับ จนครบทุกคน
6. ครูให้นักเรียนเขียนพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ลงในสมุดบันทึก ครูสังเกตการเขียนของนักเรียนทุกคนหากพบว่านักเรียนคนใดยังเขียนไม่ได้หรือเขียนไม่ถูกต้อง มีข้อผิดพลาด ครูรีบให้คำแนะนำช่วยเหลือทันที
7. ครูสอนให้นักเรียนอ่านพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ โดยให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน จากนั้นให้แต่ละคนออกมาจับสลากบัตรพยัญชนะ เพื่ออ่านทีละคนอีกครั้งจนครบทุกคน
8. ครูนำการสอบแบบองค์รวม ครูนำบัตรพยัญชนะที่เรียนมาทั้ง 7 ตัว มาพูดคุยให้นักเรียนฟังโดยนำบัตรภาพ ได้แก่ ภาพไก่ จอบ เด็ก คุณตา ดอกบัว ปลา และโอ่ง
  - 8.1 ครูชูบัตรภาพทีละภาพให้นักเรียนดู ให้นักเรียนพูดถึงภาพดังกล่าวสั้น ๆ ทีละภาพจนครบทุกคน
  - 8.2 ครูแจกบัตรภาพให้นักเรียนคนละ 1 ภาพ ให้นักเรียนระบายสีให้สวยงาม พร้อมทั้งเขียนชื่อภาพตามรอยประใต้ภาพ จากนั้นนำภาพของตนเองมาอ่านให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน

ทีละคน จนครบทุกคน และนำบัตรภาพของทุกคนติดไว้บนป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน ครูชมเชยนักเรียนที่ตั้งใจทำกิจกรรม

9. ครูแนะนำการเล่นเกการศึกษา “เกมจับคู่พยัญชนะกับภาพ”

9.1 ครูแนะนำกติกาการเล่น “จับคู่พยัญชนะกับภาพ”

9.2 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่มโดยวิธีจับฉลากตัวเลข กลุ่มที่ 1 ครูแจกบัตรภาพ กลุ่มที่ 2 ครูแจกบัตรพยัญชนะ ให้นักเรียนเคลื่อนไหวตามเพลง ก.เอ๋ย ก.ไก่ ซึ่งครูร้องให้ฟัง เมื่อครูให้สัญญาณเพลงหยุดให้นักเรียนจับคู่ภาพพยัญชนะให้ตรงกัน แต่ละคู่ที่จับคู่กันให้ออกมายืนตรงกลางห้อง เพื่อน ๆ ช่วยกันตัดสินว่าจับคู่ได้ถูกต้องหรือไม่ นักเรียนที่จับคู่ภาพผิด ครูให้คำแนะนำจนครบทุกคน

9.3 เริ่มแข่งขันรอบต่อไปครูเปลี่ยนให้กลุ่มที่ 1 รับแจกบัตรพยัญชนะ กลุ่มที่ 2 รับแจกบัตรภาพ จากนั้นดำเนินกิจกรรมเหมือนรอบแรก จากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมซ้ำ ๆ จนนักเรียนสามารถจับคู่ได้ถูกต้องและแม่นยำ

9.4 จากนั้นให้นักเรียนนำบัตรคำพยัญชนะ และบัตรคำอ่านพยัญชนะไปติดไว้ที่ป้ายนิเทศ นักเรียนทุกคนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องแต่ละคู่ว่าถูกต้องหรือไม่ และอ่านทบทวนพยัญชนะทั้งหมดพร้อมกัน

9.5 เมื่อนักเรียนทุกคนได้ออกมาเล่นเกมครบแล้ว เกมสิ้นสุดลงครูชมเชยนักเรียนทุกคนที่ตั้งใจเรียน

ขั้นตรวจสอบความเข้าใจ

ครูเตรียมบัตรพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ครูชูบัตรพยัญชนะทีละตัว ให้นักเรียนอ่านพยัญชนะดังกล่าวทีละคน นักเรียนที่เหลือเป็นผู้เฉลยคำตอบ ฝึกอ่านไปเรื่อย ๆ หากนักเรียนคนใดอ่านไม่ได้ครูให้คำแนะนำให้ถูกต้อง ในขั้นตอนนี้ครูสามารถสังเกตการอ่านของนักเรียนและตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน จากนั้นนักเรียนทำการบ้านตามใบงานเรื่องการโยงเส้นพยัญชนะให้ตรงกับภาพ แล้วนำมาส่งครูเป็นรายคนในวันพรุ่งนี้

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวน เรื่องการอ่านพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ และทดสอบการอ่านพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ จากนั้นครูชมเชยนักเรียนที่ตั้งใจเรียนพร้อมขอให้นักเรียนเดินทางกลับบ้านอย่างปลอดภัย และจะเจอกันอีกในวันพรุ่งนี้

สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้

1. บัตรพยัญชนะ
2. บัตรภาพพยัญชนะ
3. บัตรคำ
4. เพลง ก. เอ๋ย ก. ไก่
5. เกม “จับคู่พยัญชนะกับภาพ”
6. ใบงานเรื่อง การโยงเส้นพยัญชนะกับภาพ

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการ
  - 1.1 การทดสอบการอ่านพยัญชนะ
  - 1.2 การสังเกต
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
  - 2.1 แบบประเมินการอ่าน
  - 2.2 แบบสังเกต
3. เกณฑ์การประเมิน
  - 3.1 การประเมินการอ่าน

อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง 1 ตัว	ให้ 1 คะแนน
อ่านออกเสียงได้ไม่ถูกต้องหรือไม่อ่าน	ให้ 0 คะแนน
  - 3.2 การสังเกต ความตั้งใจ การมีส่วนร่วม

ให้ 3 คะแนน ระดับดีมาก
ให้ 2 คะแนน ระดับดี
ให้ 1 คะแนน ระดับพอใช้

แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำโดยวิธีโฟนิกส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำที่มีอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา
สระอี สระอุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 คำที่มีอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา เวลา 1 ชั่วโมง

.....
สาระที่ 1 การอ่าน น

มาตรฐาน ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านเสริมความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ป.1/1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจองและข้อความสั้น ๆ

สาระที่ 4 หลักการเขียน ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด ป.1/1 บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย

สาระสำคัญ

การสอนอ่านคำโดยวิธีโฟนิกส์ ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้การออกเสียงพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ เกี่ยวกับการอ่านคำที่มีอักษรกลาง ได้แก่ ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา สระอี สระอุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี จัตวา ได้ถูกต้องเพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านคำที่มีอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา ได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

คำที่มีอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา

กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “สระอา”

ขั้นสอน

1. ครูชูบัตรพยัญชนะอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ สระ -า ตัวสะกดแม่ กน วรณยุกต์ สามัญ เอก โท ตรี จัตวา โดยครูสุ่มพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ 3-4 ตัว โดยสุ่มถามนักเรียนที่สังเกตว่าอ่านพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวที่ยังไม่ได้โดยครูใช้บัตรคำ
2. ครูชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนในครั้งนี้ คือ การเรียนในครั้งนี้ครูจะสอนอ่านคำต่อไปนี้ กา จา ดา ตา บา ปา อา ซึ่งเป็นคำที่มีพยัญชนะต้น ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ -า หลังจากที่ได้เรียนรู้คำดังกล่าวไปแล้วนักเรียนสามารถอ่านคำดังกล่าวได้ และครูจะมีเกมการศึกษา “ต่อคำจำความหมาย” มาให้นักเรียนเล่นเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และยังเป็นการทบทวนการอ่านคำได้แม่นยำมากขึ้น
3. ครูเริ่มสอนเนื้อหา ครูแนะนำสระอา โดยครูเขียนสระอา (-า) บนกระดานพร้อมกับการอ่านและให้นักเรียนอ่านตามพร้อมกัน
4. ครูเริ่มแนะนำ พยัญชนะต้นที่เป็นอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ที่จะนำมาประสมสระ -า ทีละตัว โดยครูเขียนพยัญชนะซึ่งประสมสระดังกล่าวบนกระดาน
5. ครูอ่านนำให้นักเรียนอ่านตามทีละคำ เช่น กา อ่านว่า กอ – อา – กา แล้วให้นักเรียนอ่านตาม กอ – อา – กา จนครบทั้ง 7 คำ
6. ครูให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน เมื่อสังเกตเห็นว่านักเรียนฝึกอ่านอย่างตั้งใจครูให้คำชมเชย
7. ครูสุ่มถามนักเรียนทีละคน โดยให้อ่านคำทุกคำโดยไม่ต้องเรียงตามลำดับ จนครบทุกคน
8. ครูให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นคำที่มีพยัญชนะต้น ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระ -า โดยครูเขียนคำบนกระดาน กา จา ดา ตา บา ปา อา
9. ครูอ่านนำให้นักเรียนอ่านตามพร้อมกันทีละคำ เช่น ครูอ่านนำว่า กา นักเรียนอ่านตามทันทีจนครบทุกคำโดยไม่ต้องแจกลูกสะกดคำ เช่น จอ – อา – จา อีกต่อไป โดยครูอ่านคำทั้ง 7 คำ
10. ครูให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน เมื่อสังเกตเห็นว่านักเรียนอ่านอย่างตั้งใจครูให้คำชมเชย
11. ครูสุ่มถามนักเรียนทีละคน ให้อ่านคำทุกคำจนครบทุกคน
12. ครูให้นักเรียนเขียนคำที่เรียนมาแล้วลงในสมุดบันทึก ครูคอยสังเกตในการเขียนของนักเรียนทุกคน หากเห็นข้อผิดพลาดครูให้คำแนะนำและช่วยเหลือเพื่อให้แก้ไขให้ถูกต้องทันที
13. ครูนำนักเรียนเล่นเกมการศึกษา “นักอ่าน”
  - 13.1 ครูแนะนำกติกาการเล่นเกม “นักอ่าน”

13.2 ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยวิธีจับฉลากตัวเลข ครูผู้สอนหรือนักเรียนแบ่งกลุ่มเองก็ได้

13.3 ครูเตรียมบัตรคำซึ่งเป็นคำที่มีพยัญชนะต้น ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา ใส่กล่องวางไว้บนโต๊ะ แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาหยิบบัตรคำอ่านให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังนักเรียนและครูร่วมกันตรวจสอบว่าถูกต้องหรือไม่ หากนักเรียนอ่านได้ 1 คำ ได้ 1 คะแนน ส่วนนักเรียนที่อ่านไม่ได้ให้มาอ่านในรอบต่อไป ครูดำเนินกิจกรรมดังกล่าวโดยให้นักเรียนทุกคนได้ออกมาทำกิจกรรมร่วมกัน

13.4 เมื่อนักเรียนทุกคนได้ออกมาเล่นเกมครบแล้ว เกมสิ้นสุดลง ครูนำบัตรคำดังกล่าวมาอ่านพร้อมกันอีกครั้ง นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลคะแนน พร้อมให้ข้อคิดที่มีเกี่ยวกับการเล่นเกมเพื่อทบทวนเรื่องที่เรียน ทำให้เกิดความสนุกสนาน และหากนักเรียนฝึกอ่านคำบ่อย ๆ จะช่วยให้อ่านเก่งเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ ได้ดี และให้ทุกคนปรบมือให้ให้กับตนเองทุกคนที่ตั้งใจเรียน

14. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า เมื่อนำคำดังกล่าวไปรวมกับคำอื่น จะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ครูนำบัตรภาพและบัตรคำ ที่ประสมด้วยสระอาอ่านให้นักเรียนฟัง เช่น คำว่า นกกา พูจจา แมงดา ครูปา คุณตา ขว้างปา คุณอา

14.1 ครูสุ่มถามนักเรียนทีละคน โดยครูหยิบบัตรภาพนกกา แล้วให้นักเรียนพูดถึงภาพดังกล่าวเป็นประโยคสั้น ๆ จนครบทุกคน

14.2 ครูซักถามนักเรียนว่านักเรียนรู้จักคำไหนอีกบ้างที่ประสมด้วยสระอา เมื่อนักเรียนตอบคำถามให้ครูเขียนคำดังกล่าวบนกระดาน และพูดสนทนาถึงคำดังกล่าว

ตรวจสอบความเข้าใจ

ครูชูบัตรคำที่มีอักษรกลาง ก จ ด ต บ ป อ ประสมสระอา จากนั้นครูสุ่มถามนักเรียนทีละคนว่าคำดังกล่าวอ่านว่าอย่างไร อ่านทุกคำโดยไม่เรียงตามลำดับจนครบทุกคน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

1. ครูเขียนคำที่เรียนมาแล้วบนกระดาน สุ่มให้นักเรียนออกมาวงกลมรอบคำประสมสระอาทีละคนจนครบทุกคน หากมีนักเรียนคนใดทำไม่ถูกต้อง ครูอธิบายซ้ำหรือให้ลองทำใหม่จนคล่อง

2. เมื่อนักเรียนทุกคนได้ออกมาร่วมกิจกรรมครบแล้ว กิจกรรมสิ้นสุดลงครูชมเชยนักเรียนทุกคนที่ตั้งใจเรียน เมื่อครูสังเกตว่า นักเรียนทุกคนอ่านและเขียนพยัญชนะและสระดังกล่าวได้แล้ว ให้นักเรียนทำการบ้านตามใบงาน ให้นักเรียนระบายสีคำที่ประสมสระอา นำมาส่งครูเป็นรายคนในวันพรุ่งนี้

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่องคำที่ประสมสระอา และร่วมกันร้องเพลง “สระอา”

2. ทดสอบการอ่านคำที่ประสมสระอา ครูตรวจสอบความเรียบร้อยแล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. จากนั้นครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง และแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบ ครูกล่าวคำปิดท้ายชมเชยนักเรียนทุกคนที่ตั้งใจเรียน

สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. บัตรภาพ
3. เกม “นักอ่าน”
4. ใบงานเลือกระบายสีคำที่ประสมสระอา
5. เพลง “สระอา”

เพลง “สระอา”

คำร้อง ผศ.ปิตินันท์ สุทธาร
ทำนอง เพลงขอเป็นเพื่อน

สวัสดีเธอจ้า	มา มา เรียนคำสระอา
อาจจะอยู่คู่พยัญชนะ	ไม่ลดละเดินเคียงคู่ไป
ป้า ตา อา พาน้ำ	ใช้สระอาทุกคำใช้ไหม
ถ้าสระอาอยู่หลังตัวใด	ออกเสียงไปว่า สระ กอ-อา กา(ซ้ำ)

ที่มา: <http://203.155.220.242/salakoo>

การวัดผลและประเมินผล

1. วิธีการ
  - 1.1 การทดสอบการอ่านคำที่ประสมสระอา
  - 1.2 การสังเกต
2. เครื่องมือวัดและประเมินผล
  - 2.1 แบบประเมินการอ่าน
  - 2.2 แบบสังเกต

3. เกณฑ์การประเมิน

3.1 การประเมินการอ่าน

อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง 1 ตัว ให้ 1 คะแนน

อ่านออกเสียงได้ไม่ถูกต้องหรือไม่อ่าน ให้ 0 คะแนน

3.2 การสังเกต ความตั้งใจ การมีส่วนร่วม

ระดับคุณภาพ 3 หมายถึง ดี

ระดับคุณภาพ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับคุณภาพ 1 หมายถึง น้อย

**แบบประเมินค่าความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านคำ
โดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ**

แผนการจัดการเรียนรู้สอนอ่านคำโดยวิธี โฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม มีดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านพยัญชนะ และวรรณยุกต์	จำนวน 7 แผน
2. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านพยัญชนะประสมสระอา สระอิ สระอุ	จำนวน 6 แผน
3. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านพยัญชนะประสมสระอา สระอิ สระอุ และผันวรรณยุกต์	จำนวน 8 แผน
4. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านพยัญชนะประสมสระอา สระอิ สระอุ ตัวสะกดแม่กน	จำนวน 8 แผน
5. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านพยัญชนะประสมสระอา สระอิ สระอุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์	จำนวน 8 แผน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนต่อไปนี้มีความเหมาะสมหรือไม่ แล้ว
เขียนผลการพิจารณาของท่านโดยกา ✓ ลงในช่อง “คะแนนประเมิน” ตามความคิดเห็น
ของท่าน

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่มีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ

รายการประเมิน	คะแนนประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
จุดประสงค์การเรียนรู้				
1. สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี				
2. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้				
3. ระบุสิ่งที่ต้องการวัดชัดเจน				
กระบวนการจัดการการเรียนรู้				
1. เป็นไปตามขั้นตอนการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม				
2. สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี				
3. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
4. เหมาะสมกับเวลาเรียน				
สื่อการสอน				
1. มีความชัดเจน เข้าใจง่าย				
2. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
3. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้				
4. เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน				
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
1. มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสม				
2. สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี				
3. สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
4. สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

**แบบประเมินค่าความสอดคล้องระหว่างแบบประเมินความสามารถ
ในการอ่านคำกับเนื้อหาและจุดประสงค์
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ**

แบบประเมินความสามารถในการอ่านคำนี้ได้จัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่านก่อนและหลังการสอนโดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม ซึ่งมีจุดประสงค์การเรียนรู้ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงพยัญชนะ สระ ได้ถูกต้อง
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านคำที่มีพยัญชนะประสมสระอา อี อุ ได้ถูกต้อง
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านคำที่มีพยัญชนะประสมสระอา อี อุ และผันวรรณยุกต์ได้ถูกต้อง
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านคำที่มีพยัญชนะประสมสระอา อี อุ และตัวสะกดแม่กนได้ถูกต้อง
5. เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านคำที่มีพยัญชนะประสมสระอา อี อุ ตัวสะกดแม่กน และผันวรรณยุกต์ ได้ถูกต้อง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อต่อไปนี้สามารถวัดความสามารถในการอ่านคำได้หรือไม่ แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่านโดยกา ✓ ลงในช่อง “คะแนนประเมิน” ตามความคิดเห็นของท่าน

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อความตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อความตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ข้อนั้นหรือไม่
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อความไม่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้

คำอ่าน	คะแนนประเมิน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1. กา				
2. คี				
3. ปี่				
4. จ้า				
5. อู่				
6. จ้า				
7. กู้				
8. ญู่				
9. ค่าน				
10. ปู่				
11. อ่าน				
12. จิน				
13. คุณ				
14. บ้าน				
15. ญุ่น				
16. ป่า				
17. ฐู่				
18. ป่าน				
19. ป่า				
20. จี้				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ภาคผนวก ง

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ข้อ	ประเด็นการประเมิน	คะแนนความคิดเห็น					รวม	IOC	สรุปผล
		ของผู้เชี่ยวชาญคนที่							
		1	2	3	4	5			
จุดประสงค์การเรียนรู้									
1.	สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	ระบุสิ่งที่ต้องการวัดชัดเจน สาระสำคัญและสาระการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
กระบวนการจัดการเรียนรู้									
1.	เป็นไปตามขั้นตอนการสอนโดย การสอนโดยวิธีฟิสิกส์ร่วมกับการ สอนภาษาแบบองค์รวม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2.	สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	เหมาะสมกับเวลาเรียน	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
สื่อการสอน									
1.	มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4.	เหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้									
1.	มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	สอดคล้องกับตัวชี้วัดชั้นปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4.	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความสามารถในการอ่านคำ
โดยวิธีโฟนิคส์ร่วมกับการสอนภาษาแบบองค์รวม

ข้อ	ประเด็นการประเมินความหมาย	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5			
คำอ่านที่ประเมิน									
1.	กา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2.	ดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3.	ปี	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
4.	จ้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5.	อู่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6.	จำ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
7.	กู่	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
8.	มู่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9.	ค่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10.	ปู่	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
11.	อ่าน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
12.	จิ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13.	คูน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14.	บ้าน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
15.	มูน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16.	บ่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17.	ตู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18.	ป่าน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
19.	ป่า	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
20.	จี้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางพาณี สุวรรณศรี
วัน เดือน ปีเกิด	29 กรกฎาคม 2510
สถานที่เกิด	185 หมู่ 10 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	199/701 หมู่ 8 ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านฉลุง หมู่ 1 ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
พ.ศ. 2552	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (ป.บัณฑิต) สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2557	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา